

מדינת ישראל

גנזך המדינה

מציאות הממשלה

משרד

פוסדה לפיטלום הממשלה לממשלה

ולפססכום פצינולית העולמית.

"כד בתמוז התש"א - כ"א בתמוז התש"א"

14.2.1982 - 26.7.1981

מסי תיק מקורי

מחלקה

שם תיק: הועדה להתישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות
הציונית העולמית (כ"ד בתמוז בתש"א - T כ"א ב

ג-12779/10

מזהה פיו:

מזהה פריט: 001f1i1

תאריך הדפסה: 24/06/2018

כתובת: 2-111-5-7-4

11-5-2-4

18-1 2

סגנון

מזכירות הממשלה ש מ ר

פרוטוקול
ישיבת הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה
ולהסתדרות הציונית העולמית

כ"א בשבט התשמ"ב - 14.2.82

נכחו : חברי הועדה - השרים : ש. ארליך - יו"ר, מ. נסים,
מ. צפורי, א. שרון.

נציגי ההסתדרות הציונית: ר. ויץ, מ. דרובלס, א. כץ,
א. תבין.

נעדרו : חברי הועדה - השרים : י. ארידור, ז. המר, ד. לוי

נציגי ההסתדרות הציונית: א. אביחי, ע. לוינסקי,
י. שפירא

מ. דקל	- סגן שר החקלאות לעניני התיישבות
פ. אלבק	- משרד המשפטים
ז. בן-יוסף	- הסוכנות היהודית
י. בן-יהודה	- משרד התקשורת
א. כראון	- משרד הבטחון
א. כידון	- רשות שמורות הטבע
א. דודאי	- לשכת שר הבטחון
י. דקל	- הסוכנות היהודית
פ. ווייסבך	- משרד התקשורת
א. זיף	- לשכת סגן ראש-הממשלה ושר החקלאות
י. יניב	- משרד החקלאות
י. מרגלית	- משרד הבינוי והשיכון
אל"מ ד. סתו	- צה"ל
ח. צבן	- ק"ל
א. צור	- לשכת סגן שר החקלאות לעניני התיישבות
מ. שמיר	- מנהל מינהל מקרקעי ישראל
ד. שקל	- משרד האוצר
ע. שפירא	- לשכת סגן ראש-הממשלה ושר החקלאות
א. לישנסקי	- מזכיר הועדה

סדר-היום

בפרוטוקול זה 47 דפים.

רשמי: 1-20, 3-5
20-37, 5-8
38-41, 3-5

הת/17	הכנים הממשיכים במושבים - תיקון החלטה מס. הת/42 מיום ג' בתמוז התשמ"א (5.7.81)	סדר היום :
הת/18	פיתוח קשר ליישובים חדשים: - דיווח שר התקשורת בענין פעילות משרדו ביהודה, בשומרון, בגולן, בגליל ובחבל קטיף	
הת/19	מצפה כוכב יאיר: - שינוי החלטה מס. הת/69 מיום כ"ד בתמוז התשמ"א (26.7.81)	
הת/20	תכנית צפון הבקעה: - הקמת היישובים (1 חמדת 2) מצפה גלעד (3) אלישע	
הת/21	ההתיישבות בבקעת הירדן	
הת/22	חד-נס: - הקמת יישוב חדש ברמת-הגולן	
הת/23	תכנית פריסת הנחל בהתשמ"ב	

הת/17. הבנים הממשיכים במושב - תיקון החלטה מס. הת/42 מיום
ג' בתמוז התשמ"א (5.7.81).

סגן רה"מ ש. ארליך:

רבותי, אנו פותחים את הישיבה. עוד לפני שניגש
לסדר היום, מבקש מנכ"ל המחלקה להתיישבות, במכתב שהוא שכתב ב-10 לדצמבר, לתקן
את ההחלטה הת/42 - תכנית מתאר ארצית בנושא: הבנים הממשיכים במושב. מיום 5
ביוני 1981. מר י. דקל, בבקשה, תסביר מה אתה מבקש לתקן ואנחנו נתקן.

מר י. דקל:

בהחלטה, ההיא, הועדה הנכבדה קבעה, שתערך תכנית
מתאר וכו'. לפי ההשקפה החוקית של משרד הפנים, תכנית מתאר זה מושג משפטי,
שקשור בחוק התכנון והבניה. אי לזאת, ביקשתי שנתקן את שם התכנית שאנו מכינים,
וזו לא תהיה תכנית מתאר, כדי שלא תהיה טעות ויחשבו שמדובר בתכנית במסגרת חוק
התכנון והבניה.

סגן רה"מ ש. ארליך:

תודה רבה. התקון מתקבל. זו תהיה תכנית

התיישבותית.

הת/18. פיתוח קשר ליישובים חדשים:-
דיווח שר התקשורת בעניין פעילות משרדו ביהודה, בשומרון,
בגולן, בגליל ובחבל קטיף

אנו עוברים עכשיו לסדר היום.

דו"ח משרד התקשורת על הפעילות ביהודה ושומרון,

הגולן והגליל.

השר מ. ציפורי:

מי שבדק את 15 שנות נוכחותנו ברמת-הגולן, יהודה ושומרון וחבל קטיף, ואת עשרות שנות קיומנו בגליל, באותם האזורים שעשינו את המצפורים, יכול לראות, שמבחינת תשתית הקשר, זה הדבר הנכשל ביותר. כמעט במרבית הישובים, בכל ישוב שקם, אתם יכולים למצוא, גם מים וגם חשמל, אך טלפון שהוא חיוני כמו מים וחשמל, לא בדיוק נמצא. כאשר עברתי על ספרי התקציב של משרד התקשורת, לאורך השנים, בסעיף הקשור לשטחים האלה, לא מצאתי תקציבים מיוחדים, או תקציבים ניכרים. למעשה, מה שנעשה עד היום, נעשה בחלק בשיתוף עם הסוכנות, ולמעשה, זה לא נתן קשר של ממש. למרבית הישובים, זה נתן רדיו-טלפון, עם שני קווים. בנסיבות מסוימות, כאשר יכלו לנצל את התשתית הצבאית או תשתית מקרית שהיתה בשטח, היה מספר טלפונים יותר גדול.

כבר השנה, מהסבות התקציב, התחלנו לשנות זאת, ויש בכוונתנו, עד סוף השנה, בישובים שונים (אח"כ אפשר לפרט אותם), להתקין כ-500 טלפונים. בנוסף לכך, בתקציב משותף שלנו ושל הסוכנות היהודית, נתנו כ-24 רדיו-טלפונים לישובים שונים, ואני מדבר בלי להכנס, כרגע, לחלוקה המפורטת של מצב הטלפונים ולאיזה מצב אנחנו מתכוונים להגיע עד סוף שנת התקציב הנוכחי, עוד לפני שתוקצבנו. נפרט את זה בהמשך.

הנושאים שאנו מתכוונים להציג דנים בגליל, במיוחד, בכל מה שקשור סביב המצפים והישובים החדשים, רמת-הגולן, יהודה ושומרון, חבל עזה ופתחת שלום החדשה - חבל הבשור. כאשר יש לנו תכנית כוללת של פריסת מערכת מרכזיות בכל הישובים האלה, מרכזיות מודרניות, שבקלות רבה ניתן להרחיב את הקיבולת שלהן. למעשה, הישובים האלה, בחלקם הגדול, יקבלו מרכזיות דגיטליות, מהמתקדמות שישנן בעולם. התקנת מרכזיה כזו, ברגע שמחליטים ויש לזה את התקציב, ניתן לעשותה בפרקי זמן קצרים.

אני אציג את התמונה ואגיד כך - שמבחינת המשרד אצלנו ישנה החלטה. נכון שיש לנו עוד ויכוחים על תקציב, והויכוחים על התקציב הם על נושא כולל, על הצרכים שלנו בארץ. בכל אופן, אצלי יש קביעה, שלא משנה מה יהיה תקציב הפיתוח, את אותו נתח, שאציג היום כאן, יש בכוונתי לבצע, וזה כמעט המיירב שאנו עשויים להזדקק לו בשנה הקרובה ויוכל לתת פתרון קשר טוב מאוד.

אם אתם מסתכלים כאן על המפה, יש לנו כוונה, להקים במעלה אפרים מרכזיה, שתתן שרותים לבקעה. מרכזיה יותר גדולה, של 1,000 קווים. 1,000 קווים זה 1,000 בתי אב. לאחר זאת אנחנו הולכים למרכזיה בכוכב יאיר של 1,000 קווים - אנו נסביר אח"כ אילו גושים כל מרכזיה משרתת. בקרני שומרון - למרכזיה של 240 קווים, שתתן שרות ל-1,000 משפחות. עמנואל - 500 קווים. אלפי מנשה - 240 קווים. שערי תקווה - 240 קווים. אריאל - 600 קווים. מעלה-אדומים, כפר אדומים, מצפה יריחו וכו' - 240 קווים. באלון שבות, מרכזיה שתשרת את אפרת, אלעזר, כפר-עציון, מגדל-עוז, ראש-צורים וכו' - 1,000 קווים. גבעת-זאב - 240 קווים. קרית-ארבע - 2,500 קווים.

באשר לגוש קטיף, כבר כעת, ממשרד הבטחון, אישרו לנו תוואי שאפשר להניח בו קו. הם יתחברו לרשת הארצית של קו מרכזי, שיתחבר שם למרכזיה. למעשה, הם יהיו בכיסוי מלא של טלפונים. פרט למרכזיות ביישובים נוספים, ישנה שיטה נוספת, שנותנים קשר לאו-דווקא עם מרכזיה, אלא מין צומת קשר, שמספקת קווים ישר למינויים, ללא מרכזיה, אלא דרך קשר למרכזיה אחרת. כל התשתית הזו שאמרתי, חלקה תחובר בכבלים וחלקה ברדיו-טלפון, שיכול לתת את אותו שרות. התמונה הזו, מבחינת הביצוע, זה ביצוע שמתבצע בשני שלבים, תוך השנה הבאה. כשאנו נציג גם את משמעותו של כל אחד מהשלבים ואת המספר הסופי, שאליו אנו רוצים להגיע בשנה הבאה, בסוף שנת העבודה הבאה. (14,260).

בכל השטחים שציינתי, בגליל, ברמת-הגולן, יהודה ושומרון וחבל עזה, אנחנו עומדים היום עם 2,500 קווים. יש בכוונתנו, לקראת סוף השנה הבאה, להגיע ל-14,000 קווים. חלק מהקווים יהיו קווים, שיכולים לתת קווי תקשורת, שיוכלו להתחבר גם לטלקסים, למחשבים וכו', דהיינו לצרכי התעשיות המקומיות גם כן. פרושו, בהכללה, לפני שאנו נגשים לפרטים כאן, אם אנו עומדים היום עם כ-2,500 קווים, כשזה בלתי מותנה בתקציב שאקבל (אם יהיו לי מקורות נוספים, אולי נגדיל את זה), יהיו כאן 14,000 טלפונים, שפרוסים במרכזיות החדשות - ותיכף נראה, באילו מקומות, ישנן כבר מרכזיות כאלו ואחרות, שאו נחליף אותן, או נגדיל אותן.

עד כאן, מבחינת הקדמה. מכאן נעבור על כל הישובים ונראה מה יש ומה התמונה שתתקבל.

אגב, במשרד, אנחנו מינינו צוות מיוחד של אנשים, שתפקידם לטפל בנושא של אזורי הפיתוח האלה, גם לעקוב אחר ביצוע העבודות, גם לדאוג שהעבודות תתבצענה בזמן, כשהם אחראים גם לדיווח שוטף על התקדמות העבודה. ראש הצוות, פאול, יציג כעת את הנתונים ביתר פרוט.

מר פ. וייסברג:

אני רוצה לדבר כאן בתחילה על עקרונות. כאשר ניגשנו לתכנית כוללת לפיתוח הקשר הטלפוני בארץ, לאחר שהנחייה לגבש תכנית כזו באה משר התקשורת, יצאנו מתוך הנחה, שלא יהיה ישוב אחד בארץ, שלא יהיו בו, לפחות, 12 טלפונים.

כשאני מדבר על 12 טלפונים, אני מדבר על 12 קווים, שאפשר להשתמש בהם לטלפונים, או כקווים להעברת נתונים, טלקסים וכל אותם

השרותים המודרניים, שהיום נותנת מערכת התקשורת הארצית לכל מקום שהיא מגיעה.

ההנחייה השנייה היתה, לבנות תשתית, שתאפשר לנו פיתוח המערכת עם התפתחות הישובים. כשאנחנו מדברים על חוליות רדיו-חד אפיקיות, שנותנות טלפון אחד, זו מערכת שלא ניתנת לפיתוח, היכולת שלה מוגבלת, ואי אפשר להמשיך לפתח את המערכת על בסיס תשתית זו.

התכנית מתבססת על בניית 12 מרכזות, בחלקן אלקטרוניות, מודרניות, ספרתיות וכמה מרכזות חדישות, אבל מהדור הקודם. הקשר בין הישובים ומערכת התקשורת הארצית, שכרגע איננו רואים אותה כאן, הוא בשני אופנים, או במערכות רדיו-טלפון, בקיבולים המינימאליים של 24 אפיקים ועד לקיבולים של 480 ערוצים ובתשתית פיזית של כבילים בעלי קיבולת גבוהה. הוזכר כבר שאנחנו כרגע עובדים על הנחתו, על תכנון התוואי מגוש קטיף.

אנו מדברים כאן על סדר גודל של 180 ישובים. אנחנו מדברים על סדרי גודל של עשרות חוליות רדיו-טלפון, של עשרות צמתים, ובוודאי, אפשר לראות, שבעצם, מערכת התקשורת, כפי שהיא תוכננה, מתפרסת על פני כל הארץ וכוללת ישובים ברמת-הגולן, ביהודה ושומרון ובחבל עזה. בוודאי שאפשר לעבור על כל גוש וגוש ולפרט את כל הישובים, אבל אני חייב לציין, שיש פה בסביבות 180 ישובים.

השר מ. ציפורי:

קח כמה גושים ותן כמה דוגמאות של ישובים - מה המצב ומה יהיה, ואם יהיו שאלות, ישאלו.

מר פ. וייסברג:

אני אתחיל מההתחלה. אני מדבר על גוש מס' 1, שהוא גוש אלון מורה. היום, ביישוב אלון מורה, קיימים שני טלפונים. אנחנו

מתכוננים, בשלב א' של הפיתוח להתקין 12 ובשלב ב' - 90. (שלב ב' זה עדיין
1982). כשאני חייב לציין, שזה יהיה בהתאם להתפתחות הישובים. בוודאי שלא
ניתן יותר טלפונים מאשר מספר התושבים.

אם ניקח לדוגמא את הגוש של כוכב-השחר ורימונים
- יש שם 4 טלפונים. בשלב א' יהיו שם 24 ובשלב ב' - 160.

אם ניקח את גוש יתיר - בית יתיר, לוציפר. היום
מדברים על טלפון אחד בכל הישובים. בשלב א', אנחנו מדברים על 48 טלפונים ובשלב
ב' על 360.

כך אפשר להמשיך. לסיכום, אפשר להגיד, שהתכנית
שלנו, כפי שציין השר, עם 2,300 טלפונים היום, צריכה להבטיח הפעלה של 5,640
טלפונים בשלב א' של הפיתוח ו-14,265 בשלב ב' של הפיתוח.

שלב א' נמצא כרגע בביצוע, גם מבחינת הצטיידות,
גם מבחינת תכניות וגם מבחינת ביצוע בשטח.

השר מ. ציפורי:

אנו הקדמנו את שלב א' לתקציב שנה זו. הוא כבר

מתגלגל.

מר פ. וייסברג:

אני יכול לציין, שבגוש קטיף, אנחנו עומדים
בהקמת הצומת. בפתחת שלום כבר עומד גוש עמודים, שנתלה עליו כבל למרכזת שכרגע
נמצאת בהקמה - מרכזת ישע. מרכזת חדישה. בקרוב מאוד, אנחנו מסיימים צומת קשר
בקרני שומרון. באריאל, לפני שנה וחצי, הפעלנו צומת תקשורת ונתנו 45 טלפונים
ואנו מקימים עכשיו מרכזת, שתוכל לתת לנו סדרי גודל של 600 קווים, לכל האזור.

אנחנו עומדים, כרגע, בשלבים די מתקדמים של הכנסת מרכזת בקיבולת של 240 קו במעלה האדומים. כבר היום יש לנו במעלה אדומים, כ-100 טלפונים, שעובדים באמצעות סידורים אחרים, ארעיים.

מר א. כ"ץ:

כמה יהיו במעלה אדומים?

מר פ. וייסברג:

240 קו, זה 240 טלפונים. אבל המרכזת הזו, בקלות, ניתנת להרחבה עד 1,000 קו. זו לא מרכזת חדשה, אלו לא שינויים, אלא תוספות. זו מרכזת מודולארית, שניתנת להרחבה בקלות, כמעט מיידית, במידה ויש צורך.

מ"מ רח"מ ש. ארליך:

תודה.

מר מ. דרובלס:

אני רוצה לברך את שר התקשורת ואת משרד התקשורת על ההצעה הזו. אני קצת ותיק בשטח. אני חייב לציין, שזו הפעם הראשונה, שמציעים הצעה כזו מהפכנית, שהיא תקדם ותפתח אזורים נרחבים ביותר של ארץ-ישראל, שעד כה, תעשייה שם, בשל מחסור טלפונים, אי-אפשר היה בכלל להקים. גם בגליל, גם ביהודה ושומרון וגם באזורים אחרים. אני מאחל למשרד התקשורת, שיגשים את ההצעה כפי שהיא הוגשה כאן, בשלב ב', בסוף שנת 1982, ובינתיים, בשלב א', אנו מתחילים, כבר היום, להרגיש את התוצאות בשטח.

בשלב זה, יחד עם משרד התקשורת, דאגנו, שלכל ישוב יהיה לפחות טלפון אחד. כמוכן, שקשה להסדיר זאת. אין ספק, שהתשתית הזו, שעליה שמענו ממשרד התקשורת, תהיה תנופה רצינית מאוד לפיתוח האזורים האלה.

מר א. כ"ט:

יש לי שאלות בקשר למעלה האדומים. האם המשפחות

שמיועדות להכנס שם לדירות, כבר הגישו בקשות לטלפונים, ואם כן, מה מספרן?

השר מ. ציפורי:

חלק הגישו. את המספר אפשר לברר.

סגן רח"מ ש. ארליך:

אני מבין, שהודעתך, הבוקר, ברדיו, אינה נוגעת

ליהודה ושומרון.

השר מ. ציפורי:

אמרתי, שאם לא יהיה תקציב, לא יהיה תקציב לשאר

חלקי ארץ-ישראל, אבל ליהודה ושומרון.

מר א. כ"ט:

האם יש קשר בין 240 הטלפונים המתוכננים למספר

הבקשות? הרי מתוכננים לשם אלפי אנשים?

השר מ. ציפורי:

אין בידי מספרים - כמה הגישו בקשות וכו'. יש

אצלנו מעקב אחר תכניות הבינוי של הישובים, ולפי זה גם ניתן את הקדימות בעבודה.

סה"כ, הרי לא כל הדברים נעשים במקביל. אינני יודע כמה יחידות דיור עומדות

להסתיים בשנה זו. בהתאם לזה, נשתדל גם לתת את סדרי הקדימויות. כעת, בתוך

הנושא הזה, גם תלוי אילו מין יהודים באים לגור ואילו תעשיות יהיו. הלא יש כל

מיני קדימות. בכל מקרה, קדימות א' של משרד התקשורת, בשנה זו, תהיה לאזורים

שאמרתי.

יש בעיה, שככל ששיתוף הפעולה יגדל, כך אפשר לחסוך מליוני שקלים ומה שנחסוך, אפשר להשקיע בפיתוח יתר של התשתית. כוונתי היא, שבשעה שמניחים באזורים האלה תשתית של מים וחופרים את התעלות לצינורות, אם מעדכנים אותנו, אנחנו מניחים ישר, יחד עם זה, את הכבלים. חשוב מאוד, שיהיה בזה שיתוף פעולה. זה נכון גם בקשר לתשתית של צינורות וגם בקשר לתשתית של דרכים.

כמו כן, לפי התקנות שתיקן משרד הפנים, בשיתוף איתנו, בכל האחד מהישובים הקיימים יש להתקין תשתית של צנרת תת-קרקעית בתוך הישוב, שתחבר את כל מבני המגורים. עד לפני כמה זמן, התקנות אמרו, שכל מי שבונה בית, חובתו להכין צנרת עבור טלפונים. היום, התקנות החדשות מדברות על תשתית של צנרת, בתוך הישוב עצמו, שתלך לכיוון הבתים. מבחינה זו יש שיתוף בינינו, בין הקבלן הפרטי או משרד השיכון, כך, שאת אותה עלות, שהיינו צריכים להשקיע בעמודי טלפון או דברים כאלו, ניתן את שווה הערך הכספי כדי להשלים את הנושא. ואז, כל תשתית הטלפונים יכולה להיות ברמה אסתטית הרבה יותר גבוהה ומוכנה לפריסה יותר מהירה. כשמרכזים את נושא ההתיישבות, חשוב שתהיה מודעות, שתעשה עבודת צוות עם תה"ל בהנחת הצינורות, אם בהנחת הכבישים, ואם עם משרד השיכון או כל גוף אחר, שעוסק בבינוי הישובים עצמם.

סגן רה"מ ש. ארליך:

תודה רבה.

הת/19. מצפה כוכב יאיר:- שינוי החלטה מס. הת/69 מיום כ"ד בתמוז
התשמ"א (26.7.81)

סגן רה"מ ש. ארליך:

רבותי, תיקון החלטה בקשר לכוכב יאיר. מיכאל

דקל, בבקשה.

סגן השר מ. דקל:

ההחלטה הראשונה בקשר לכוכב יאיר, שנתקבלה, נדמה

לי, לפני שנתיים (ישנו כאן גם התאריך), היתה החלטה על הקמת או מסירת 400 יחידות למשקי תנועת חרות, בשביל הגרעינים שהם ארגנו, כשכל יתר היחידות, עד לסדר גודל של 1,200 - 1,400 יחידות ימסר לפדרציה הדרום אפריקנית, לעולים מדרום אפריקה. בינתיים, לדאבוננו, הנושא הזה של העולים מדרום אפריקה, אינו כל כך אקטואלי, שהוא מצריך סדר גודל של בין 700 ל-800 יחידות דיור. כמו כן, נוספו גורמים נוספים. אי לכך, אנו מציעים לשנות את ההחלטה בצורה כזו, שהגרעינים, שנקראים "גרעינים של משקי תנועת חרות", יקבלו 500 יחידות, מתוכן 100 בשביל עובדי משרד רה"מ, לפדרציה הדרום אפריקאית יהיו 100 דירות, לגורמים אחרים 50, יחד 650.

אני רק רוצה להעיר, כי כשישבו אצלי אנשים

מהפדרציה הציונית, אמרתי להם, ואני מקווה שגם בשמכם, שכשיבואו עולים נדאג שיהיו להם מקומות לגור, גם במקומות אחרים וגם בכוכב יאיר, העיקר שיהיו.

מר מ. דרובלס:

אני רוצה להבין את ההחלטה. יש החלטה על 1,600

יחידות בכוכב יאיר, שמהן, אמרנו, כי 400 יחידות יהיו למשקי "חרות" ובית"ר, ולגבי 1,200 לעולים שנקווה שיבואו. מה ההחלטה עתה, האם יש הצעה להקטין את

המספר?

מר מ. דקל:

לא.

מר מ. דרובלס:

אז מתוך ה-1,200 להקצות 650 לגופים האלה והיתר

להשאיר פתוח?

סגן רה"מ ש. ארליך:

כן.

מר מ. שמיר:

היות והיה תאום מראש עם הפדרציה הדרום-אפריקאית

והבטחנו 105 יחידות, אני מציע, שההחלטה תתייחס ל-105.

מר מ. דקל:

ברשותך, אדוני השר, יכול להיות, שלא עידכנתי

אותכם מספיק. אנחנו הבטחנו לדרום אפריקה 100 או 105 יחידות. בינתיים באו

עולים שאינם מדרום אפריקה. אז אמרנו, שנשאיר להם כרזרבה 45 - 50 יחידות.

סגן רה"מ ש. ארליך:

טוב, רבותי, אנחנו מאשרים את ההצעה של סגן שר

החקלאות ומתקנים את ההחלטה.

הת/20. תכנית צפון הבקעה: - הקמת היישובים (1) המדת
(2) מצפה גלעד (3) אלישע

סגן רה"מ ש. ארליך:

אנו עוברים לסעיף 3, יהודה דקל, בבקשה.

מר י. דקל:

אני בא לפרוע חוב ממרן שנה שעברה. בהחלטה

הת/20 מה-24 במרץ - לגבי תכנית צפון הבקעה, החליטה הועדה הנכבדה כאן: "במגמה לחזק את האזור שבין מחולה לבין רכס המחרוק, שנמצא דרומית לארגמן ושולט על ציר גשר אדם - שכס, להטיל על החטיבה להתיישבות של הסוכנות הציונית העולמית להגיש תוך חודש ימים לועדה (לקח לי קצת יותר מחודש) תכנית לענין צפון הבקעה. התכנית תתבסס על התפיסה הכללית שהוצגה בנידון, ע"י יו"ר הועדה". ישנו הפרוטוקול המילולי של ישיבת הועדה.

ברשותו של המזכיר הנכבד שלנו, מר א. לישנסקי,

עיינתי בפרוטוקול המילולי. אני בא להציע, בהתאם לתפיסה הכללית שהוצגה שם, הקמת שלושה ישובים, שמופיעים בשתי המפות שלפניכם, במפה אחת, לבדם, על מפה קצת יותר מפורטת, שנמצאת בפניכם כאן. ובמפה השניה, בתוך מכלול של כל ישובי בקעת הירדן, יהודה והשומרון.

ההצעה היא להקים שלושה ישובים, שבשלב ראשון

יוקמו כהאחזיות נח"ל - מבלי לקבוע כרגע מה יהיה דפוסם הסופי. בכל אופן, הכוונה, שאחרי שנדע מהו מלאי הקרקעות בגאון הירדן, שהתחלנו לאחרונה לטפל בהן, נוכל גם להתייחס לאפשרות של יעוד קרקעות חקלאיות גם עבור שלושת היישובים. בכל

אופן, אנחנו מבקשים, שיאושרו שלושת הישובים האלה, שהאחד היום נמצא כמאחז נח"ל בשם נח"ל חמדת. הצעה היא, שכל אחד מהישובים האלה, בשלב הפיתוח המלא, יכלול 100 משפחות. הישובים יתבססו על תעשייה וחקלאות בבקעת הירדן, בהתאם לתכנית שתאושר ע"י מוסדות התכנון. כשהישובים ישתייכו למועצה האזורית בקעת-הירדן, ויקבלו במסגרתה את כל השרותים המוניציפאליים.

נח"ל יבוק, או חמדת, הוא היום מאחז. הכוונה, בשנת התקציב הקרובה, להפכו להאחזות מלאה, שמתוכה יבואו חיילים, שיטפלו בעיבוד השטחים שנמצאים בדרום הירדן.

פלס הוא במקום, שסומן באופן כללי בלבד, לא בנקודה מחייבת. הוא נקרא בשמות שונים.

מעלה מלוחים, (אלישע), יהיה הישוב השלישי.

אנו רואים איך הם משתלבים פה במכלול הישובים. ישנו פה רצף הישובים. הקו השני של הישובים שנמצאים בחלק היותר גבוה של בקעת הירדן, במדרון המזרחי של השומרון - מכורה, חמרה, בקעות, רועי. בהמשך לאותו קו, על הרכס, בכיוון מחולה, יקומו הישובים שישלימו את השרשרת מארגמן ועד מחולה. שדמות מחולה הנה האחזות נח"ל, שתבנה כישוב אזרחי, החל מהחודש הקרוב, אני מקווה. ושלושת הישובים האלה ישלימו את המערך הזה, כפי שבקשה בשעתו הועדה, במרץ 81.

השטחים, לכל אחד מהישובים האלה, אושרו ע"י הגב' פליאה אלבק, כתחומי קרקע, שאפשר בתוכם, בתוך אדמות מדינה, לבנות לפחות את החלק המבונה של הישובים.

הת/21. ההתיישבות בבקעת הירדן

מר ר. וייץ:

בהמשך להחלטה שהיתה בזמנו, שהורתה לאלה העוסקים במלאכה, לבדוק בצורה יותר אינטנסיבית את בעית גאון הירדן וכיכר הירדן, אני שמח להביא בפני הועדה הרחבה מסויימת של התכנית, בעקבות מיידע חדש שמצוי בידינו.

ובכן, מסתבר מבדיקות, גם מעשיות וגם בסקרים, שבגאון הירדן (המסומן כאן בצהוב) ובכיכר הירדן (המסומן כאן בירוק), גאון הירדן זה הזור וכיכר הירדן זה הרור, יש שטחים הראויים לעיבוד, במידה הרבה יותר גדולה ממה ששערנו אז, כאשר אישרנו את שלושת הנקודות הראשונות. השטח שנקבע היום, הוא בערך 29,000 דונם. אני חושב, שכשנגמור את המלאכה, יהיו הרבה יותר.

אני חייב לציין, שבין השטחים הללו כאן, יש שטחים מהפוריים ביותר שראיתי. ובהתחשב עם האקלים המיוחד ועם שיטות העיבוד החדישות והצורך בגידולי חורף ליצוא, אלה הן רזרבות קרקעיות מיוחדות במינן, שמבטיחות לנו פיתוח רב ממדי של החקלאות האינטנסיבית ליצוא חורף.

בהתחשב עם הנתונים אשר תחת ידינו, הבאנו בחשבון, כמה מהשטח הזה דרוש, על-מנת, לבסס בצורה מניחה את הדעת, את כל הישובים שהוקמו, כולל שלושת הישובים שדובר עליהם היום. הגענו למספר של 10,000 דונם. יוצא איפה, שיש עוד 19,000 דונם, שיכולים לשמש להקמת ישובים רבים נוספים, ולסגור חלק מהפרצות, שנמצאות גם פה וגם בסביבות יריחו. אני חושב, שזו מטרה יוצאת מן הכלל, ביחוד שהיא מבוססת על הקמת ישובים חקלאיים מבוססים, עם אפשרות של פיתוח מניח את הדעת, מכל הבחינות.

על-כן, אני מציע, שבנוסף לאישור הפורמאלי, הסופי, של שלושת הישובים, שהציע פה מנכ"ל המחלקה, יהודה, הועדה תקבל שתי החלטות כלליות, חשובות ביותר לכל המערכת לאורך בקעת הירדן:

א. להורות למוסדות המוסמכים - חטיבת ההתיישבות והרשות לתכנון, המשותפת למחלקה ולמשרד החקלאות - לתכנן את המערך ההתיישבותי בבקעת הירדן, תוך מגמה להקים באזור ישובים נוספים, ככל האפשר, לאור התכנון, שיתבססו על עתודות הקרקע שפורטו לעיל.

ב. להורות לתה"ל ולחברת מקורות, לסיים את התכניות לבניית מוביל הבקעה, שהגיע עד מחולה, ולהגיש את הצעתם המקצועית והתקציבית, על-מנת להחיש את בנייתו והשלמתו של המוביל, בהתאם לתכניות ההתיישבותיות המוצעות כאן.

אם נעשה זאת, אני חושב, שיש לאל-ידינו, להצמיד את המערך ההתיישבותי בבקעה, צעד גדול, ניכר וחשוב קדימה. תודה רבה.

סגן השר מ. דקל:

כמו כולכם, קראנו את החומר שהגיש חברנו רענן וייץ, ויש לי כאן להעיר כמה הערות.

ראשית, הערה כללית, המוכרת לכל המטפלים בבקעת הירדן - יש לנו בבקעת הירדן 19 - 20 ישובים חקלאיים, שמצבם הכלכלי עדיין איננו מבוסס והם עוברים משברים, לעיתים קרובות מאוד. גם משברים כלכליים וגם משברים כספיים. בעיקר, משברים גידוליים.

איש אינו יודע היום, מהו בדיוק היתרון היחסי של בקעת הירדן, מבחינת הגידולים החקלאיים שלה ליצוא. חלק מהתקוות שתלינו ב-1967 בכך שכך מתנהגת הקרקע וכך מתנהגת השמש בבקעת הירדן, לא כל כך יצאו לפועל. אז יש לנו היום הרבה מאוד בעיות בישובים הללו, במרבית הישובים שישנם בבקעת הירדן.

מר א. כ"ץ:

אתה מוכן לפרט את המשפט האחרון שאמרת.

סגן השר מ. דקל:

עכשיו, מבחינה מספרית, אם יש לנו 20 ישובים והם מתוכננים, בממוצע, ל-100 על 80 יחידות, אז צריכות להיות לנו שם 1,600 משפחות. בשלב זה, יש לנו בבקעת הירדן 632 משפחות - לפי המספר שיש אצלי. הוא לא מוכרח להיות כל כך מדוייק. אם כן, יש לנו עוד מה לעשות בישובים הקיימים, על-מנת לבסס אותם.

הקמת חמשת הישובים, כלומר, 3 הישובים המוצעים היום פלוס נעמה ואלמוג, שבהם יש צורך גם מבחינה בטחונית, גם מדינית וגם התיישבותית - להעמיד אותם על הרגליים, לבסס אותם ולהביא אותם שיתפקדו כלכלית - זו משימה לא קלה להסתדרות הציונית ולמדינת-ישראל. לכן, היום, איננו צריכים לקבל החלטה על ישובים נוספים. מספיקה לנו ההחלטה על שלושת הישובים האלה. נדמה לי, שעל נעמה ואלמוג כבר הוחלט פעם, אם לא, נצטרך להביא את זה.

מר א. בראון:

הוחלט מזמן.

סגן השר מ. דקל:

אם כן, יש לנו כרגע, בשלבי הקמה, אותם חמשת

הישובים בבקעת הירדן.

בנוסף לזה, אם אנחנו מדברים על ממוצע של 80

יחידות, אז אנחנו צריכים ליישב, בישובים הקיימים, עוד 1,000 משפחות. לזה גם כן צריך אמצעים, מאמץ והרבה מאוד תשומת לב. לכן, לפי דעתי, לפחות בשנתיים

הקרובות, לא צריך לדבר על ישובים נוספים מעבר לישובים האלה.

זו נקודה אחת. הנקודה השנייה, בקשר לאדמות -

אינני יודע בדיוק את המספר. כנראה שהמספר - 29,000 דונם אדמה שיש בפוטנציה, הוא נכון וצריך יהיה להכשיר אותם. אנו כרגע גם מכשירים. לפי החשבונות שיש אצלי, על-מנת להחזיר התחייבויות שהתחייבנו לישובים, זה יוצא 2,000 דונם יותר מאשר רענן הגיש, אבל זה לא כל כך משמעותי. עם זאת, אני חושב, שאנו נצטרך לבדוק את כל נושא התכנון של בקעת הירדן ולראות האם על אדמות אלו אנו צריכים להקים ישובים נוספים, או שאנו צריכים לחזק את הקיים. זו שאלה פתוחה. לפי דעתי, אין לנו שם מספיק קיום ואמצעי ייצור. אינני אומר שקרקע ומים זה אמצעי הייצור החשוב ביותר. יכול להיות, שהון ועבודה הוא אמצעי ייצור חשוב יותר מקרקע ומים. אבל גם צריך לשקול, האם עם קרקע זו לא נוכל לעזור לאותם ישובים, שאנו רוצים, שיגיעו לישובים של 80 או 100 יחידות.

בקשר לעניין הזה של קו המים - לפי התכנית שיש

לנו היום, איננו זקוקים, בשלב זה, לקו המים. היום, באזור מחולה, אנו מפיקים 7 מליון קוב מים. בבקעת-רועי 1.5 מליון קוב מים. בג'יפטליק 6 מליון קוב מים, בפצאל - 15 מליון קוב מים. ביריחו 6 מליון קוב מים. יש הסדר עם בית שאן על 4.5 מליון. כלומר, יש לנו 40 מליון קוב מים.

כמו כן, ידוע לחלק מהחברים, שנמצאו מים על כביש

יריחו, וכנראה שאפשר יהיה גם לתפוס את המים שהולכים לפשחה.

אם ניקח את כל המקורות האלה של המים, לפי כמות

המשקים, כולל חמשת המשקים החדשים שאני מדבר עליהם, יש לנו, פלוס-מינוס, כמות המים הדרושה לנו. זה לפי נתוני נציבות המים, שהנתונים שלה, כפי הנראה, נכונים מאוד.

מבחינה כלכלית, קידוח הוא יותר זול מאשר להוביל מים דרך הצינור. על כל הנושא הזה לא צריך היום להחליט, אלא צריך עדיין לבדוק אותו. לכן, אני מציע, לא לקבל היום כל החלטה בנושא הזה של בקעת הירדן, לא בנושא של הצינור ולא בנושא של הקמת ישובים נוספים, חוץ מאשר לאשר, מה שהביא היום יהודה דקל - הקמת שלושת הישובים האלה.

מר א. בראון:

רציתי להעיר רק הערה אחת - שהנושא של מעלה מלוח, שמצויין כאן על המפה, הוא לא במקום הנכון. המקום הנכון הוא מעלה דורון, שנמצא קצת יותר דרומה.

מר י. דקל:

אמרתי זאת.

מר א. כ"ץ:

דקל, אני ביקשתי הבהרה למשפט שהבלעת, בקשר לנסיון הקצת מאכזב, שהצטבר בקשר לשמש, גידולים וכו' ב-10 השנים האחרונות בבקעה.

לרענן, אתה מדבר שם על 16 דונם. חילקתי את ה-4,800 ב-3 ישובים עם המשפחות וכו', כשזה נטו, עם תעשיה וכו'. מעניין אותי לדעת כמה יהיה סה"כ. כמה מזה תעשיה. האם זה מבוסס ויש פרוט, או שזה רק בקווים כלכליים מאוד?

מר מ. דרובלס:

אני מציע לאשר היום הקמת 3 ההאחזויות לאזור צפון הבקעה. יחד עם זאת, שהועדה תרשום לפנייה, שבדרום בקעת הירדן, ליד יריחו,

הקימונו ישוב ששמו ורד יריחו. בין ורד יריחו ואלמוג ישנה פרצה. זה צריך להיות אזור מושבי. אנחנו הולכים עכשיו לעבד את כל השטחים מעבר למערכת, עד לירדן. לאחר שנלמד ונדע את השטחים, ולאחר שנבטיח קיום בכבוד לישובים שהקימונו עד כה, נשקול אפשרות להמשיך להקים באזור יריחו עוד כמה ישובים. לכן אני מציע, בצפון, לאשר את שלושת הישובים שהוצאו והיתר נראה.

מר י. דקל:

אני חושב, שהעלאת נושא המים בבקעת הירדן, כפי שהועלה, הן על-ידי מורי ורבי רענן, והן על-ידי ידידי מיכאל דקל, עושה שרות לא טוב. אם הכוונה לקבל פה היום החלטה, אני חושב שאין בפנינו די חומר. אני ממליץ, שבמידה ורוצים, בכל זאת, להתייחס, אז יש לומר, שהועדה קיבלה דו"ח. כי יש לקחת בחשבון את קצב הפיתוח העצום שנמצא ממזרח לירדן. אנחנו חייבים לראות את הצד שלנו מתפתח בקצב שלא יפול ממה שנעשה בצד השני. ענין המים זה ענין המפתח, כי המים של הירדן מלוחים. אנחנו משתמשים בהם ומזיקים לקרקעות. יש צורך לתכנן מפעל אזורי, שיבנה, בין על הובלה של מים מבחוץ, או על קידוחים מקומיים. את זה אני מציע להשאיר למתכננים. מכל מקום, זה נושא שחייבים לטפל בו, ויפה שעה אחת קודם, כי זמן הטיפול, הוא גם כן, כשלעצמו, זמן ממושך. אחרי כן, תהליכי קבלת ההחלטות, בענינים האלה, הם תהליכים ארוכים. לכן אני מציע, להתייחס לנושא הזה של המים כאל שמיעת דו"ח. כדי לקבל החלטה, אני מבקש מהאחראי לכך להזמין תכנון, מבלי להתייחס האם זה קו, או קידוחים. להזמין תכנון צריך.

השר מ. ציפורי:

נדמה לי, שזה מה שרענן אמר.

מר ר. וייץ:

אני חייב להכניס את ההצעה לתוך המסגרת המתאימה לה. קודם כל, דקל ידידי, אחד מראשוני נורדיה - האם אני צריך להזכיר לך את הויכוח שהיה בינינו, כאשר נורדיה עלתה על חולות, שזה נחשב אז לציבורית

שבזיבורית. הוא היה בטוח, שאני הצעתי זאת מתוך כוונות מיוחדות במינן, שהוכחו, שלא היו ולא נבראו, אלא להפך, תקופת הנסיון שעברה על נורדיה, היתה ארוכה עוד יותר.

לעומת זאת, אני חייב לומר, שכל הסימנים הברורים של בקעת הירדן, מראים כיוון אחר. עוד לא גמרנו ולא הייתי מציע לערב את הבסיס החקלאי והאגרו-טכני עם הבעיות הארגוניות והכספיות, שערי הדולר, היצוא וכו'. כולנו בקיאים בזה. בשטח הגידולים והמטעים, במקומות של אדמה טובה - אינני מדבר על ארגמן, שנקלעה במקרה לאזור לא טוב, יש תוצאות מרהיבות, ללא כל צל של ספק. המדובר הוא במשקים אינטנסיביים, שגם המטעים שלהם, גם גידולי השדה הפתוחים וגם גידולים השדה החסויים הם ליצוא. נכון, שאלה משקים, שאם יהיה בהם יותר קרקע ומים למתיישב, אתה מכריח אותם להעסיק כח עבודה נוסף מחוץ למשק ולהכניס עבודה זרה. כלומר, ליישב, ליד כל מתיישב שלנו, גם מתיישב ערבי - דבר שאנו לא רוצים בזה. ובזה אין שום ספק, בין כל המומחים העוסקים בדבר הזה. מי שלא יהיה. אבל זו מסגרת לרמת-חיים גבוהה, כפי שחקלאי העתיד של ישראל, עם ההשכלה הגבוהה שהוא צריך לקבל, יש לו אפשרות לקבל. אין צל של ספק בכך.

עכשיו, הצעתי שתי הצעות ברורות: להורות למוסדות המוסמכים לתכנן את המערך ההתיישבותי. כמובן, לאחר שיבחנו קודם מה מגיע לקיים. אני אף פעם לא הצעתי להקים עוד קומה, בטרם הייתי בטוח, שהקומה התחתונה מבוססת.

(מכאן רשמה ז. ת.)

(עד כאן רשמה ל.ד. - מכאן ז. ת.)

מיכאל, אני שואל אותך, אם במקום הזה, שיש קרקע ומים וכל הסיכויים להקים ישובים, הנושאים את עצמם כלכלית, אתה מפקפק אם להוסיף, אז מה בגב ההר, ששם אין לא קרקע, לא מים, אין שום סיכויים? הלא פעם

צריך לתת סדרי עדיפויות.

מבחינת הצורך האסטרטגי, מבחינת הצורך של חסימת

הקו הזה, הצורך מול האקטיביות העצומה, שירדן עושה מהצד השני, להעמיד קו צפוף עד כמה שאפשר - אין ויכוח בינינו. אלה אדמות שאינן תפוסות, אינן מעובדות ואינן באות על חשבון אף אחד. אנחנו מקימים אותם ע"ח טכנולוגיה, שאנחנו מפתחים. אז ריבוננו של עולם, אם פה אנו מעמידים סימן שאלה, אז אני שואל אתכם מבחינת האסטרטגיה של הפיתוח וההשקפה הכללית, מה תגיד אתה לעצמך במקומות אחרים, ששם אין כל תקווה וכל רמז, לא לפרנסה ולא לעתיד?

היות וזה איזור גדול ומיושב ואיזור עם עתיד

כלכלי גדול, צריך לעשות זאת בכל תשומת הלב. כל מה שביקשתי מהועדה זה לתת דין קדימה למוסדות המתכננים, להביא בחשבון את הנתונים החדשים, שלא ידענו עליהם עד כה, לתכנן מחדש את המערך האיזורי - ויש לפניכם חוברת שלמה, שלא הביאה זאת בחשבון - ובעקבות זאת גם לתכנן את ענין המים. כי אם לא נעשה את התכנון עכשו, לא יהיו מים בעוד 5-6 שנים.

אז אני מציע לוועדה להנחות הנחיות אסטרטגיות של

מחשבת התכנון מעכשו. אני לא ביקשתי להחליט על אף נקודה נוספת. אני ביקשתי שיוכן חומר, ע"י המוסדות המופקדים על כך, על מנת שלא לפגור אחרי המציאות.

סגן השר מ. דקל:

לדברי אברהם, אני רוצה להבהיר דבר ידוע. כולנו

קיווינו, שדוקא בקעת הירדן, עקב צירוף של קרקע, מים ושמש, תהיה החממה הטבעית של מדינת ישראל. אך לדאבוננו, זה מספר שנים, שהגידולים האלה - שבעיקרם היו מיועדים ליצוא - אינם עומדים בתחרות הכלכלית. המתישבים שם אינם יכולים להתקיים על כך בצורה נאותה, בתנאים הכלכליים של היום.

אני אינני מתנגד לדברי רענן, אני רק אומר, שלי יש נתונים אחרים בקשר למים. הדגש שלי הוא, שאמנם יש לנו להט התיישבותי - וזה טוב מאד וראוי מאד לציון - אך יש לבדוק, באותו הקשר, מה קורה בישובים אלה, איך לחזק אותם, איך להעמיד אותם על הרגליים ובמדה ויהיו לנו רזרבות נוספות, לגשת לתכנון, כולל לבדוק את נושא המים.

השר א. שרון:

יש לי הערה. מאחר ומדברים פה על תכנון ארוך טווח, אני מציע שלא נחזור על הטעויות של ההתיישבות ב-30 השנים האחרונות ולא נבנה מעקים בעלי מום מלכתחילה. עוד לא מספיקים להסתובב ימינה ושמאלה, יש כבר בן ממשיך. אנו לא רוצים להפוך מושבים אלה, אחר כך, למושבים שחלקם חקלאיים וחלקם אנשים חתיים כאזרחים - ומוכרחים לתת אפשרות לבנים לחיות. לכן, הגישה של 20 דונם ליחידת משק היא גישה, שעבר זמנה. אגב, זמנה לא היה נכון אף פעם. בזמנו, כשהתחילו להקים מושבים בארץ, היו יחידות הקרקע הרבה יותר גדולות. לאט-לאט חל כרסום בנושא הזה. החל משנות ה-50 בנינו בעלי מום ואין אפשרות לתת לבן ממשיך להתפרנס במשק - ואני חושב, שזו טעות לתכנן היום על נחלות במושב של 20 דונם. אפשר לתכנן על 40 דונם נחלה, ולא פחות מזה, כדי לתת אפשרות להתקיים.

מבחינתי, אם יש מחסור במים, או מחסור בקרקע, עדיף פחות ישובים חקלאיים - אפשר גם תעשייה - אך לא מראש לבנות ישובים בעלי מום, שיהיו חלשים אחר כך. המקומות האלה מחייבים מוטיבציה גבוהה מאד ומוטיבציה, ללא ספק, תלויה גם ביכולת לקיים רמת חיים, רמת הכנסה, אפשרות ליישב את הבנים ליד ההורים - ואי אפשר שלא לראות זאת היום. לכן, אני לא מציע שנחזור על טעויות העבר.

סגן רה"מ ש. ארליך:

איך אתה מתייחס להצעה של רענן למתן הנחיות

אסטרטגיות?

השר א. שרון :

בנושא זה יש לי ויכוח עם רענן ויץ. אני מכיר

את הנושא הזה, של גודל יחידות משק, משחר ילדותי. אגב, גם 40 דונם לא מספיקים.

פעם דובר על 100 דונם, אח"כ ירדו ל-60 דונם - ויש מושבים, שעדיין יש להם

יחידות כאלה - ואנו מדברים היום על 40 דונם. לפי דעתי, צריך לחשב לא פחות מכך

ליחידת משק.

מר ר. ויץ :

ברשותך, יש לי הערה לנקודה שהועלתה כאן.

סגן רה"מ ש. ארליך :

אי אפשר לנהל ויכוח של שרשרת. אנחנו מחליטים,

קודם כל, על הצעת יהודה דקל, על שלושת הישובים, שעליהם אין ויכוח.

השר מ. נסים :

יש תקציב?

סגן רה"מ ש. ארליך :

זה עניין אחר.

אל"מ ד. סתו :

השאלה אם בשנה הבאה בונים אותם?

מר י. דקל :

שניים אתה בונה כמאחזים.

השר א. שרון:

אנו בונים עכשו הרבה מאחזים, אך זה ע"ח תקציב

הבטחון. יש לזה גבול.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אני מציע, שנראה את ההצעות של רענן וייץ כתכניות

לא אופרטיביות - לא 10 ישובים ולא 8 ישובים - אלא להטיל על המוסדות המוסמכים לבדוק את הקרקעות וגם את ענין המים ולהביא דו"ח לוועדה. אז אנו נחליט מה לעשות.

הח/22. חד-נס:- הקמת יישוב חדש ברמת-הגולן

סגן השר מ. דקל:

תושבי שלושת הישובים בפיתחת רפיח: חרובית,

דיקלה ונאות סיני, התארגנו כדי להקים ישוב בגולן, כאשר העיסוק העיקרי שלהם צריך להיות פיתוח תיירות ותעשייה, אם כי יתכן, שבמשך הזמן יהיו גם מרכיבים חקלאיים אינטנסיביים. הם מבקשים לקרוא לישוב חדנס - ואותר שטח עבור ישוב זה. בזמנו, היתה הצעה שהשטח יהיה בתוך שמורות הטבע, אך אח"כ מצאו שטח אלטרנטיבי מתאים.

הוועדה צריכה לקבל החלטה על הקמת ישוב זה ברמת

הגולן.

מבחינה תקציבית, יש הסדרים מיוחדים, שנעשו עם המתיישבים ע"י הסוכנות היהודית, כי הם מקבלים פיצויים. מתי או יהודה יעדכנו אותנו בנושא זה.

מר מ. דרובלס:

החטיבה להתיישבות באה בדברים עם מתיישבי פיתחת רפיח על האפשרות של הקמת ישוב חדש למתיישבי נאות סיני, תרס"ג ודיקלה. היות ומתיישבים אלה מקבלים פיצויים, התנינו תנאי, שנקים עבור מתיישבים אלה ישוב ברמת הגולן, שיהיה מבוסס בעיקרו על תיירות ובמקצתו על תעשייה - כי באיזור זה אין אמצעי יצור חקלאיים אחרים. הישוב צריך להיות מוקם ע"י כ-35 משפחות, מיוצאי חבל ימית. הישוב יוקם עם הפיצויים, שהאנשים יקבלו ואילו המוסדות המיישבים ישתתפו בתכנון ובתשתית לראש השטח.

אנחנו קיבלנו רשימות של קרוב ל-40 משפחות מחבל ימית. על מנת לוודא את הרצינות שבדבר, ביקשנו שכל אחת מהמשפחות תיתן לנו ערבות בסך 100 אלף שקל, שמא לאחר שניכנס לתכנון ולהוצאות, הם יתחרטו; ואמנם, נעשה הסכם עם עורך דין וכל אחת מהמשפחות הפקידה 100 אלף שקל. אנו הצענו, אם ועדה זו תאשר את ההצעה, שניבנה את הישוב ברמת הגולן, כדוגמת שדות ב'. אנו מקימים באיזור מגן ישוב של אנשי שדות, שהם בונים זאת בעצמם. בדיוק מה שעשינו שם, נעשה ברמת הגולן. אנו מבקשים את אישור הועדה.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אנחנו מאשרים את ההצעה.

מר מ. דרובלס:

ביחד עם זאת, יש לנו בקשה לאשר שטח לצורך תיירות, כי הישוב הזה יהיה מבוסס, בעיקר, על תיירות. יהודה, תצביע על נקודת

הציון במפה וגם על השטח שמיועד לתיירות.

מר י. דקל:

(מראה על המפה): האיזור נמצא כ-6 ק"מ מצפון

לכנרת, ליד הכביש שעובר ע"י בריכת המשושים. המקום שנבחר ליישוב הוא גבעה יפה ונאה, הנשקפת לכנרת ולערוץ הירדן.

השטח שמיועד לפיתוח מפעלי הנופש, שבהם ישתלב

יישוב זה, יחד עם ישובים אחרים ברמת הגולן, נמצא באתר זה, אשר מכונה בז'רגון התכנוני של חופי הכנרת, אתר מס' 11. זה מול הכביש העולה לרמת הגולן, לאיזור בני יהודה, על שפת הכנרת.

במקום זה יש, לפי תכנית המתאר של חופי הכנרת,

אחד המתחמים לפיתוח מפעלי נופש וזה שמספרו 11, מיועד לפיתוח עבור חברים מיישוב זה, עבור תושבים מקצרים ובני יהודה. זה שטח גדול ורחב, שאפשר לפתח בו מספר מפעלי נופש. בהחלט בא בחשבון, שחברים מכאן יקבלו נתח בשטח הזה, על מנת לפתח את מקומות העבודה שלהם.

השר א. שרון:

אתה מדבר על זה שהם יקבלו לרשותם את צפון מזרח

הכנרת?

מר י. דקל:

(מראה על המפה): היישוב שלהם יהיה פה לצורך

מגורים ומקום הפרנסה יהיה באיזור של מתחם 11.

מר מ. שמיר:

לפי אילו קריטריונים?

מר י. דקל:

הקריטריונים יקבעו בתכנון.

השר א. שרון:

ברמת הגולן היה מקובל תמיד, שלא נותנים לגוף אחד בלעדיות. פרויקטים של פיתוח תיירות וכו' צריכים לשמש את כלל הישובים. לא יכול להיות, לפי דעתי, שיקחו ישוב ויתנו לו בלעדיות על נושא החוף. לרמת הגולן תמיד יהיו בעיות והיא צריכה מקורות פרנסה.

מר י. דקל:

אולי לא הייתי מספיק מחודד. בצפון מזרח הכנרת יש 3 מתחמים: מס' 11, מס' 13 ומס' 17. מס' 17, שהוא הצפוני מכולם, מיועד ל-6 ישובים ברמת הגולן, שביחד יקימו שם מפעלי נופש. מס' 13 מיועד ל-7 ישובים ברמת הגולן, שם יקימו את מפעלי הנופש שלהם, כאשר יש אגודת גג משותפת לכל 13 הישובים. אתר מס' 11 מיועד מלכתחילה לתושבי קצרין, לתושבי בני יהודה ולתושבי ישוב זה. אותו קטע - שלפי הקריטריונים שמבקש מאיר שמיר, יעובדו במשותף עם משרד התיירות - יהיה בדיוק על בסיס קריטריון ברור: תעסוקה, פרנסה - כמו שאנו נוהגים ביחידות קרקע במשקים והם ישתלבו יחד עם אחרים. בשום פנים ואופן, אנו לא מציעים להם אתר זה באופן בלעדי.

מר י. מרגלית:

אני רוצה להעיר הערה אחת. דובר כאן על תשתיות לראש השטח. אם הכוונה היא לבצע זאת מתקציב המדינה, מן הראוי שהעניין הזה יובטח, כפי שהובטח בפעמים הקודמות, לגבי ארז, שהמקור התקציבי יהיה מקור פיצויי סיני. כי אחרת, אין לנושא הזה כיסוי; אלא אם כן, לחטיבה להתיישבות יש מקורות

לכיסוי התשתיות לראש השטח.

מר מ. שמיר:

אני מבקש להציע, שהיקף ההקצאה של שטחי התיירות יהיה על בסיס של נחלה ז"א, אם יש לנו יחידה של 40 מתיישבים, אז יקבלו הקצאה באמצעי יצור ל-40 מתיישבים.

סגן רה"מ ש. ארליך:

בהחלט.

סגן השר מ. דקל:

אני רוצה להעלות נושא, אשר מטריד אותנו - האם לישוב זה יהיו מספיק אמצעים כלכליים, שהוא יוכל להתקיים. אנו צריכים לראות מראש, שישוב זה כמעט לא יהיה חקלאי. אולי אפשר יהיה לפתח שם חממות וכו', אך הוא יתבסס, בעיקרו, על תיירות ועל תעשייה.

ביקשנו מהחטיבה להתישבות בהסתדרות הציונית להגיש פרוגרמה, האם לישוב זה, גם במסגרת 40 יחידות, יש קיום כלכלי, או שזו בעיה. אני עדיין לא אומר, שאם יש בעיה, לא צריך להקים ישוב זה, אך אנחנו צריכים להיות מודעים לגבי כל האספקטים, כולל האספקט הכלכלי.

מר י. דקל:

ענין הנחלה יכול לשמש מודל.

מר ר. ויץ:

אני תומך בדעת מיכאל דקל. אני חושב, שצריך בפירוש לבחון אפשרות להוסיף ענף חקלאי - ולו על שטחים מצומצמים, בהתחשב עם האקלים - של חקלאות חסויה.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אנו מאשרים את ההצעה, בצרוף הערות מאיר שמיר

ומיכאל דקל.

השר מ. נסים:

מרגלית דיבר על בעית המימון.

סגן רה"מ ש. ארליך:

נמסר לי, שהתקציב הראשון בא מחטיבת ההתיישבות.

מר מ. דרובלס:

בקשר להערת מנהל מינהל מקרקעי ישראל, מר שמיר,

אני מקבל זאת. אם יהיו 40 יחידות, אנו נקצה 40 משבצות. אם הישוב יגדל, נקצה בהתאם ליחידות שיהיו.

הערה שניה - ישוב זה בעיקרו יצטרך להיות מבוסס

על תיירות, כי כמעט ואין שם אמצעי יצור אחרים ובהתאם לכך, אנו ניקח זאת בחשבון.

בקשר להערת מר מרגלית, ממשרד השיכון, לגבי

התשתית - התשתית שם לא קלה. צריך לתת תשתית למקום ואי אפשר לחייב את האנשים שיעשו את התשתית. אנו מחייבים אותם שיבנו את הישוב מכספם הם. לגבי התשתית, אנו נצטרך לפתור את הבעיה, כפי שאנו פותרים בעיות אחרות.

הח/23. תכנית פריסת הנח"ל בהתשמ"ב

מר א. בראון:

במסגרת התיישבות ביהודה, שומרון, חבל עזה ורמת הגולן - למעשה, הכנו תכנית לשנה זו, שחלק ממנה כבר התבצע, חלק בשלב הביצוע וחלק בתכנונים ובהתאמה של מקומות.

המטרה העיקרית היא להביא את מאחזי הנח"ל למקומות שנשארו פרוצים ופתוחים. קשה, משלב ראשון, להביא לשם את אמצעי הפרנסה והדברים האחרים. לכן, אנו מציעים בשלב ראשון להחזיק זאת עם מאחזי נח"ל, כשחלקם יתכן שלא יהפכו לישובים בעתיד.

השר א. שרון:

לא בשנים הקרובות, אך הם יהיו ישובי נח"ל.

מר א. בראון:

יש מקומות, שעוד נראה באיזו צורה הם יהפכו לישובי קבע, חלקם - ישובים קהילתיים, חלקם - מושבים, חלקם - קיבוצים.

שר הבטחון מצא לנחוץ להציג זאת היום בפני פורום זה בצורה מרוכזת, על מנת שכולם ידעו מה מתבצע בשטח.

(מראה על המפה): אתחיל מהדרום, שהיה תמיד פרובלמטי אצלנו - איזור הר חברון. למעשה באיזור הר חברון, פרט לגוש עציון,

כרמל ומעון, כל השטח הזה היה ריק מהתיישבות יהודית והסיבות הן גם דמוגרפיות וגם סיבות של ארץ-ישראל. מצאנו, שהאפשרות הראשונה להביא לשם את ההתיישבות היהודית היא ע"י הקמת מאחזים של הנח"ל, כשקבענו לנו מספר קריטריונים של שטחי מדינה, אפשרויות צירים ואפשרויות הגעה למקומות.

נתחיל באיזור הסובב את חברון. אנו מדברים על

מצפה עדולם, שעדיין שם יש בג"צ; מצפה גוברין הוא למעשה היאחזות, שיש בה גם נח"ל וגם אזרחים; מצפה אמציה, שנמצא בין כפר דורה לבין הישוב שקף, כבר מאויש ע"י גרעין נח"ל; מצפה לכיש, נמצא על הציר שמדהרייה לכיוון בית ג'וברין, מאויש כבר עם גרעיני נח"ל; מצפה להב הוא בשלב של עבודות, אך כבר הכנסנו לשם גרעין. המקום הבא הוא האיזור של מעון וכרמל. כרמל כבר אוזרחה, למעשה הוקם שם מפעל תעשייתי יפה מאד ובחודש הבא יתחילו להביא לשם את המכונות של התעשייה הצבאית והאנשים יתחילו לעבוד במקום. המקום השני, שהוקם כבר מזמן ונמצא עדיין כהיאחזות נח"ל, הוא מעון. מקום חדש, שבנינו מדרום לכפר בנינעים, זה מעלה-חבר, שכבר מאויש ע"י גרעין נח"ל.

במקום הזה אנו מתכוונים להעלות עוד 2 מאחזים.

האחד - כתוצאה מהחלטה של לפני כשנה - בצומת סמוע-כביש חברון-באר שבע. לא נראה לנו, שבעתיד הקרוב יקום שם ישוב, שצריך להקים אותו ולכן, נבדוק את המקום בדיוק ונראה לנו, שנקים שם מאחז נח"ל בקרוב. המקום השני - כאשר בדקנו אדמות להרחבת קרית ארבע, מצאנו פה איזור שלם של אדמות מדינה, שנמצא מדרום לחברון והנקרא הר מנוח. כל הנסיונות שלנו לדחוף זאת להרחבת קרית ארבע, עדיין לא עלו יפה. לכן, נראה לנו, שגם כאן, בעתיד הקרוב, נעלה מאחז נח"ל.

השר א. שרון:

כבר החלטנו על כך - צריך רק לבצע זאת.

מר א. בראון:

אגב, יצא צו להקמת מועצה איזורית הרי חברון.

מועצה זו תכלול את כל הישובים באיזור הדרומי, לא כולל את גוש עציון.

אני עובר לבקעת הירדן - בבקעת הירדן קיימת בית

הערבה, אנו מחכים, שהחטיבה להתיישבות תבנה את חגלה, בה התחילה כבר העבודה. אנחנו בונים את מאחז פרת, ממזרח ליריחו. לשם הבאנו כבר את המבנים, אך עדיין לא יושבים אנשים. נעמה היא היאחזות קיימת. בדברי מנכ"ל הסוכנות הוזכרו פלס, מעלה דורון, מעלה מלוח. למעשה, מתוך אלה, בשלב הראשון, המאחז שיבנה הוא מעלה דורון. קיימים נחל שלח וחמדת, מה שנקראה קודם יבוק. אנו מעלים מאחז, מדרום להר גריזים, אשר יקרא נחל ברכה (ע"ש הר הקללה והר הברכה - וזה בהר הברכה). היום היה צריך להתחיל לעבוד שם. בתרצה יושבים היום שני גרעינים. חרמש - בשלב של תכנון והתחלת עבודות והוא נמצא בין בקה-אל-גרבייה ובין הישוב שלנו, הנקרא מבוא דותן.

השר א. שרון:

זה מצטרף לכל הגוש של ריחן.

מר א. בראון:

המקום הבא, שעדיין בדיון, הוא נחל גן, ממערב

לג'נין. שם יש בעיה רפואית, כי אסור להביא חיילים, לפי פקודות הצבא, לתוך חורשת אורנים, בגלל המחלות שיש לאורן. עכשו בודקים בעיה זו עם קציני רפואה.

השר א. שרון:

לא הזכרת את נחל חביב.

מר א. בראון:

המאחז החדש הוא נחל חביב, שנמצא בין מבוא דותן

לבין הישוב עינב, מעל ענבתא.

אלה שלושת המאחזים החדשים: גולות, בצומת

סמוע-באר-שבע-חברון, הר מנוח, מדרום לחברון ונחל חביב. זה באיזור יהודה ושומרון.

אני עובר לרצועת עזה. יש כאן שני מאחזים:

בדולח, שיתחילו עכשו לבנות אותו; גדיב, שהנח"ל כבר יושב שם ומסביב בוניים את המרכז האיזורי, אשר נקרא אמבר.

בצפון הרצועה איתרנו כ-3,500 דונם אדמות מדינה.

(מראה על המפה): כאן זה מחסום ארז, כאן זה כפר בית להייה ואנו מעלים מאחז בין המחסום ובין הכפר הערבי בית להייה. המקום מתוכנן ע"י המחלקה להתיישבות להקמת שני ישובים. בינתיים, אנו רוצים להעלות לכאן מאחז נח"ל, בתקופה הקרובה.

ברמת הגולן, העלינו כבר מאחז אחד בחר קטע,

שנמצא ממערב לכפר הערבי מסעדה ובתכנון יש מאחז נוסף, אשר נמצא ממזרח למסעדה, על תל מנפוחה.

אלה התכניות שלנו, שחלקן הגדול ממש בביצוע,

חלקן כבר התגשמו. כמובן, שמאחזים אלה מתואמים ומתוכננים יחד עם החטיבה להתיישבות.

השר א. שרון:

תיגע בנושא הכספי - כמה זה עולה.

מר א. בראון:

זה עולה הרבה.

אני רוצה להעלות עוד כמה דברים. למעשה, אני ממשיכים מה שהיה בשנים קודמות ובונים חלקים של כבישים. למשל, אננו בונים עכשו - ואני מקוה, שהתחילו לעבוד - באיזור בין מעון ללוציפד, כביש שיחבר את כל הישובים האלה עם מערכת של ערד ובאר-שבע, כדי שלא יצטרכו לנסוע דרך הכפרים הערביים. זו דוגמא של כביש, שעושים אותו בשיתוף פעולה עם "מקורות" - שבונה את קו המים וממילא צריכה להשקיע בפתיחת ציר בשביל הנחת הצנורות - עם החטיבה להתיישבות ומשרד הבטחון, שנותן את החלק הארי לאיזור זה, על מנת לפתוח את הציר מאיזורים האלה לכיוון יתיר-ערד.

השר א. שרון:

זה, בעצם, כביש שצריך במשך הזמן להתחבר למעלה אדומים. בסופו של דבר, זה יהיה התוואי, שישלים את אותו ציר של עפולה-ערד.

סגן השר מ. דקל:

שעקרונית החלטנו עליו, מבלי להגדיר מניין יקחו

את הכסף.

מר א. בראון:

הכביש השני, שהוא כבר מתוכנן ואנו הולכים לעשות אותו, זה כביש שיחבר את מכמש עם נוה יעקב. גם כביש זה משותף לחטיבה להתיישבות ולמשרד הבטחון. הוא נותן קשר ישיר עם כביש אלון ולא יצטרכו, כמו היום, לעשות עיקוף דרך עופרה, רמאללה, נוה יעקב וירושלים, אלא יהיה קשר ישיר בין כביש אלון לאיזור נוה יעקב.

כביש שלישי נקרא עוקף בלטה והוא היה צריך להכנס

עוד בתקציב שנה זו. זהו כביש, אשר יתחיל ע"י מחנה חורון, יעקוף את מחנה בלטה ויחזור חזרה לכביש שהולך לבקעת הירדן. כמובן, שהוא גם יתחבר לכביש ההולך לאלון מורה.

השר א. שרון:

זה עוקף שכם ממזרח.

מר א. בראון:

זה כביש שהיה מתוקצב ויהיה מתוקצב גם ע"י הממשל הצבאי. זה פותר את כל הבעיות בתוך שכם ומחנה הפליטים.

דרך אגב, עובדים בכביש שמתחיל במחולה לאיזור

חמרה, דרך רועי. כביש זה, בחלקו הגדול, כבר גמור וזה שינוי של כל התנועה בשטח הזה. גם הצבא, שנכנס לשם, הביא חיים לאיזור זה. עובדים עכשו על כביש המחבר את מעלה אפרים למכורה וכמו"כ מתחילים לתקן את הירידות הקשות ממכורה לג'יפטליק. גם זה בתקציבי משרד הבטחון, עוד מלפני כשנה.

כך שבעצם, מתבצעות בשטח עבודות, אשר נותנות

תנופה מיוחדת, אשר נעצרה לכאורה בדברים אחרים.

השר א. שרון:

אני רוצה לציין, שרק ביהודה ושומרון מצויים

כ-14 מאחזים. זה הרבה מאד. מצאנו זאת כדרך היחידה, שנותנת לנו אפשרות בזמן, שלפי דעתי הולך ואוזל, כי זה חייב להיעשות לפני כל הסדר מדיני, לקנות מאחז רגל במקומות אלה, כדי להבטיח את התוואים והאתרים הדרושים, להמשך התיישבות רגילה, בשלב מאוחר יותר.

אנחנו יכולים לבצע זאת, כי נושא זה של מאחזי נח"ל קיים עוד מימי ממשלת ה"מערך", ויש לו סטטוס מיוחד. כנראה שגם לגליל היו, בזמנו, בעיות בממשלתו שלו. אנו עושים זאת מהר ככל שניתן ואני מעריך, שצריך למצוא עוד מקומות אחדים, שישלימו את התפיסה הכוללת של ההתיישבות. אך אינני יכול שלא להדגיש כאן, שפעולה זו עולה בכסף רב וזה נטל נוסף, שנופל על תקציב הבטחון. היום, בישיבת הממשלה, הסברתי את המשמעויות של קיצוץ תקציב הבטחון.

אנחנו לא נפסיק את ביצוע המאחזים האלה, כי רובם הם במקום, חלקם בתחילת עבודה ואנו נשלים גם את אלה וגם נוספים, שדרושים עוד להשלמת התמונה הכללית וצרכי ההתיישבות בשטח. אך צריך, מוקדם ככל שניתן, למצוא איזה שהוא מקור כספי. מדובר בסכומי עתק, שנלקחים מתקציב הבטחון ויש לזה השלכות בתחומים אחרים.

אותו הדין גם בנושא הדרכים. אנו מוכנים לבנות דרכים, אך בסופו של דבר, יש מע"צ לבניית דרכים ולא יכול להיות, שנטל זה ילקח מתקציב ההתיישבות - אם זה מתקציב החטיבה להתיישבות, או מתקציב הבטחון. צריך לקבוע עדיפויות ואם רואים זאת כעדיפות ראשונה, אז לא בונים דרכים במקומות אחרים. לא בונים בשפלת החוף ולא בונים במקומות אחרים, מחכים עוד שנה-שנתיים ומרכינים את כל המאמץ למקום הזה. כי אחרת, אנו לוקחים מתקציב ההתיישבות ומתקציב הבטחון ואנו עושים בעצם מה שצריך לעשות משרד, שיש לו כסף למטרה זו. בנית צירים צריכה ליפול לא על תקציב ההתיישבות ולא על תקציב הבטחון. זו מערכת צירים ארצית. ציר ערד - בית-שאן הוא ציר ארצי, שמשמש את מדינת ישראל. הוא ציר בעל חשיבות אסטרטגית ממדרגה ראשונה, לא רק לצרכים צבאיים. לכן, צריכה להתקבל, בהקדם, החלטה איך משרדי הממשלה האחרים, תורמים את חלקם לנושא זה. לא יכול להיות, שחלק ממשרדי הממשלה כן משתתף בפעולות אלה וחלק לא. כך נמשכת גם בנית ציר חוצה שומרון - התהליך נמשך 4 שנים ועוד לא הושלם באופן מלא.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אז האוצר הקציב סכומים אלה.

השר א. שרון:

לא. זה הלך מתקציב ההתיישבות ותקציב הבטחון.

השר מ. ציפורי:

מתקציב החקלאות והבטחון.

השר א. שרון:

בסופו של דבר, זה הלך מתקציב הבטחון.

אני רוצה להסב תשומת לבכם - כי לקנות את האחידה

במקומות אלה, את זאת צריך לעשות באופן מידי, אך איך לממן זאת, מוכרחים לראות זאת בנושא מרכזי.

מר מ. דרובלס:

בשם החטיבה להתיישבות, אנו רואים בברכה את

התפרסות המאחזים במפה זו, כפי שהוצגה לפני הועדה. רוב המאחזים האלה הם טרום-ישובים, שאנו מתכננים להפוך אותם לישובי קבע לכל דבר, לאחר שיוחלט עליהם. כידוע, מבחינה סטטוטורית, לגבי מאחז אין צורך באישור. הקמת מאחזים אלה תואמה עם החטיבה להתיישבות.

אינני יכול להגיד שכל 13 המאחזים יהיו ישובים

כפריים; חלקם יהיו כפריים וחלקם יהיו עירוניים. התשתית מתבצעת ואנו היום קושרים אותם עם ישובים קיימים אחרים ומכניסים אותם במסגרת התשתית, אם זה כבישים, תקשורת, או אמצעי יצור.

הבעיה היא תקציבית. אני רוצה להסב תשומת לב

הועדה, שכאשר מוקם מאחז, שהוא טרום-ישוב, יש בכוונתנו, שבמאחז זה חיילים לא יעסקו אך זרק בתעסוקה צבאית, אלא שיהיה אחוז מסוים עם תעסוקה אזרחית, על מנת להכין את המאחז לקראת אזרוח, כשיוחלט על כך.

לפי המצב היום, אנו צריכים להקציב את הכספים

מתוך תקציבי ההתיישבות, קרי, ע"ח המתיישבים היושבים היום בשטח ולהם צריך לתת את אמצעי היצור.

אני הייתי מציע, שיו"ר הועדה יבוא בדברים עם שר

האוצר, על מנת לבדוק את האפשרות של מתן הקצבה מיוחדת, לצורך יצירת אמצעי יצור במאחזים אלה, שעד היום לא נכנסים לא לכאן ולא לכאן.

השר מ. ציפורי:

לפני כשנתיים היה דיון, במקרה בראשותי, עם כל

המשרדים הנוגעים בדבר, כולל הסוכנות, ואז סוכם בדיוק של מי האחריות לבנית כבישים ומי צריך לבנות איזה כביש. אמרנו, שיש כבישים, שהם ארציים, להם אחראי משרד השיכון, דהיינו מע"צ. יש כבישים של שרות בטחוני - את אלה עושה משרד הבטחון. יש כבישים של ישובים חקלאיים - ואלה הם באחריות הסוכנות. דובר אז גם על בנית הכבישים וגם על ההחזקה. יש בעיה של החזקת הכבישים - שאריק לא הזכיר אותה - שבדרך כלל היא נופלת על מערכת הבטחון.

(המשך הדברים רשמה ל.ד.)

(עד כאן רשמה ז.ת. מכאן ל.ד.)

לכן, אני חושב, שיו"ר הועדה צריך לוודא, שבאותה

רשת הדרכים, שצריך לעשותה, בתקציבו של כל אחד ממשרדי הממשלה יהיה רשום תקציב

בנין הכבישים ואחזקת הכבישים. מפני שעד היום, לצערי הרב, ברוב משרדי הממשלה, אנחנו לא רואים סעיף שנקרא: "ההתיישבות החדשה ביהודה ושומרון, ברמת-הגולן ובחבל קטיף", שבו כתוב: "דרכים ביהודה ושומרון, למע"צ, כך וכך מליונים". ו"אחזקת כבישית - כך וכך". אם זה לא יכנס לתקציב בספר התקציב של כל אחד מהמשרדים, נשב כאן בהרבה ישיבות, כל פעם נעשה טלאים, אבל סה"כ, הנושא הזה לא יהיה טוב. לכן זה צריך להסגר וצריך לוודא, שבמשרדים, כל אחד ירשום את הנתח שלו בספר התקציב.

מר י. מרגלית:

בהמשך לדבריו של שר הבטחון ולדבריו של שר התקשורת. שר הבינוי והשיכון הודיע בישיבה נכבדה זו, שאנחנו נמצאים בדיון עם אגף התקציבים של האוצר, ואם אכן יוסכם עם האוצר, שנושא הכבישים יועמד מבחינה תקציבית, יטול המשרד על אחריותו את האחריות לביצוע כבישים, בכל חלקי ארץ ישראל. לצערי הרב, הדבר הזה לא סוכם עם אגף התקציבים. יותר מזאת, בדיון שהיה אצל סגן שר הבטחון לשעבר, על האחריות של המשרדים השונים לכבישים, בעקרון, גובשה תכנית. אגף התקציבים הסתייג בזמנו מההחלטה. זו הסיבה, שההחלטה הזו לא יושמה הלכה למעשה, לצערי הרב. כפי ששמענו, צה"ל עשה נסיון נכבד למדי לגרום לכך, שהנושא של הכבישים יקבל ביטוי בתקציב המשרד והוא לא הצליח.

מר ר. וייץ:

בנוסף להערה שמתי העיר כאן, שאני מצטרף אליה, הייתי רוצה לומר דבר נוסף. מאחר ששר הבטחון אמר, שהכוונה היא, שזה יהיה מרבד של התיישבות, חלק מהמיקומים מוכרים לי. טרום ההתיישבות הלכנו ובדקנו זאת. יש דברים שלא מוכרים לי והייתי מבקש לקבל את החומר, כדי שאוכל ללמוד. אני מציע לא לקבוע עמדה עכשיו, אלא להתייחס לזה בישיבה הבאה.

סגן השר מ. דקל:

היום, משום מה, אני מסכים עם רענן.

מר ר. וייץ:

לא נשבעת להתנגד לי.

סגן השר מ. דקל:

אני באותה דעה כמו רענן, שצריך לבדוק ע"י כל המערכת ולא רק ע"י משרד הבטחון.

מר א. בראון:

זה לא נעשה רק על ידינו, כל מקום נבדק בשיתוף עם הסוכנות היהודית.

סגן השר מ. דקל:

בפורום הנכבד הזה יושבים מוסדות נוספים ולא רק משרד הבטחון והסוכנות היהודית. אני בדעה, שצריך לראות את הדבר הזה, לשקול אותו מכל מיני אספקטים, למרות, שא-פריורי, אני יוצא מהנחה, שכל מקום ומקום שנבחר, נבחר היטב. בכל אופן, גם לטוב צריך לתת אישור.

בקשר לעניין הכבישים, זה לא רק כבישים. על דעת

סגן רה"מ, ש. ארליך, שהוא יו"ר הועדה הזו, כל משרד ומשרד, מהמשרדים שקשורים בגולן, יהודה ושומרון ועזה, יצטרך לבוא ולדווח מה תכניות השנה הבאה ואיך הוא עומד לבצע אותן, כפי שעשה זאת היום משרד התקשורת, בצורה טובה ויפה. אני חושב, שדווקא את נושא משרד השיכון, במיוחד בתחום הכבישים, נצטרך לזמן לפגישה הקרובה ביותר, כדי שנשמע דו"ח על התכניות ועל הביצוע.

הערה כללית לדברי ידידי אורי בראון. הוא דיבר בחיור על "תנופה שנעצרה". יתכן, שאנו מסתכלים על כל דבר ודבר כדבר נפרד ואיננו רואים את המכלול. התנופה של ההתיישבות ביהודה ושומרון לא נעצרה. יכול להיות ויכוח, האם תנופה היא תוספת של ישובים או תוספת של בתים. על זה, כדאי אולי לקיים כאן דיון כולל - מה אנחנו רוצים ולכן אנחנו הולכים. אחרת, משתמעת כאילו ביקורת. אולי הוא לא התכוון לזה, אבל כך הבנתי זאת.

השר א. שרון:

לא, בהחלט לא.

סגן השר מ. דקל:

אז גם אם זה לא כך, הייתי מציע שנקיים כאן דיון

למה אנחנו הולכים ב-3-1982.

סגן רה"מ ש. ארליך:

רבותי, אני רוצה לסיים את הישיבה. אני מקבל, שאנו נטפל בענין התאום בין המשרדים, בעית התקציב, הכבישים והצירים, כפי שכאן הביאו לידי ביטוי שר הבטחון ואחריו שר התקשורת. תודה רבה, הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלת

הת/17

הבנים הממשיכים במושבים - תיקון החלטה
מס. הת/42 מיום ג' בתמוז התשמ"א (5.7.81)

המנהל הכללי של החטיבה להתיישבות פותח.

מ ח ל י ט י ם ברישא של החלטה מס. הת/42 של הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית, מיום ג' בתמוז התשמ"א (5.7.81) - למחוק את המלה: "מיתאר".

הת/18

פיתוח קשר ליישובים חדשים: - דיווח שר התקשורת
בענין פעילות משרדו ביהודה, בשומרון, בגולן,
בגליל ובחבל קטיף

שר התקשורת פותח.

כדיון משתתפים: השרים מ. צפורי, ש. ארליך;
ה"ה פ. ווייסבך, א. כץ ומ. דרובלס.

מ ח ל י ט י ם הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית רושמת לפנייה את דיווחו של שר התקשורת בענין פיתוח קשר ליישובים חדשים ביהודה, בשומרון, בגולן, בגליל, חבל עזה ופיתחת שלום החדשה - חבל הבשור, על-ידי פריסה בשני שלבים, של מערכת בת 12 מרכזיות מודרניות והתקנה להפעלה של 5,640 טלפונים לאחר שיושלם שלב א' ו-14,265 טלפונים לאחר שיושלם שלב ב' - אשר ישרתו כ- 180 יישובים, לפי הפירוט העקרוני כדלקמן:-

- א. (1) מרכזיה של 1,000 קווים במעלה-אפרים אשר תתן שירותים לבקעה;
 - (2) מרכזיה בכוכב-יאיר של 1,000 קווים;
 - (3) מרכזיה של 240 קווים בקרני שומרון, אשר תתן שירות ל- 1,000 משפחות;
 - (4) מרכזיה בת 500 קווים בעמנואל;
 - (5) מרכזיה בת 240 קווים באלפי מנשה;
 - (6) מרכזיה בת 240 קווים בשערי-תקוה;
 - (7) מרכזיה בת 600 קווים באריאל;
 - (8) מרכזיה בת 240 קווים - שתשרת את מעלה-אדומים, כפר אדומים, מצפה יריחו וכו';
 - (9) מרכזיה בת 1,000 קווים באלון שבות - שתשרת את אפרת, אלעזר, כפר עציון, מגדל עוז, ראש-צורים וכו';
- /מרכזיה.

- (10) מרכזיה בת 240 קווים בגבעת-זאב;
(11) מרכזיה בת 2,500 קווים בקריית-ארבע;
(12) אושר תוואי להנחת קוו אשר יחבר את
גוש קטיף לרשת הארצית;

- ב. שר התקשורת מינה צוות מיוחד במשרדו -
שתפקידו יהיה לטפל בביצוע התכנית הנ"ל
וגם לעקוב אחר ביצוע העבודות בזמן, תוך
דיווח שוטף על התקדמות העבודות.
(רשימת היישובים שיטופלו במסגרת התכנית הנ"ל -
נמצאת במזכירות הממשלה).

הת/19 מצפת כוכב יאיר:- שינוי החלטה מס. הת/69
מיום כ"ד בתמוז התשמ"א (26.7.81)

- סגן שר החקלאות לענייני התיישבות פותח.
בדיון משתתפים: השר ש. ארליך; ה"ה מ. דקל,
מ. דרובלס, ומ. שמיר.
מ ח ל י ט י ם בשינוי לסעיף א'2 של החלטה
מס. הת/69 של הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה
ולהסתדרות הציונית העולמית, מיום כ"ד בתמוז
התשמ"א (26.7.81), לאשר:-
א. 500 יחידות דיור לגרעינים של משקי תנועת
חירות, מתוכן 100 יחידות לעובדי משרד
ראש-הממשלה.
ב. 100 יחידות דיור לפדרציה הדרום-אפריקאית.
ג. 50 יחידות דיור לגורמים אחרים.

הת/20 תכנית צפון הבקעה:- הקמת היישובים-
(1 חמדת 2) מצפה גלעד 3) אלישע

- המנהל הכללי של החטיבה להתיישבות פותח.
בדיון משתתפים: השרים מ. צפורי, ש. ארליך;
ה"ה מ. דקל, י. דקל, ר. ויץ, א. כראון וא. כץ.
מחליטים/.

מ ח ל י ט י ם בהמשך להחלטה מס. הת/20 של הועדה
להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית
העולמית, מיום ב' באדר ב' התשמ"א (8.3.81), לאשר
הקמתם של שלשה יישובים כדלקמן, בצפון הבקעה:-

- א. (1) חמדת (נחל יבוק) - בנ.צ.מ. 1995/1858;
- (2) מצפה גלעד (פלס) - בנ.צ.מ. 1991/1880;
- (3) אלישע (מעלה מלוחים) - בנ.צ.מ. 1985/1918;
- ב. היישובים הנ"ל יהיו שיתופיים והם יוקמו תחילה -
כהאחזיות נח"ל.
- ג. בשלבי הפיתוח המלא, יהיה בכל אחד מן היישובים -
100 משפחות.
- ד. היישובים יתבססו על תעשייה וחקלאות בבקעת הירדן,
בהתאם לתכנית שתאושר על-ידי רשות התכנון; הם
ישתייכו למועצה האיזורית בקעת-הירדן והם יקבלו
במסגרתה את כל השירותים המוניציפליים.

ההתיישבות בבקעת-הירדן

הת/21

ראש המחלקה להתיישבות, פרופ' ר. ויץ פותח.

כדיון משתתפים: השרים ש. ארליך, מ. צפורי, א. שרון,
מ. ניסים; ה"ח מ. דקל, א. כץ, א. בראון, י. דקל,
ר. ויץ, ד. סתו ומ. דרובלס.

מ ח ל י ט י ם :

- א. להורות למוסדות המוסמכים של הממשלה ושל ההסתדרות
הציונית העולמית, לבדוק את נושא הקרקעות בבקעת-
הירדן - בהקשר עם אפשרויות להקים באיזור
יישובים נוספים.
- ב. להורות לתת"ל ולחברת "מקורות" לבדוק את נושא
המים בבקעה.
- ג. דין-וחשבון אשר יכלול את המסקנות המתחייבות
מסעיפים א' ו-ב' לעיל - יובאו לוועדה להתיישבות
המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית.

./חד-נס

חד-נס: - הקמת יישוב חדש ברמת-הגולן

הת/22

סגן שר החקלאות לענייני התיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השרים ש. ארליך, א. שרון, מ. נסים;
ה"ה מ. דקל, י. דקל, מ. דרובלס, מ. שמיר, י. מרגלית
ור. ויץ.

מ ח ל י ט י ס :

א. לאשר הקמתו של יישוב חדש ברמת הגולן
בנ.צ.מ. 2104/2594 מצפון לעמק בית-צידון,
בשם חד-נס (שם זמני) - בשביל 40 משפחות
מקרב מתיישובי נאות-סיני, תרס"ג ודיקלה.
בשלב הפיתוח המלא - יהיו ביישוב 100 יחידות
משפחתיות.

ב. (1) היישוב יהיה מבוסס בעיקרו על קיט,
תיירות ותעשייה עם אפשרויות של מרכיבים
חקלאיים אינטנסיביים, והוא ישתייך
למועצה האיזורית רמת-הגולן שבמסגרתה
יקבל שירותים ציבוריים ומוניציפליים;

(2) המוסדות המיישבים ישתתפו בחכנון ובחשתי
לראש השטח, בעוד המתיישבים יכנו את
היישוב מכספי הפיצויים;

ג. בהמשך לעיל, לאשר ליישוב האמור, הקצאת שטח
על בסיס נחלה - באתר 11 של תכנית המיתאר של
חופי הכנרת, לשם פיתוח מפעלי תיירות ונופש.

תכנית פריסת הנח"ל בהתשמ"ב

הת/23

נציג משרד הכטחון פותח.

בדיון משתתפים: השרים א. שרון, ש. ארליך, מ. צפורי;
ה"ה א. בראון, מ. דרובלס, מ. דקל, י. מרגלית ור. ויץ.

מחליטים/.

מ ח ל י ט י ם הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה
ולהסתדרות הציונית העולמית, רושמת לפניה את:-

א. הודעותיו של שר הבטחון כי על מנת להבטיח את
התוואים והאתרים הדרושים על-פי התפיסה
הכוללת - להמשך ההתיישבות בשלב מאוחר יותר,
ובמגמה להפוך מאחזים ליישובים בשנים הקרובות -
מבצע משרד הבטחון בתאום עם החטיבה להתיישבות
של ההסתדרות הציונית העולמית, את התכנית
כדלקמן לפריסת מאחזי הנח"ל בשנת התשמ"ב
ביהודה, בשומרון ובבקעת הירדן:-

(1) ביהודה -

- (א) מצפה לכיש;
- (ב) מצפה אמציה;
- (ג) מצפה עדולם;
- (ד) מעלה חבר;
- (ה) מצפה להב;

(2) בשומרון -

- (ו) נחל גריזים;
- (ז) נחל גן;
- (ח) תרצה;
- (ט) חרמש;

(3) בבקעת הירדן -

- (י) נחל פרת;
- (יא) חוגלה;
- (יב) נחל פלס;
- (יג) מעלה המלוח (רועי ג');;
- (יד) מעלה דורון;

- ובונה יחד עם החטיבה להתיישבות, כבישים,
חלקים של כבישים ודרכים, כגון:-

(א) כביש באיזור מעון-לוציפר, שיחבר את
היישובים עם המערכת של ערד-באר שבע;
כביש זה יתחבר במשך הזמן עם מעלה-אדומים
וישלים את ציר עפולה-ערד;

./כביש

- (ב) כביש אשר יחבר את מכמש עם נוה-יעקב;
- (ג) כביש עוקף בלטה;
- (ד) כביש מחולה-חמרה;

ב. הודעתו של יושב ראש הועדה להתיישבות, כי הועדה
תטפל בכל הנושא הכרוך בתאום, שכין משרדי הממשלה
לענין סלילת רשת הכבישים, הדרכים ואחזקתם,
בעיות התקציב הנובעות מכך ומהקמת המאחזים על-ידי
הנח"ל.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

2. 1 חג

מזכירות הממשלה

סגנון

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל

ישיבת הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה
ולהסתדרות הציונית העולמית

יום א', י' בכסלו התשמ"ב - 6.12.1981

(בשעה 15:00)

נכחו חברי הוועדה: השרים : ש. ארליך - יו"ר, ז. המר, ד. לוי,
מ. נסים, מ. צפורי, א. שרון.

נציגי ההסתדרות הציונית: ע. לוינסקי, ר. ויץ, א. תבין.

נעדר : חבר הוועדה : השר י. ארידור.

נציגי ההסתדרות הציונית: א. אביחי, מ. דרובלס, א. כץ,
י. שפירא.

מ. דקל	-	סגן שר החקלאות
גב' פ. אלבק	-	משרד המשפטים
א. בראון	-	משרד הבטחון
ז. בן-יוסף	-	הסוכנות היהודית
י. דקל	-	הסוכנות היהודית
א. זייף	-	לשכת סגן רה"מ ושר החקלאות
י. יניב	-	משרד החקלאות
א. לוטן	-	משרד האוצר
י. מרגלית	-	משרד הבינוי-והשיכון
אל"מ ד. סתיו	-	משרד הבטחון
ח. צבן	-	הקרן-הקיימת-לישראל
א. צור	-	לשכת סגן שר החקלאות
ד. שקל	-	משרד האוצר
ע. שפירא	-	לשכת סגן רה"מ ושר החקלאות
מ. שמיר	-	מנהל מינהל מקרקעי ישראל
א. פוגל	-	משרד האוצר

א. לוינסקי - מזכיר הוועדה

/סדר-היום

בפרוטוקול זה 37 דפים.

1-25 : 1487
25-31 : 1488

ש מ ר

- 2 -

- סדר היום : הת/7. ברכות ליושב-ראש הוועדה
להתיישבות א"י 1
- הת/8. נ ט פ י ם - ישוב קהילתי א"י 2
- הת/9. פארקים, ייעור ושטחי-מרעה
ליישובים ביהודה, בשומרון,
בקעת-הירדן וחבל-עזה א"י 4
- הת/10. כביש עוקף מיכמש א"י 9
- הת/11. פ ס ג ו ת - מרכז אזורי א"י 12
- הת/12. ע ט ר ת (נווה-צוף ב') א"י 16
- הת/13. בית-אריה ג' א"י 19
- הת/14. מול-נבו (בית-הערבה ב') א"י 21
- הת/15. חבל-ימית א"י 23
- הת/16. זוהר (מאחז נח"ל - דהריה) א"י 29

./ברכות

הת/7. ברכות

סגן רה"מ ש. ארליך:

אני פותח את הישיבה.

מר ר. וייץ:

אפשר להעיר הערה מקדימה?

סגן רה"מ ש. ארליך:

בבקשה.

מר ר. וייץ:

חיות וזו הישיבה הראשונה, שאני משתתף בה
בראשותי, וחיות ואני ותיק בחברי הועדה, אני מוצא לי לחובה נעימה, לאחל לך,
הצלחה ואני מבטיחך שאעמוד לצידך בעבודה זו, ככל אשר אוכל.

השר מ. ציפורי:

גם ביהודה ושומרון?

מר ר. וייץ:

אמרתי את אשר אמרתי ואינך יכול אחרי להוסיף.

סגן רה"מ ש. ארליך:

ד"ר רענן וייץ, תודה רבה על הדברים שאמרתי, הם
מחמיאים לי מאוד ואני מעריך אותם מאוד. אני מציע לשר התקשורת - כל המוסיף
גורע. נעבור לסדר היום.

השר מ. ציפורי :

היות וגם אני ותיק בועדה, אז כל המוסיף, מוסיף.

חת/8. נטפיים

סגן רה"מ ש. ארליך :

חסעיף הראשון - נטפיים, ישוב קהילתי. אני מבקש

את סגן שר החקלאות, שיציג את הנושא.

מר מ. דקל :

בישיבה הקודמת, התקיים כאן דיון בקשר לנטפיים,

כאשר התעוררה, בהקשר לישוב זה בעיה עקרונית - עד איזו נקודה יהיו הישובים הקהילתיים בטיפול הסוכנות והאם לא הגיע הזמן לקבוע, איפה הם כבר לא יהיו בטיפול הסוכנות, לא משום שהם לא חשובים, אלא משום שיש מקומות קשים יותר ואת הסוכנות צריך לכוון למקומות היותר קשים. בכל אופן, לגבי נטפיים, משום שהיו כבר התחייבויות, הוחלט שנביא הצעה. ההצעה לגבי נטפיים היא כזו: המדובר בנטפיים ב-171 דונם, שעדיין אין עליהם אישור סופי, כי זו היתה קרקע פרטית, אבל ההנחה היא, שזה יסתדר והסוכנות היהודית תקים מוקד של 20 - 25 יחידות מגורים. זו תהיה ההתחלה של נטפיים. יתר הישוב יוקם, בהתאם לתנאים המקובלים של כל ישוב קהילתי, לא בהקמה סוכנותית.

אני מקווה, שהדברים שאמרתי הם ברורים. במידה

ויש שאלות, אני מוכן לענות. לידיעת החברים, נטפיים מתוכנן צפונה מבירקן, מעבר לכביש, אינו צמוד לכביש, אלא במרחק מסויים ממנו. יש דיונים על עוד 120 דונם שיתווספו ל-171 דונם, אבל זה יהיה בשלב יותר מאוחר. הכוונה שהסוכנות היהודית תקים מוקד של 20-25 יחידות, משם יתחיל הגרעין לפעול. כל יתר החברים שיצטרפו,

יצטרפו בהתאם לתנאים של הקמת ישוב רגיל.

מר ר. וייץ:

אני מבין שזה ישוב קהילתי?

מר מ. דקל:

זה ישוב קהילתי.

סגן רה"מ ש. ארליך:

חאם יש הערות רבות?

מר א. פוגל:

בישיבה הקודמת היה דיון בנושא הזה, ואני פשוט לא מבין איך נופלת ההכרעה. כי הדעה היתה, שכיוון שהישוב הוא קהילתי, הוא לא יוקם ע"י החטיבה להתיישבות. אינני מבין זאת.

מר מ. דקל:

אני מוכן להשיב. את השאלה הזו שזה ישוב קהילתי אני העלאתי. ראש המחלקה להתיישבות, מ. דרובלס, שחיה כאן, (רענן אז לא היה), אמר שהיו התחייבויות כלפי הישוב הזה. על בסיס אותן התחייבויות ועל מנת לא להפר את אמינות האנשים שהתחייבו, הוחלט כפי שהוחלט לגבי הקמת מוקד של 25 משפחות. זה איננו אומר, שבאזור הזה, הישובים הקהילתיים יוקמו על ידי הסוכנות. צריך לקיים על זה דיון עקרוני ולהציע, אחרי הדיון בפורום, החלטות עקרוניות, באילו מקומות הסוכנות תצטרך להשקיע את המאמץ המיירבי שלה בהקמת הישובים. אנחנו אומרים, שבמקומות הקשים ביותר, לכל הדעות, בירקן איננו בין המקומות הקשים ביותר.

מר א. פוגל:

אנו פשוט נביא את הדברים לשולחינו.

סגן כח"מ ש. ארליך:

אם כן, הצעת סגן השר מאושרת.

הת/9. ייעור ושטחי מרעה ביהודה ושומרון

סגן השר ש. ארליך:

לסעיף השני, אני מבקש לשמוע את מר חיים צבן.

מר ח. צבן:

ברשותכם, אציג את הנושא בקצרה. במקומות רבים ביהודה ושומרון ישנם שטחים, שהם בבעלות מדינה ושעדיין לא נתפסו, הלכה למעשה, ע"י שטחים חקלאיים או ישובים ויש צורך לבצע בהם את הפעולה, שנעשית בשנים האחרונות בגליל או במקומות אחרים, של יעור, פיתוח שטחי מרעה, הכשרת קרקע ופארקים.

ועדת השרים לענייני התיישבות אישרה את התכנית שהוגשה על ידינו וחטילה על מנהל מקרקעי ישראל ועל הקרן הקיימת, לעשות את כל ההכנות לייעור והכשרת שטחי מרעה בשטחים שבבעלות המדינה ביהודה ושומרון. במסגרת זאת, מבוצע בחורף זה, יעור של למעלה מ-2,000 דונם סביב ירושלים, בתקציב משותף של עיריית ירושלים, מנהל מקרקעי ישראל והקרן הקיימת. מבוצעים 500 דונם יעור בגוש עציון לתפיסה נוספת של שטחים. בשילה, לאחר שקיבלנו אישור מהיועצת המשפטית, נתחיל לגדר שטחים למרעה ולפיתוח פארק באותו אזור, מתקציבי ההסתדרות הציונית.

הצרכים הם רבים הרבה יותר. זה מתחיל בקרית-ארבע, שיש שם שטחים, שמוגדרים כבבעלות מדינה והם נאכלים ונתפסים בדרכים שונות, ע"י עיבודים, בניה וכו'. הביצוע לוקה בחסר, עקב כך, שהאוצר לא יכול להקציב, ההסתדרות הציונית אינה יכולה להקציב והקרן הקיימת עושה מה שביכולתה.

רציתי להביא לידיעת הועדה, שהתכנית מתבצעת באופן חלקי ביותר, מחמת חוסר תקציב, וחיות ויש לזה חשיבות גדולה ביותר, רציתי שיהיה ידוע, שהחורף יהיה יעור רק סביב ירושלים, כפר עציון, שילה. במקומות האחרים כמו קרית-ארבע, אלון-מורה, כוכב השחר ואחרים, לא נוכל לבצע זאת, אלא אם כן, תהיה הקצאה נוספת של כספים. זה מה שיש לי לומר.

מר ר. וייץ:

אני רק רוצה לברך את העבודה היפה שעושה הקרן הקיימת בעניין זה. היות ואנו לא עוסקים באנשים וישובים, אלא בירק, יער והכשרה, אני חושב שאין חילוקי דעות פוליטיים בעניין. כל מי שעובר ורואה את המלאכה, אינו יכול אלא לגמור עליה את ההלל.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אנו מצטרפים לדברי ההלל של רענן וייץ.

השר א. שרון:

יש לי רק שאלה. חיים, אתה ציינת שלושה מקומות: גוש עציון, חברון - אני מקווה שכוונתך בחברון להר מנוח?

מר ח. צבן:

כן.

השר א. שרון :

ודיברת על ירושלים ושילה. יש עוד הרבה מאוד מקומות נוספים. לדעתי, כדאי לגשת בגישה שהיתה מקובלת על הקרן הקיימת, שכשלא ניתן לייצר בשלמות, לפחות לייצר רצועה מסביב, כדי ליצור את הגבולות ולתחום את החלקות. אפילו אם היער דליל יותר, רצוי שלפחות תהיה רצועה מסביב, במספר רב ככל שרק ניתן של מקומות. כי להערכתי, באיזה שהוא תאריך, לא בעוד הרבה זמן, המצב יצולם, ויבואו ויאמרו: "זהו המצב, אלה הן הקרקעות הנמצאות בידי יהודים, או ניתנו ליהודים, ואלה הן קרקעות, שהן אמנם קרקעות מדינה, אבל לא נעשה בהן שימוש, לכן, יכול להיות שניתן לתבוע לגביהן שימוש לצרכים של אחרים". לכן, לפי דעתי, החורף הזה, הוא חורף שמחייב פעולה הרבה יותר רחבה, גם אם נחרוג מהדרך הנכונה המקצועית של ייעור, זאת כדי להכנס ליותר ויותר שטחים. הייתי מבקש, אם אתם יכולים, לעשות מאמץ מיוחד בנושא הזה, כדי שיהיה יעור, ולוא גם סימלי, בשורה של מקומות. למשל, במקומות החלשים בדרום הר חברון, בקרקעות שרכשנו בזמנו באזור רוג'ייב. לפי דעתי, מוכרחים לייצר אותן, אחרת הן ילכו לעיבוד. אלו קרקעות שנרכשו בכסף מלא, הבעלות עליהן הועברה. יש עליהן היום בעלות יהודית פרטית, ואין סיבה שלא לייצר אותן. הייתי מבקש, אם אפשר, שיעשה מבצע בזק לאיתור הנקודות האלה, מאחר ואנחנו ממש ערב זמן הנסיעות - בינואר, פברואר, צריך לנטוע. יש לפנינו למעלה מחדשים והייתי מבקש שתכנסו לנושא זה. אולי אנו נגיש רשימה של המקומות שאנו מבקשים להוסיף.

השר מ. ציפורי :

נשאלת גם השאלה - מהי יכולת הביצוע שלכם במשך שנה זו וכמה מיכולת הביצוע אתם לא ממצים. יתכן, שהמפתח צריך להיות - יכולת הביצוע - וצריך לראות מקורות נוספים לממשה.

מר ח. צבן :

הנושא עלה, כי יכולת הביצוע שלנו היא גדולה

מהיכולת התקציבית.

השר מ. ציפורי:

אילו היית יכול לומר, במונחים תקציביים, במה היכולת יכולה להתממש יותר, ואז, בהמשך למה שאריק גם אמר, יתכן שבהחלט כדאי לעשות השנה את כל המאמץ האפשרי.

מר ח. צבן:

הגשנו תכנית, שבחורף זה נבצע 17 אלף דונם בצורה מסודרת ומתוכננת. למרבה הצער, אני יכול לומר, שנגיע בקושי ל-5,000 דונם, מחמת מחסור בממון.

השר א. שרון:

מהו הפוטנציאל שלכם?

מר ח. צבן:

חשבנו בשנה זו על 17,000 דונם.

השר א. שרון:

כמה יעלה דונם בגישה שאני מציע, הפחות מקצועית

והיותר מהירה?

מר ח. צבן:

דונם יער מסודר עולה 2,500 שקל. נטיעת דונם בגישה המהירה, שמחייבת את פריצת הדרך כדי להגיע לשטח וכל מה שקשור בכך, אנחנו יכולים לסיים באלף שקל לדונם.

השר א. שרון:

אנחנו צריכים בעצם 10 מליון שקל, אם אנחנו

הוצים לעשות מעבר למה שהתחלתם.

מר ח. צבן:

אם ל-17 אלף דונם אנו זקוקים ל-17 מליון שקל,

מתוכם 7 מליון יש ו-10 מליון צריך.

השר מ. ציפורי:

צריך לעשות כאן מבצע גיוס של 10 מליון שקל.

השר א. שרון:

זה מבצע בעל חשיבות עליונה ממש.

השר מ. ציפורי:

צריך לעשות מבצע גיוס. לדבר עם הסוכנות וגם

לראות מקורות אחרים.

סגן רח"מ ש. ארליך:

אני מציע, שסגן שר החקלאות, יבוא בדברים עם

הצבא ויראה מה ניתן לעשות.

השר א. שרון:

אני כבר יכול להגיד לכם, שהצבא לקח על עצמו

לעזור בנטיעות. אולי זה יעלה יותר בזול. אני יודע, שההשקעה העיקרית היא

בדרכים.

מר ח. צבן :

הרמטכ"ל שם תנאי, שאלו יהיו רק דיתים ואין לנו

מספיק שתילים.

השר א. שרון :

אפשר גם אחרים.

חת/10. כביש עוקף מיכמש

סגן רח"מ ש. ארליך :

אנו עוברים לסעיף 3 - כביש עוקף מיכמש. בבקשה,

מיכאל דקל.

השר מ. ציפורי :

יש לי שאלה. הרי זה נושא, שמשרד הבטחון בדרך

כלל מטפל בו.

סגן השר מ. דקל :

מיכמש נמצאת על כביש המרדפים, על כביש אלון.

היום הנסיעה ממכמש לירושלים היא דרך מישור האדומים. יש דרך לקרב את מיכמש

לירושלים על - ידי זה שתתחבר לכביש רמאללה לירושלים. הבעיה היא תקציבית. כפי

שראיתם בחומר המצורף בזה, עלות הכביש הזה צריכה להיות, לפי הערכת הקק"ל, כ-28

מליון שקל. מתוך זה, עבודות עפר, צריכות לעלות 14 מליון שקל. מבחינת החשיבות

ההתיישבותית, ובעיקר מבחינת קרוב שרשרת הישובים הנמצאים על כביש אלון

לירושלים, יש לזה חשיבות גדולה מאוד. השאלה היא שאלה תקציבית. אמנם, אם נפנה

לקרן הקיימת שתבצע את עבודות העפר, היא תבצע אותן, אבל תשאר השאלה של הכיסוי

התקציבי לפריצת הדרך והמשכה. היינו רוצים לשמוע הצעות בנושא זה.

השר נ. חמר:

אני חושב, כפי שנאמר קודם בנושא אחר, שזה אחד הדברים החשובים. היום, האנשים הגרים במכמש, שזה ישוב קהילתי, צריכים לעקוף את כביש אלון ולנסוע שלושת רבעי שעה נוספים, כדי להגיע לירושלים. כאן נאמר כי יש צורך ב- 7 ק"מ. לי נאמר שמספיקים 3 ק"מ של דרך קיצור, כדי לחסוך חצי שעה נסיעה לירושלים. אני חושב, שלאפשר את זה, זה ממש בחיי הישוב הזה. אני מציע, שהועדה תאפשר את בניית הכביש הזה.

השר ד. לוי:

אני מבקש לקבוע, שלא רק הקטע הזה, אלא הרבה קטעים נוספים ועוד תחומים נוספים הם דחופים וחשובים. לרצון לעשות, אין ולא יכול להמצא מי שיתנגד. אבל הבעיה היא תקציבית. בימים אלה, יש דיונים בין משרדי לבין אגף התקציבים באוצר לגבי הכבישים ומימוןם, בפרט ביהודה ובשומרון. השאלה הדין טרם סוכמה ועדיין אין מימון תקציבי לכך. אז אם נשוב ונדגיש שצריך לעשות ולא נצביע מאיפה יבוא המימון, בוודאי ובוודאי שיצאנו רק ידי חובה בכך שנתנו הצהרה שכולם מסכימים לה. אני מקווה, שבימים הקרובים, יסתיים הדיון עם האוצר, ואז נוכל לדעת מה עומד לרשותנו ואיך אפשר לבצע. את החשיבות אינני רוצה לחזור ולהדגיש, אבל המימון, בוודאי ובוודאי שאינו פרט שולי.

מר א. פוגל:

אם להקמת ישוב אז יעור, יש הרבה מאוד שיקולים לעשות אותם, רחבים יותר מאשר השיקול הכלכלי, שגם הוא, בכל זאת, צריך להלקח בחשבון. הרי בנושא כבישים, ברגע שמדובר על קיצור דרך, ולא מדובר על אפשרות בלעדית להגיע למקום שבו החליטו ישוב, הרי החשיבות של בדוקה כלכלית עולה, לפי מספר כלי הרכב שנוסעים היום וכלי הרכב שישענו בעתיד. אני חושב, שבנושא זה, הכביש הזה צריך לעבור הערכה כלכלית כמו כל כביש אחר בגליל, או כל כביש אחר

באזורים אחרים שבהם סוללים כבישים, ואז, בהתאם לתוצאות ושיקולים אחרים, זה נכנס לסדרי העדיפויות שבתקציב.

השר א. שרון:

אני חושב, שמה שנאמר כאן עכשיו זה דבר מאוד נכון, אבל אי אפשר לייחס זאת לכביש שמדובר בו. יש כאן שאלות הרבה יותר מורכבות מאשר השאלה של מספר כלי הרכב והכדאיות לפי מספר כלי הרכב להשקעה בכביש. אנו מפתחים, באזור ההוא, שורה של ישובים, שהדרך שלהם היום לירושלים, עוברת דרך אל בירה ורמאללה. זו דרך, שתמיד יש בה מן התיכוך ויהיה בה גם בעתיד מן התיכוך. צריך לראות גם התפתחויות לעתיד. הרי יכול להיות שיהיו גם פתרונות פוליטיים ובהחלט יכול להיות שאנחנו נרצה לתת אפשרות לכלי רכב יהודיים שלא לעבור דרך מרכזי אוכלוסיה ערביים צפופים, בעיקר כשמדובר בנשים, בילדים, ובאזרחים בלתי מזויינים. לכן, אני חושב, שכל מקום שניתן בו ליצור חיבור או דרך, שמקשרת גושי התיישבות אל מרכזים עירוניים, או בין גושי ההתיישבות עצמם, כשהם עוקפים ערים ערביות, צריך לעשות זאת. מדובר כאן בקטע קטן מאוד, שמקשר את דרך אלון לירושלים, מבלי שיהיה צורך לעבור דרך רמאללה - אל-בירה, או לעבור בדרך הקשה לכיוון מעלה אדומים - שזו פשוט, מבחינה טופוגרפית, דרך קשה מאוד. מדובר בקטע קטן מאוד, בעל חשיבות בטחונית, כאשר כל מי שיחיה לאורך הציר ההוא, בעצם, יסע דרך הציר הזה לירושלים, כולל מעלה - אפרים. לכן, אי אפשר לבחון אותו רק בראייה כלכלית.

מר מ. דקל:

אולי עשיתי זאת מצומצם מדי ואריק הרחיב את זה. כשאנחנו אומרים "מכמש", זה לא רק פתרון למכמש. צריך להסתכל על המפה ולראות כי צפונה משם ישנם רימונים, כוכב השחר, מבוא שילה, עד למעלה האפרים. יש לישובים אלה שתי אפשרויות: או לנסוע דרך עופרה לאל-בירה - רמאללה, או לנסוע דרך העקיפה הגדולה למעלה האדומים. הקטע המתברר הזה, שכל כולו 5 - 7 ק"מ, ימנע זאת והוא ישרת את כל האזור ולא רק את מכמש. לכן, ההתייחסות הכלכלית, האם זה משתלם

בשביל מכמש לעשות זאת? לא קיימת. לא היינו מביאים את זה אילו זה היה מיועד למיכמש בלבד. בשביל מכמש לבדה, עם 50 היחידות שבה, גם אם יהיו 150 יחידות, כלכלית, אולי זה לא כל כך נכון. אבל יש לזה אספקטים גם כלכליים וגם פוליטיים. לכן הבאנו את נושא מיכמש. אני מקבל את דברי סגן ראש הממשלה, שצריך לבדוק את כל מכלול הכבישים ולהביא לפעם הבאה, האם אנו הולכים לקראת זה או לא. אבל חשיבות העניין היא לא בכך שזה כביש למיכמש בלבד. אלא, שהקטע יצור דרך חדשה, שאינה עוברת את האזור הערבי וגם לא את כביש מעלה האדומים ועזריה.

סגן רה"מ ש. ארליך:

תודה רבה. הועדה מאשרת את הצעת סגן שר החקלאות לביצוע כביש עוקף מכמש, שיתחבר אל כביש ירושלים, לאחר בדיקה במשרד השיכון.

השר ד. לוי:

אני מבקש, אם לא לחזור על מה שאמרתי, לפחות לאמץ את מה שסגן שר החקלאות אמר כעת. זה חלק בלתי נפרד מההחלטה.

סגן רה"מ ש. ארליך:

נלך לפי הצעת סגן שר החקלאות. על כל המרכיבים.

השר ד. לוי:

לאחר שיגמר הכיסוי עם האוצר, יבוצע העניין.

הח/11. פ ס ג ו ת

סגן רה"מ ש. ארליך:

נעבור לנושא פסגות.

השר ז. המר:

אורי בראון, שיותר בקי ממני בפרטים, ירחיב אח"כ. הועדה הזו אישרה את הישוב פסגות. בינתיים הבג"צ ירד ואפשר לאכלס את המקום באנשים. יש עשרות אנשים שסגרו כבר את מקורות העבודה והדיוור שלהם במקומות הקודמים שהם היו בהם והם מחכים לאיכלוס בפסגות. הם חיכו, שהבג"צ שעיכב מלגור שם ירד אני פשוט מבקש, שהועדה, באיזו דרך שהיא, תמצא דרכים איך לאכלס שם את האנשים שניתקו את עצמם ממקורות הפרנסה והמגורים הקודמים שלהם.

מר א. בראון:

בשבוע שעבר ירד הבג"צ. היום יושבות במתקנים של המועצה האזורית 5 משפחות. חיכינו ליום בו ירד הבג"צ. עכשיו צריך לצאת לעבודה.

בזמנו, היתה הבטחה של משרד השיכון, שהוא יממן את עלייתן של המשפחות הראשונות, אפילו אולי ע"י בניה זמנית, כדי שיתחילו לבנות שם בשיטת "בנה ביתך" באופן עצמאי. אבל בשביל זה צריך ליצור איזה שהוא בסיס. כשיושבות 5 משפחות בלבד, אין לילדים איפה ללמוד. מה שהעלה שר החינוך כאן היה על-מנת שהוועדה תתן תוקף לנושא ושמשד השיכון יכנס לעניין.

מר מ. דקל:

כמרכז אזורי או כישוב קהילתי.

מר א. בראון:

לא חשוב כרגע, זה לא משנה, זה נראה אח"כ.

השר ד. לוי:

כל הגורמים יודעים על הפעולה, שמשרד השיכון עושה בעניין הזה. בעיית 5 המשפחות אינה עוד בעיה. משרד השיכון לקח את האחריות על עצמו ואנחנו מאמצים את החלטת הועדה, כאשר התכנון הוא בניית קבע, ישירות. אנחנו נבצע זאת.

מר א. בראון:

השאלה היא, האם עד אז הם יוכלו להחזיק מעמד.

השר ד. לוי:

אנחנו מטפלים בכך.

השר מ. ניסים:

למען הסדר הטוב - עד כה לא היתה החלטה של הועדה להקים שם שכונה או ישוב, אלא להקים כמה מוסדות.

השר א. שרון:

יש החלטה עוד מלפני מספר חדשים.

השר מ. ניסים:

יש החלטה מחודש יולי, אבל לא נאמר שיהיו שם בתי

מגורים.

מר א. בראון:

מרכז אזורי כולל בתי מגורים.

השר מ. ניסים:

אני מציע לראות את הנוסח. אני מדבר מהזכרון.
לפי מיטב זכרוני, הנוסח דיבר, ביוזעין, על משהו שאיננו דווקא בתי מגורים. נא
לבדוק. אני לא הייתי באותה ישיבה, אבל ראיתי את הנוסח כשהיה דיון על הבג"צ.

סגן רח"מ ש. ארליך:

רבותי, בהחלטה שנתקבלה ב- 26.7.81 נאמר:

"פסגות - מרכז אזורי

עוזר שר החקלאות לענייני התיישבות פותח.
בדיון משתתפים: השרים א. שרון, צ. המרז, ח"ה א. בראון, ר. וייץ, מ. דרובלס, י.
מרגלית, מ. שמיר ואל"מ ד. סתיו.

מ. ח. ל. י. ט. י. ס.:

כפוף לתוצאות הדיון בעתירה לבית המשפט הגבוה
לצדק בעניין ג'בל-טוויל, לאשר את הקמתו של מרכז אזורי "פסגות" בג'בל-טוויל,
באתר המועצה האזורית מטה בנימין, כדלקמן:-

א. תוך התייחסות להודעתו של נציג משרד הבינוי והשיכון כי חסרים למשרדו משאבים
כספיים וכי לצורך הקמת המרכז האמור הוא תובע תקציב נוסף, להטיל על משרד
הבינוי והשיכון את האחריות להקמתו של המרכז האזורי "פסגות".

ב. (1) משרד הבינוי והשיכון יגיש את נושא המרכז לוועדה למרכזים ב'ן-אזוריים
לשם קביעת הפרוגרמה של המרכז - על כל המשתמע מכך;

(2) עם גמר התכנון יגיש המשרד את הפרוגרמה לאישורה של הוועדה להתיישבות;

ג. בהמשך לעיל ועד אשר תיכון ותושלם תכנית הקבע של המרכז - יקים משרד הבינוי
והשיכון מגורים זמניים למספר משפחות כמתחייב מקיום משרדי המועצה האזורית

לרבות מבנים זמניים בשביל מוסדות חינוך.

השר מ. ניסים:

קיבלתי, הזיכרון שלי לא פעל כאן.

סגן השר ש. ארליך:

טוב שיש החלטה בכתב ולא בע"פ. תודה.

השר ד. לוי:

אני חוזר על ההודעה, שבמקום בניה זמנית הולכים

לבניה של קבע. התכנון בעיצומו.

סגן רה"מ ש. ארליך:

בסדר, אישרנו את הודעתך.

הת/12. עטרית

סגן רה"מ ש. ארליך:

רבותי, אנו עוברים לסעיף הבא, שהוא דיווח של

סגן שר החקלאות

מר מ. דקל:

בהחלטה של ועדת השרים, מתאריך 20 דצמבר 1978,

הוחלט להרחיב את הישוב נוה-צוף, או כפי שקוראים לו - חלמיש. לאחר שהוחלט

להרחיב את הישוב, הישוב המורחב נקרא עטרת, או חלמיש ב', או נוה-צוף ב' - כל

אחד קורא לו אחרת.

בשלב זה, הוקמו שם מספר בתים ונפרץ כביש גישה.
כרגע, צריך להחליט להתיר לסוכנות היהודית את הטיפול בנושא הזה של הרחבת עטרת
מעבר ל-5 הבתים ששם.

השר ד. לוי:

רק על תקרא לישוב "חלמיש ב'", שכן "חלמיש א'"
זו חברת השיקום של עיריית תל-אביב - יפו, ולא הייתי שולח אנשים למקום עם שם
כזה.

מר מ. דקל:

אנחנו נקרא לישוב השני עטרת. הוא נמצא כ-4-5
ק"מ מזרחית מחלמיש, מעבר ליער אום-צפה. אני מניח, שכולם מכירים את הסביבה.
אנחנו צריכים להחליט היום להטיל על ההסתדרות הציונית את הנושא ושההסתדרות
הציונית תציע לנו הערכה תקציבית.

מר י. דקל:

נדמה לי, שההחלטה שצריכה להתקבל פה היא על הקמת
ישוב חדש. ב-20.12.78, לפי הצעת יו"ר הוועדה להתיישבות דאז, נקבע שהישוב, שאז
קראו לו נוה-צוף והיום הוא נקרא חלמיש, יורחב, במספר אשכולות, על הגבעות
מסביב, מכיוון הכפר ותחנת המשטרה לכיוון דיר ניזם, דרומה. אנו עוסקים עכשיו
באזור שנמצא ממזרח לכפר אום-צפה, כ-5 ק"מ מזרחית לאשכול חלמיש. מקום שהתחילו
בו עבודות לפני 3 חדשים בפריצת דרך, דרך היער והתחילו להקים שם מבנים.

אם הישוב הזה הוא חלק מאשכול חלמיש, אז לא
צריכים החלטה חדשה. אני מרגיש, שעל ישוב הנמצא במרחק של 5 ק"מ, מן הראוי,
שהוועדה תקבל החלטה, שזה ישוב נוסף. החטיבה להתיישבות תקבל על עצמה לטפל בישוב
הנוסף הזה.

מר א. בראון :

היתה החלטה.

מר י. דקל :

למה שלא תהיה החלטה עצמאית על הישוב הזה?

ההחלטה על נוח - צוף המורחבת היא על 5 ק"מ משם.

מר א. בראון :

לא הלכו לשם ללא החלטה, באוויר.

חשר א. שרון :

אני רוצה להבהיר הסטורית את העניין. אני בקי

בסבך הזה שם. בזמנו הוקם ישוב בשם נוח-צוף, שאמנם, ועדת השמות קוראת לו אחרת, אבל לא זו השאלה כרגע. טוכם על הקמה של ישוב נוסף במקום, שאותו צריך היה להקים ביער, התעוררה אז התנגדות עזה מצד חובבי הטבע בארץ ונאלצנו לא לעשות זאת, אבל החלטה כזו קיימת כבר מזה 3 שנים. ואז, המצב שנוצר היה, שנוח-צוף עצמו, כפי שיושב היום סביב משטרת נבי-צלח, מקים לעצמו את הישוב בצומת דיר-ניזם, שזה מערב - דרום-מערב מהמקום הנוכחי. היה לנו אישור נוסף לחקמת ישוב, אלא שאי אפשר היה להקים אותו בתוך היער. לימים, לאחר בדיקה יסודית של הקרקעות, התברר לנו שיש מקום להקמה, לא בתוך היער, אלא קצת מעבר ליער. לכן זינו מהמקום הזה. כך שהדבר הזה לא מחייב היום שום החלטה מחודשת, יש החלטה משכבר הימים. כל מה שצריך, זה פשוט להמשיך ולבנות את זה, זה הכל. כבר חיים שם אנשים. כביסת התינוקות מתנופפת שם, המכוניות חונות שם. יש שם בריכת מים, שמשרתת לא רק את הישוב עצמו, אלא גם את האזור שם. פשוט צריך להמשיך. לא צריך לקבל החלטה חדשה. יש החלטה שרירה וקיימת. זאת פשוט, כדי להזכיר את השתלשלות הארוע.

מר א. בראון :

אני רוצה להוסיף למה שאמר שר הבטחון - לקראת הקמת אותה עטרת היתה ישיבה נוספת, שבה אושר המקום הזה, שבו הם יושבים היום, ספציפית. הם לא התיישבו שם סתם באוויר. יש החלטה על זה, עם חוות הדעת של פליאה אלבק. על זה החליטו. החליטו להקים את זה. אינני יודע מה יש לדון על זה שוב.

השר א. שרון :

אפילו מבחינה חיצונית, לא טוב לקבל היום החלטות על דבר שכבר חי וקיים.

מר י. דקל :

האם אנו מאשרים החלטה קודמת, או שרק שמענו דיווח?

סגן רח"מ ש. ארליך :

לא צריך לאשר דבר, שמענו דיווח.

הח/13. בית-אריה

סגן רח"מ ש. ארליך :

נשמע דיווח מאורי בראון.

מר א. בראון :

המדובר בישוב חדש, המסומן על המפה בירוק. נמצא מדרום לבית-אריה, ממערב לכפר הערבי עבוד. זה שטח, שאנו מטפלים בו כבר 3 שנים

בערך. הוא נבדק לאחרונה ע"י עוזרת היועץ המשפטי. בשלב ראשון, נמצא כאן שטח של למעלה מ- 800 דונם על הרכס שנמצא ליד הכפר הערבי לובן. המקום מוצע על ידינו לישוב גדול. ישוב, שהגרעין שיועד לו, או שטיפל זהיה קשור למקום הזה, הוא גרעין שהוקם במשרד התקשורת שאליו הצטרפו אנשי תדיראן, שרוצים להקים את הישוב שלהם כאן.

הם בעצמם ביקשו, בינתיים, להיות מסונפים להתאחדות איכרים. זו תהיה התנועה שתטפל בהם, לפחות בשלבים הראשונים של הקמתם. אני מביא זאת לוועדה להחלטה.

השר מ. ציפורי:

הם יהיו מסונפים למשקי תנועת החרות.

סגן רה"מ ש. ארליך:

הועדה מאשרת את ההחלטה.

מר א. פוגל:

כפוף למגבלות התקציב.

סגן רה"מ ש. ארליך:

יכולת לומר זאת בראשית הישיבה. זה אמור לגבי

כל הסעיפים.

הגב' פ. אלבק:

למען הסדר בפרוטוקול. פה התערבבו ה-ג' וה-ב',

של סימון בית-אריה. לפי המספור שאני קיבלתי, אצלי, בית-אריה ב', זה הישוב הדרומי ובית-אריה ג' זה הצפוני. כדי שלא תהיה אי הבנה, יש דרום ויש צפון.

מר א. בראון :

בעוד חודש יהיה שם עיבוי למקומות האלה והכל

יפתר.

סגן רה"מ ש. ארליך :

אם כן, לגבי בית-אריה ההצעה מאושרת.

מר מ. דקל :

בהמשך, עוד יהיה דיון לגבי מי יקים את הישוב.

מר א. בראון :

צריך להחליט על זה עכשיו.

הת/14. מול-נבו (בית הערבה ב')

סגן רה"מ ש. ארליך :

אנו עוברים לבית-הערבה ב', יהודה בבקשה.

מר י. דקל :

בית הערבה ב', או לפי שמה החדש "מול נבו", זה

ישוב, שאנו מבקשים להקים כהאחזות נת"ל.

השר א. שרון :

יש החלטה על זה, שהתקבלה כבר לפני ארבע שנים.

מר י. דקל:

אם כך, זה דיווח בלבד. אנו מתכוונים, להקים במקום האחוזת נח"ל, שתאוכלס באפריל. זה תואם עם אגף הנוער והנח"ל. עדיין אין מימון לענין הזה. גם המימון המיוחד, שאמרו להקציב לצורך הקמת 3 מאחזים, בקיץ האחרון, לא הועמד לרשותנו. כללנו את ההאחוזות הזו, במסגרת הצעת התקציב לשנה הבאה, לישובים חדשים. במסגרת המגבלות של אוצר, אנו מקווים שנוכל לעמוד בזה.

מר א. בראון:

אני רוצה לומר כאן משהו. נעשה כאן, לדעתי, דבר שאינו לפי הסדר הטוב. בזמנו, אושרה בוועדת השרים לעניני בטחון, הקמת 3 מאחזים צבאיים. החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית, קיבלה תקציב עבור הקמת התשתית הקרקעית במקומות האלה. שלושת המקומות היו: מצפה לכיש, תרצה ובית-הערבה ב'. במצפה לכיש ובתרצה, ההסתדרות הציונית, ע"י הקרן הקיימת, ביצעה את התשתית, הצבא בונה את המבנים ובמצפה לכיש כבר יושבים הנח"לאים. בתרצה הם ישבו בתחילת החודש הבא, או בסוף החודש הזה.

המקום היחידי בו לא נעשה דבר זה בית הערבה. הסוכנות קיבלה על עצמה להכין את התשתית, כדי שהצבא יביא לשם את המבנים עבור הנח"לאים. חשבנו בתחילה לשכן שם את האנשים באוהלים, אבל זה מקום שבאוהלים אי אפשר לגור שם. למעשה, הענין עומד באותו מצב כמו קודם. אבל אי אפשר לדחות עכשיו לשנה הבאה.

מר י. דקל:

לא קיבלנו כסף.

מר א. בראון:

הייתם צריכים לקבל 150 מליון לירות בשביל שלושת המאחזים, 50 מליון לכל מאחז. היתה החלטה והסכמה של כולם. אי אפשר לדחות זאת

עכשיו לשנה הבאה.

סגן רה"מ ש. ארליך:

לא ידוע שנה אתם מתכוונים, ל-1982?

מר י. דקל:

ל-1982.

סגן רה"מ ש. ארליך:

לקראת הקיץ הזה, ההאחזות הזו תאוכלס.

השר א. שרון:

זה מאוחר, מה עם נעמה ב'.

מר א. בראון:

היום נסעו לשם לקבוע את היתדות.

סגן רה"מ ש. ארליך:

תודה.

הת/15 חבל-ימית - הצעתו של פרופ' ר. וייץ

סגן רה"מ ש. ארליך:

אנו עוברים לנושא של רענן וייץ.

מר ר. וייץ:

בועדה הזו היו מספר דיונים בדבר ההתישבות
המחליפה להתישבות בימית. גם הבאתי כמה הצעות להעברת בתיים. המצב השורר היום
בימית הוא מדאיג ביותר, הוא מדרדר והולך. לכן, מצאתי לנחוץ להגיש לכם הצעה,
שעכשיו היא תחולק. אני אקרא אותה ככתבה וכלשונה. זה דף אחד בסה"כ.

השר ד. לוי:

אני מנסה להבין איך אפשר להכניס כך סתם סעיפים,
תוך כדי הישיבה וגם להיות ערוך עם הסבר בדף מפורט. הייתי רוצה ללמוד.

סגן רה"מ ש. ארליך:

רענין וייץ יציג את הנושא. לא נוכל לדון
ביותר. צריך פה לקרוא את החומר וללמוד אותו. נדון בו בישיבה הבאה. היום רק
נשמע.

מר ר. וייץ:

כדי לסבר את אזנך, החומר היה על סדר היום
בישיבה, שלא בנוכחותי, והוחלט שבישיבה הראשונה בנוכחותי, הענין יעלה. זה
מכוסה כדת וכדין.

השר ד. לוי:

והיושב ראש רוצה ישיבה נוספת בנוכחותך.

מר ר. וייץ:

זה עניינו. הוא מנהל, לא אני. אקרא לפניכם את

הצעתי:

"המצב בחבל ימית מתדרדר והולך. אם תמשכנה המגמות הפועלות שם כיום, אנו עלולים להגיע לתוצאות חמורות ומסוכנות כאחד:

א. עלולים להגיע, חו"ת, לכלל התנגשות ושפיכות דמים.

ב. מבני-השיכון והתשתית - החקלאית יעברו לידי המצרים וישמשו בסיס להקמת מיידיית של ישוב מצרי קבוע ורב אוכלוסייה. בטווח הארוך, מיקומו של ישוב זה הינו הרח - סכנה.

ג. באמצעות התשתית החקלאית יוכלו המצרים להשתמש בידע שנוצר על ידנו במשך שנים רבות בהשקעת אמצעים עצומים וכח-אדם מעולה.

המצב שנוצר הוא פרי השתלשלות מסיבות שונות, אשר אפשר היה לחזותן מראש, כפי שאפשר להיווכח מן הנספח למכתב זה.

(מכאן רשמה ז.ת.)

(עד כאן רשמה ל.ד. - מכאן ז.ת.)

"על מנת למנוע בעוד מועד את ההתדרדרות המאיימת,

באתי להציע:

1. להכריז לאלתר על חבל ימית כעל אזור צבאי סגור.

2. למנות בתי משפט מיוחדים לפסיקת פיצויים הן לתושבי העיר ימית והן למתישבי הישובים הכפריים. בתי משפט אלו יפעלו לפי "חוק פיצויים מיוחד", אשר על הכנסת לחוק בלי דיחוי. לחוק פיצויים מסוג זה יש בעולם תקדימים משפטיים רבים וברורים". אני יכול להצביע עליהם, החל מפינלנד וכלה בהעברת אוכלוסיות בארה"ב.

כאשר בנו שם סכרים והעבירו עשרות אלפי משפחות. "בתי המשפט יקבעו את הפיצויים לכל משפחה ומשפחה בנפרד.

3. תהליך תשלום הפיצויים באמצעות בתי המשפט המיוחדים הללו אינו חייב להסתיים לפני מועד הפינוי, זאת על מנת לאפשר לכל משפחה למצות המגיע לה כדין במלואו.

4. לתת מיד הגנה צבאית (או משטרתית) לעובדי הקבלן אשר חתם חוזה עם ההסתדרות הציונית להעברת כל התשתית החקלאית, ובעיקר את בתי הצמיחה. עד כה מנעו ממנו בכח לבצע את תוכנית ההעברה שהוכנה במפורש ובקפדנות רבה.

5. לאפשר למשרד השיכון - או אלטרנטיבית לחותם משה - להעביר בשלב ראשון, בלי דיחוי, 50 בתים מן החבל לפיתחת שלום ולגוש קטיף. כל הנסיונות שנעשו עד כה מוכיחים בעליל, כי אפשר להעביר במחיר סביר (קטן בהרבה ממחיר הקמת בית), לפחות 600 בתים מימית ומישובי החבל.

בתים אלה יכולים וחייבים לשמש להגדלת מספר הישובים בגוש קטיף ובגוש פיתחת שלום, על מנת לקשור אותם לאורך הגבול הבינלאומי. רק בתנאים אלו יוכלו שני הגושים לשמש כחץ בטחוני, שימלא את התפקיד שבזמנו היה על חבל ימית למלא.

אני הבאתי כאן מפה, אשר מראה על מה בדיוק אני מדבר. אני חושב, שהדברים אינם חדשים. (מראה על המפה) - הישובים בכחול הם הישובים הקיימים.

השר א. שרון:

פרט לשניים אלה, שאינם קיימים.

מר ר. ויש:

נכון. זו העיר ימית. הישובים הכחולים בצד זה.

זה בקטיף וזה בפיתחת שלום, אושרו כבר ועכשו אושרו עוד שלושה כאן. על מנת
לאפשר להשלים את פיתחת שלום כגוש העומד ברשות עצמו ולקשור אותו עם קטיף...

השר א. שרון:

מדוע מורג לא מופיעה אצלך?

מר ר. ויא:

אני נכנס עכשו רק לגבי החיץ. אם אנו נוכל היום

לבצע זאת, אנחנו מקימים את החיץ הבטחוני, שכולנו היינו בעדו, בעצם חבל ימית.
אין כל ספק, שהעברת הבתים לא רק אפשרית, אדוני השר וחברי לפעולה, דוד לוי.

השר ד. לוי:

אני רוצה לקבוע, שזה אותו איש.

מר ר. ויא:

ממתי אתה מתנגד לשני תוארים? הרי יש לך שלושה.

אין ספק, שאפשר להעביר את הבתים.

השר מ. ציפורי:

יש ספק גדול.

מר ר. ויא:

אין ספק בכך. אני הוכחתי שזה ניתן וזה יעלה.

לדעתי, מחצית מחיר הבית. אני מציע להתייחס לעניין במלוא כובד משקלו. אנו לא
יכולים להשאיר כאן ישובים בנויים על תלם ולמסור אותם כמו שהם, בזמן שמצדנו,
ההתיישבות היא רדודה ולא תחזיק מעמד בלחץ העצום, שעכשו מתהווה שם.

אני סבור, שהגיע הזמן שהממשלה תנקוט עמדה ברורה, חיובית ומעשית, שלא תפגע בזכויות המתיישבים לפיצויים ותמסור זאת לבתי משפט והם יקבעו, לכל משפחה ומשפחה, את גובה הפיצויים לפי חוק קבוע וע"י כך להפריד את החבילה הזו של לחצים קיבוציים.

אני מציע לאפשר להעביר את כל התשתית. אנו כבר מאחרים וזו השעה האחרונה. הקבלן מוכן, יש לו תוכנית מלאה ומפורטת להעברת כל התשתית החקלאית. רבותי, זה בנפשנו, אם נשאיר אתם שם.

שלישית, אני מבקש החלטה, לאפשר - אם משרד הבינוי יעשה זאת, תבוא עליו הברכה, הוא יכול ומסוגל; אך אם משרד הבינוי, מטעמים שלו, לא ירצה בכך, אני מקבל עלי בכך, שמשרד הבינוי אח"כ יפדה כל בית במחירו ואת ההוצאות אני אגייס כדי לעשות זאת. משרד הבינוי ישלם עבור בית העומד במקומו, כמו שהוא, לא יותר. אם אתם מאפשרים לי ונותנים את ההגנה, אני עוד יכול היום להעביר 600 בתים. יש לי הצעה ברורה מקבלן בחו"ל ומקבלן בארץ והדבר ניתן לביצוע. באמצעות דבר זה אפשר יהיה להקים את הישובים הנוספים, אשר דרושים לנו כל כך כאן ונעמיד כך את המצב, שנשאיר את האיזור שאנו מפנים, בצורה מסודרת, כמו שהוא היה, כלומר, דיונות. לא להרוס, אלא כפי שהיה, כך ישאר.

ד"ר א. תבין:

מי יעביר את התשתית החקלאית?

מר ר. וייץ:

אנחנו.

אני מבקש היום החלטות בנושא. אני מביא זאת, על מנת שחברי הוועדה יביאו זאת לממשלה. אני חושב, שזו השעה ה-12 לעמוד על הסכנה

המרוכבה, שבה נמצא החבל היום.

השר ש. ארליך:

אני מבקש להודיע:

(א) אני הרשיתי למר רענן ויץ להציג היום את ההצעה שלו.

(ב) הסעיפים מ-1 עד 4 אינם בסמכות הועדה הזאת, אלא בסמכות שר הבטחון והממשלה, לכן אין כאן מקום לדון בהם.

מר ר. ויץ:

מסעיף 1 עד 3.

השר ש. ארליך:

סעיף 4 נובע מהשלושה. בסעיף החמישי נדון בישיבה הבאה, כפי שהודענו קודם.

הת/16. ישוב בצומת סמוע

השר א. שרון:

יש לי עוד נושא אחד. הועדה קיבלה, בתאריך מסוים - אינני זוכר מתי זה היה - החלטה על הקמת ישוב במקום חיוני מאד. זו החלטה ישנה, אין בה מן החידוש. מדובר על הקמת ישוב בצומת סמוע, בכביש חברון-דהרית-באר שבע. המקום הוא מאד חשוב, זו חוליה מקשרת בין הישובים המוקמים היום בתחום המזרחי, לכיוון מדבר יהודה, לבין שרשרת הישובים, המוקמת משני צדי מה שהיה "הקו הירוק", בצד המערבי. הוטל בזמנו בועדה, על המחלקה להתיישבות, לטפל בנושא הזה. אני עברתי שם גם היום ולא ראיתי שום עבודה, בעוד

שבמקומות אחרים העבודה נעשית. במצפה לכיש עובדים, במצפה אמציה עובדים, במצפה גוברין הבתים קיימים. במקום החזא אין כל תנועה. אולי אפשר לקבל דיווח מדוע לא עובדים שם במלוא המרץ.

גב' פ. אלבק:

אינני יודעת לפני כמה זמן נתקבלה ההחלטה פה, אך הבקשה אלי לבדוק קרקע היא לא מאד ישנה - אולי 3 חודשים. לא גמרתי את הבדיקה. השטח הוא פרובלמטי. חלק ניכר של השטח שבמפת הסקר הוא פרטי מובהק.

השר א. שרון:

יהודי?

גב' פ. אלבק:

ערבי. אם היה יהודי, היה טוב.

השר א. שרון:

אך האם יש שם מקום למדרך רגל יהודית?

גב' פ. אלבק:

אני מנסה לחפש אלטרנטיבות. התחלתי לבדוק והיכן שמסומן "לא", אני עובר למסביב. גם אם יהיה מה שיהיה, זה לא יהיה שטח גדול, בסביבות 300 דונם. אם מדברים על שטח גדול, כפי שזה היה נראה במפת הסקר, הרי שלא יהיה. על כל פנים, לא גמרנו לבדוק ובשלב זה אי אפשר להתחיל לעשות משהו בקרקע.

השר א. שרון:

אך ב-300 דונם שנבדקו?

גב' פ. אלבק:

300 דונם הם עדיין בבדיקה, שאולי יהיו.

מר י. דקל:

כפוף להמלצותיה של גב' אלבק, אנחנו נעסוק

בתכנון השטח, ברגע שנקבל הודעה מוסמכת, שעומד לרשותנו שטח. התקציב יועמד, אם יועמד, בשנה הבאה.

השר ש. ארליך:

תודה רבה, הישיבה נעולה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

הת/7.

ברכות ליושב-ראש הוועדה להתיישבות

פרופ' ר. ויץ מברך את סגן-ראש-הממשלה ושר החקלאות לרגל קבלת התפקיד של יושב-ראש הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית, ומאחל לו הצלחה בביצוע תפקידיו.

הת/8.

נ ט פ י ם - י י ש ו ב ק ה י ל ת י

סגן שר החקלאות פותח.
בדיון משתתפים: השר ש. ארליך; סגן השר מ. דקל וה"ה ר. ויץ וא. פוגל.

מ ח ל ל י ט י ם : בהמשך להחלטה מס. הת/61 מיום כ"ד בתמוז התשמ"א (26.7.1981) ולהחלטה מס. הת/2 מיום ד' בחשוון התשמ"ב (1.11.1981) של הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית - (בענין הקמתו של יישוב קהילתי נטפים, באזור בירקן-יקיר, (נקודת-ציון 161170) - רוסמת לפני הוועדה להתיישבות כי בשלב הראשון תבנה בו החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית - 25 יחידות-דיור.

בשלבים הנוספים - ייבנה היישוב בהתאם לתנאים המקובלים בארץ, בכל הנוגע להקמתו של יישוב קהילתי.

הת/9.

פארקים, ייעור ושטחי-מרעה ליישובים ביהודה, בשומרון, בקעת-הירדן וחבל-עזה

נציג הקרן-הקיימת-לישראל פותח.

בדיון משתתפים: השרים ש. ארליך, א. שרון ומ. צפורי; וה"ה ר. ויץ וח. צבן.

מ ח ל י ט י ם : בהמשך להחלטה
מס. הת/66 של הוועדה להתיישבות המשותפת
לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית (להלן -
הוועדה להתיישבות), מיום כ"ד בתמוז התשמ"א
(26.7.81):

(א) רושמת לפניה הוועדה להתיישבות את
הודעתו של מנהל מינהל פיתוח וקרקע
בקרן-הקיימת-לישראל, מר ח. צבן,
כי:-

1. הוגשה תכנית לייעור שטח בחורף
1982 בהיקף של 17 אלף דונם;
2. מחמת מחסור תקציבי יבוצע בפועל
ייעור שטח בהיקף של 2,000
דונם באזור ירושלים - בתקציב
משותף של מינהל מקרקעי ישראל,
הקרן-הקיימת-לישראל ועיריית
ירושלים; ו-5,000 דונם
בגוש-עציון;
3. בשילה יבוצע גידור שטחים
למרעה ולפיתוח פארק אזורי -
מתקציבי ההסתדרות הציונית
העולמית.

(ב) מתוך הנחה כי יכולת הביצוע של הנושא
האמור גדולה מן היכולת התקציבית -
להטיל על סגן שר החקלאות לבדוק
אפשרויות לזרז בהיקף ובפעולה את
מימוש תכנית הייעור על שטח כולל של
17 אלף דונם בחורף 1982, כפי שתוכנן
ונמסר בוועדה להתיישבות.

כביש/.

כביש עוקף מיכמש

הת/10.

סגן שר החקלאות פותח.

בדיון משתתפים: השרים ז. המר, ד. לוי, א. שרון, ש. ארליך ומ. נסים; וה"ה א. פוגל, מ. דקל וא. בראון.

מ ח ל י ט י ם : לאחר סלילתו של כביש עוקף מיכמש, באורך כ-7 ק"מ, אשר יחבר את כביש דרך-ארץ-המידפים לכביש רמאללה-ירושלים - בכפוף לפתרון הנושא התקציבי.

פ ס ג ו ת - מרכז אזורי

הת/11.

שר החינוך-והתרכות פותח.

בדיון משתתפים: השרים ז. המר, ד. לוי, מ. צפורי, מ. נסים, ש. ארליך וה"ה א. בראון, מ. דקל, והגב' פ. אלבק.

מ ח ל י ט י ם : בהמשך להחלטה מס. הת/62 של הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית, מיום כ"ד בתמוז התשמ"א (26.7.1981), ולאחר שנסיים הדיון בעתירה לבית-המשפט-הגבוה-לצדק בענין ג'בל-טוויל, רושמת לפנייה הוועדה להתיישבות את הודעתו של סגן-ראש-הממשלה ושר החינוך-והשיכון, כי תכנון הישוב נמצא בעיצומו וכי הבניה במקום תהיה בניית-קבע.

עטר/.

הת/12. ע ט ר ת (נווה-צוף ב')

סגן שר החקלאות פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. לוי,
א. שרון וש. ארליך; ה"ה י. דקל,
מ. דקל וא. בראון.

מ ח ל ל י ט י ם : בהמשך להחלטה
מס. הת/3 של הוועדה להתיישבות המשותפת
לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית,
מיום כ' בכסלו תשל"ט (20.12.1978)
בענין הרחבת נווה-צוף על-ידי כניסה של
גרעין נוסף למקום - הוועדה
להתיישבות רושמת לפניה את ההודעה בענין
הקמתו של הישוב בשם עטרת בנקודת-ציון מרכזית
167156, כ-5 ק"מ מדרום-מזרח
לחלמיש.

הת/13. בית-אריה ג'

נציג משרד הבטחון פותח.

בדיון משתתפים: השרים מ. צפורי וש. ארליך;
וה"ה א. פוגל, א. בראון והגב' פ. אלבק.

מ ח ל ל י ט י ם :

- (א) לאשר הקמתו של הישוב בית-אריה ג',
דרומית לכביש ראש-העין - ביר-זית
(כ-3 ק"מ מערבה לצומת עבוד.
המתיישבים יקימו את ישובם בכוחות
עצמם, למעט התשתית לראש השטח -
שת ינתן על-ידי המדינה.
- (ב) בשלבים הראשונים להקמתו - יהיה
הישוב מסונף להתאחדות האיכרים,
ויטופל על-ידה.

מול/.

הת/14. מול-נבו (בית-הערבה ב')

המנהל הכללי של החטיבה להתיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השרים א. שרון
וש. ארליך; וה"ה י. דקל
וא. בראון.

מ ח ל ל י ט י ם : בהמשך
להחלטה מס. הת/29 של הוועדה
להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות
הציונית העולמית מיום א' בניסן
התשמ"א (5.4.1981) -:

הוועדה רושמת לפנייה את הודעת המנהל
הכללי של החטיבה להתיישבות, כי
היאחזות הנח"ל ששמה יהיה מול-נבו,
תאוכלס בחודש אפריל 1982, במסגרת
התקציבית של שנת-הכספים 1982.

הת/15. חבל-ימית

פרופ' ר. ויץ, ראש המחלקה להתיישבות
של ההסתדרות הציונית העולמית, פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. לוי,
ש. ארליך, א. שרון ומ. צפורי;
וה"ה ר. ויץ וא. תבין.

מ ח ל ל י ט י ם : הוועדה להתיישבות
המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית
העולמית:-

א) קובעת כי סעיפים 4 - 1 במיסמך של
פרופ' ר. ויץ, בענין חבל-ימית,
מיום י' בכסלו התשמ"ב (6.12.1981),
שהונח על שולחנה - אינם בסמכותה,
ולכן לא תדון בהם.

ב) בסעיף 5 של המיסמך האמור - יתקיים
דיון בקרוב.

זוהר/.

הת/16. ז ו ה ר - (מאחז נח"ל - דהריה)

שר הבטחון פותח.

בדיון משתתפים: השר א. שרון,
הגב' פ. אלבק ומר י. דקל.

ה י ש י ב ה נ ב ע ל ת

מזכירות הממשלה

סגנון

עמ' 1 מתוך 2

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבת הועדה להתישבות המשותפת לממשלה
ולהסתדרות הציונית העולמית

ד' בחשוון התשמ"ב - 1.11.81

נכחו: חברי הועדה - השרים : ש. ארליך - יו"ר, ז. המר,
מ. נסים, מ. צפורי, א. שרון

נציגי ההסתדרות הציונית : מ. דרובלס, ע. לוינסקי

נעדרו: חברי הועדה - השרים : י. ארידור, ד. לוי

נציגי ההסתדרות הציונית : א. אביחי, ר. וייץ, א. כץ,
י. שפירא, א. תבין

מ. דקל	-	סגן שר החקלאות
פ. אלבק	-	משרד המשפטים
ז. בן-יוסף	-	הסוכנות היהודית
א. בראון	-	משרד הבטחון
י. גדיש	-	משרד האוצר
א. דודאי	-	לשכת שר הבטחון
י. דקל	-	הסוכנות היהודית
א. זייף	-	לשכת שר החקלאות
אלוף א. טמיר	-	משרד הבטחון
י. מרגלית	-	משרד הבינוי והשיכון
א. פוגל	-	משרד האוצר
א. צור	-	משרד החקלאות
ח. צבן	-	קרן קימת לישראל
מ. ריבלין	-	קרן קימת לישראל
מ. שמיר	-	מנהל מינהל מקרקעי ישראל
רס"ן ע. שמיר	-	לשכת שר הבטחון
ע. שפירא	-	לשכת שר החקלאות
א. ליזנסקי	-	מזכיר הועדה

/סדר-היום

בפרוטוקול זה 34 דפים.

מס' 24-2
25-31

- סדר היום :
הת/1	תחילת עבודתה של הועדה להתישבות, המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית ונושאים לסדר יומה	א' א' 1
הת/2	נטפים - דיווח המנהל הכללי של המחלקה להתישבות	א' א' 5
הת/3	פסגות - דיווח נציג משרד הבינוי והשיכון	א' א' 11
הת/4	העברת בתים להשלמת רצף ההתישבות בחבל הבשור	א' א' 13
הת/5	חבל קטיף: - ביצוע החלטות הועדה להתישבות המתייחסות לבדולח, אמבר והכביש שנועד לחבר את אזור מורג עם חבל קטיף	א' א' 26
הת/6	כביש מעלה אדומים - ערד	א' א' 34

ועדת שרים לעניני התישבות.

1.11.81.

2.

הח/1. תחילת עבודתה של הועדה להתיישבות, המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית ונושאים לסדר יומה.

היו"ר סגן רה"מ ש. ארליך:

אני פותח את הישיבה של הועדה להתיישבות, המשותפת לממשלה

ולסוכנות היהודית.

זו ישיבת הועדה החדשה הראשונה, אחר הבחירות, וכינון הממשלה

החדשה.

אני מקדם בברכה את חברי-הועדה מטעם הממשלה ורוצה להביע גם

תודה מיוחדת ליו"ר היוצא של הועדה, לשר הבטחון החדש, על הניווט של הועדה במשך ארבע

שנים; כמו-כן רוצה אני להודות לחברי הועדה שפעלו קודם לכן ושנבחרו מחדש לועדה זו.

וברכה מיוחדת - לחברי העדה מטעם הסוכנות היהודית;

אינני יודע מי מהם היה קודם חבר בועדה, מבחינה אישית, ומי

החברים החדשים בה. אבל הברכה נתונה לכולם.

אני מקווה שנעשה עבודה חשובה ולמען ישוב ארץ-ישראל, עיבוי וחילוץ

הנוכחות היהודית בכל חלקי הארץ.

סדר-היום מונח בפני חברי-הועדה. אך אם לאו - אבקש להניחו

בפניהם. ובינתיים אקרא בקול את סדר-היום כפי שנקבע, ובינתיים ישכפלו אותו ויחלקוהו

בין החברים.

1. נטפים - ישוב קהילתי בין יקיר לברקן.

בועדת השרים האחרונה, בתאריך 26.7.81, הוטל על הסוכנות היהודית

לבצע הקמת הישוב בתקציב שנת 1982.

נבקש לשמוע את מר יהודה דקל בסעיף זה.

2. פסגות. בתאריך 26.7.81 הוטל על משרד הבינוי והשיכון להכין

פרוגרמה לרכז האזורי פסגות. נשמע דיווח ממשרד השיכון. דיווח נציג משרד השיכון והבינוי.

3. העברת הבתים להשלמת רצף ההתיישבות בחבל הבשור החדש.

נשמע על ניסור והעברת בתים שלמים מחבל ימית.

4. כביש מעלה-אדומים - ערד - המשך כביש אלון עד ערד, ממעלה-

אדומים, שייחבר כל ישובי הר-חברון (דיון ראשוני בנושא).

יציג את הנושא - יהודה דקל, מהסוכות וכן חיים צבן מהקהק"ל.

5. יעור ושטחי מרעה ביהודה ושומרון.

בהחלטה מ-17.6.81 הוטל על מינהל מקרקעי-ישראל והקהק"ל לעזור

להכנת יעור והכשרת שטחי-מרעה בבעלות המדינה ביו"ש.

הצגת הבעיה - חיים צבן מהקהק"ל.

6. הפרק (עטרת) נווה-צוף - אישור הקמת הישוב בוועדת השרים

להתישבות.

הישוב עלה לפני הבחירות, ללא אישור הועדה.

זהו סדר-היום וחברי הועדה יקבלו אתו מיד בכתב.

עתה, אבקש את יהודה דגל בסעיף נטפים.

יהודה דקל:

אנו נבצע את ההחלטה.

השר מ. ציפורי:

האם אפשר להוסיף סעיף שונות?

היו"ר סגן רה"מ ש. ארליך: כן.

השר מ. ציפורי:

ברצוני להוסיף שלושה סעיפים: 1. אחזקה ופיתוח תשתית כבישים ביו"ש

ובחבל עזה. הוא הדין - ברמת-הגולן.

2. נושא תשתית התקשורת.

3. הייתי רוצה, בכל נושא שקראתי כאן על עיבוי - שנקיים איזה

דיון ונגבש המלצות לממשלה לקראת חכנית הבינוי של השנה הבאה. צריך לקבוע קדימות לבניה

ביו"ש וביתר האזורים.

השר א. שרון:

יש לי כמה נקודות, שצריך להעלותן כאן, אלה נושאים שהוחלט עליהם

בעבר, ולא בוצעו עדיין.

1. ישנה החלטה בענין ענמות . זה מקום חשוב מאד. הקמת ישוב שם

חשובה ובעצם זו שכונה עירונית. זו שכונה בעלת חשיבות רבה מבחינת מקומה והמערכת שבונים אנו סביב ירושלים, של ישובים יהודים.

2. גבעת הרדאר. היתה החלטה, שצריך לאפשר בניה בגבעת הרדאר.

יש גוף המוכן לבנות שם. הדבר אינו כרוך בהוצאות גדולות. זה יכול להעשות בשיטת "בנה-ביתך". זה חיוני להקמה.

היתה החלטה על "בנה-ביתך" בנבי-טמאל, על שטח של כמה מאות דונמים.

מדובר במדרון הצפוני, או צפו-מערבי של נבי-טמאל, כנקודה מחברת בין אזור רמות ואזור גבעון.

ישנה החלטה על הקמת בית הערבה ב', שנמצאת צפונה משטח

בית הערבה ההמוקמת היום. יש על-כך החלטה. זה מקום בעל חשיבות . צריך לקבוע את

הדבר מוקדם ככל שניתן, עוד בטרם תהיה התקדמות כלשהי בנושא הסדרי-הביניים.

זה חלק ממערך חשבים הסוגר על ירחו . יש על-כך החלטה, וזה אינו

מתבצע. זה באשר ליהודה ושומרון.

באזור עזה מוכרחים להחיש את הבינוליבישוב גן-אור. צריך להתחיל

לעבוד בבדולח. צריך להתחיל להקים את המרכז האזורי עמבר. המקום עצמו קיים. יושבים בו

היום אנשי האחזות נח"ל. אין שם בעית-קרקע ולא בעית התחלת מבנים ותשתית ראשונית.

כל זה קיים, אבל סוכם על מרכז אזורי, וצריך לגשת לביצועו.

צריך לחבר את חבל קטיף, חבל הבשור - בכביש. הישובים הללו

ימצאו עצמם, תוך זמן קצר, ללא כביש-גישה פתוח ובטוח, לנגב המערבי. צריך לחבר את

גן-אור למורג. ממורג יש לנו קטע-כביש עד תבליש המזרחי, המחבר את חן-יונס-רפית.

שם צריך לחבר בסוואי שהוא נוח מאד - עם כביש ניר-יצחק וכרם-שלום, מול גוש הישובים החש

- הנבנה היום בחבל הבשור.

ישנה החלטה על הקמת שני ישובים בצפון הרצהעה. ושם, יחד עם מושב

נתיב-העשרה, שנבנה עתה ממש מצפון לקו שהיה פעם הקו הירוק - צריך להקים מיד ישוב אחד

לפחות. הכוונה היא בין הכפר בית להייה, בין כביש אזור התעשייה וארז - לשפת-הים. שם

צריך ליצור חיץ התישבותי של ממש. על כך ישנה החלטה וצריך לבצע זאת.

אלה נקודות שצריך להוסיף ולבצע.

מתי דרובלס:

בנושאים ששר הבטחון העלה - אני מבין שמישהו אחר, אדוני היו"ר -

צריך להחליט - מה ייעשה בהם מבחינת התשובות שצריך לתת עליהם.

כתוספת לסדר-היום אבקש להוסיף: הקמת ישוב בצפון הכנרת,

עבור המתיישבים מפתחת-רפיה. קיימת קבוצה של יותר מארבעים משפחות מהישובים בנאות-סיני

ואותם מתיישבים בחבל-ימית, המוכנים להקים את הישוב מסכומי הפיצויים, בתנאים מסויימים.

אבקש לכלול זאת בסדר-היום ואסביר במה העניין.

השר ז. המר:

אחד הסעיפים שהעלה כאן אריק, נושא קטיף - עם הפינוי, קטיף הופך

מקום גבול. אציע דיון כולל על מעמד קטיף בנקודה זו ואבקש לקיים על כך את הדיון.

היו"ר ש. ארליך:

אבקש להתייחס כללית לשאלות שהועלו, גם על ידי מרדכי ציפורי ואריק

שרון ומתי דרובלס. יש כאן דברים, שצריך לבדוק אותם.

אבקש את מיכאל דקל להתייחס לעניינים הללו.

מיכאל דקל:

אתיחס לכל עניין - לפי הסעיפים השונים.

היו"ר ש. ארליך:

נתחיל בסדר-היום.

הת/2.

נטפים - דיווח המנהל הכללי של המחלקה להתיישבות

יהודה דקל: אנו בשלב של הכנות לתכנון ובתחילת שנת הכספים הקרובה - נתחיל

לבצע את הקמת הישובי נטפים.

השר א. שרון:

אולי תציג את המפה - היכן זה נמצא?

יהודה דקל:

לאורך כביש חוצה-שומרון. מצד אחד - ישוב בית-אבא, וקבוצת בחורים

צעירים מבני-ההתיישבות באזור המרכז אורגנה והם רוצים להקים את

הישוב החדש הזה. אנו נטפל בזה בתחילת שנת הכספים הקרובה. התכנון יושלם עד אז.

ישוב קהילתי זה סדר-גודל של 200-300 משפחות.

השר א. שרון:

אני חושב, שמדובר כאן על כך, שבזמנו היתה קבוצת-אנשים מראש-העי

והם קבלו מאתנו ההחייבות מפורשת, שיהיו הם אלה שיושבו שם.

כתוצאה מכך הם התפנו מהשטח, אחרי שישבו בו כמה שבועות. על כך, זה אינו ישוב של בני

ישובי השרון.

יהודה דקל:

אם בישובי מרכז הארץ - האם ראש-העין אינו כלול גם הוא במרכז-הארץ?

השר א. שרון:

אני רוצה לראות את המקום, במה מדובר.

מיכאל דקל:

אני מצטער, שהמפה לא תלויה כאן. צריך לדאוג, שכאשר דנים על

מקומות שונים - שהמפות יוצגו בחדר.

מדובר על הגרעין שהזכיר אותו אריק - בני ראש-העין והסביבה.

גרעין נטפים - הובטח להם שטח צפונה מחוצה-שומרון, מול מרזקן - שטח של 171 דונם. הם

מדברים על 300 יחידות. יכול להיות שבמשך הזמן יהיה אפשר לרכוש קרקע ולהכפיל זאת.

ישנה החלטה חיובית של הוועדה, ונקבע שהביצוע יהיה בשנת 1982,

וזה עומד לדיון נוסף בקשר לתאריך הבוציע. זה הנושא של נטפים. הביצוע יהיה על-ידי הסוכנות

היהודית, כלומר - על ידי החטיבה של ההסתדרות הציונית.

היו"ר ש. ארליך:

תודה רבה. יש הערות?

אורי בראון:

זה כביש חוצה-שומרון והמקום בדיוק מול ברקן-בית אבא - צפונה

לכביש. זה נמצא ליד הצטלבות כביש בין ג'ין צפות לחרס ומצפון

לבית-אבא. זה בדיוק מול המקום שהם היו קודם לכן בו. זה מהצד השני של הכביש.

הישוב אריאל נמצא רחוק יותר משם וזה בחצי-הדרך בין אלקנה לאריאל.

השר מ. נסים:

אבקש לדעת אם נבדקה שאלת הבעלות על הקרקעות. תמיד טוב לבדוק זאת

תחילה.

אורי בר-און:

זו חלקה, שעוסקים בה כבר 4.5 שנים. זה קשור במשפט המפורסם, ההולך

להסתתים עתה. זה צריך להסתתים במשך השבוע.

בלי שנדע שהמשפט נגמר - לא ניתן יהיה להתקדם שם.

זה שטח שנקנה על-ידינו לפני שלוש וחצי שנים והיו כאן משפטים

בין המוכר והקונים.

פליאה אל-בק:

יש צו-מעשה והם לא צריכים לחרוג מהשטח.

אורי בר-און:

פליאה אלבק בדקה סביב זה את העניין ויש שם אדמות מדינה נוספות

- שלא היה טעם להשתמש בהן לפני גמר-המשפט וזה יצטרף עתה לחלקה זו.

א. פוגל:

אני רוצה להעיר הערה מוכרת לחברי ועדת השרים להתישבות, מהקדנציה הקודמת, שהחלטות לביצוע של הישובים השונים - או כל שינוי אחר, צריכים להיות כפופים או בהתאם לתקציב המאושר. כולנו יודעים שכלפי השנה הבאה מדובר על שנה שהפעילות הריאלית בה תפחת לעומת השנה הנוכחית. קבלנו דרישה תקציבית נוספת זו, של 42 מיליון שקל (לישוב נטפים) כתקציב השנה.

פליאה אל-בק:

במקרה השוב ביותר יהיו של 171 דונם, אם נזכה במשפט. זה בערך 7% מתקציב השנה כולה, של החטיבה להתישבות. אינני יודע אם נוכל לעמוד בתקציב זה בשנה הבאה.

א. פוגל:

על כן, צריך להופיע המשפט הכללי המחייב, שהכל בהתאם לתקציב.

היו"ר ש. ארליך:

הבינותי שישובים אלה כולם מתואמים עם התקציב שהוקצב כבר. אני הייתי רגיל, שהתקציב התאים עצמו לתכניות ההתישבות ולא להיפך.

א. פוגל:

יש לחצים משני הכיוונים ולבסוף יש תקציב המתבצע והארץ נבנית בסופו של דבר. אבל ועדת השרים, היא המקבלת החלטות, וכאשר התקציב מאפשר זאת - הן מתבצעות. ודאי שהחלטות ועדת השרים הן הבסיס לתכנית-העבודה המוגשת לנו, ואחרי דיונים - מתקבל הסיכום הזה, או הסיכום האחר, בהתאם לתקציב. אני יכול להזכיר, שהשנה הבאה תהיה קשה יותר במידה מסויימת, בנושא הזה, כמו באחרים.

היו"ר ש. ארליך:

אבקש את סגן שר החקלאות, שיהיה ער לענף התקציב, שנוכל לבצע את התכנות האלה. אם יהיה צורך - נדון על כך בוועדת שרים. האם יש עוד הצעות? או הערות?

פנינה אלבק:

ראיתי בקשה להרחיב, והמחשבה היא במושגים של אלפיים דונם -

על-ידי הרחבה סביב. הפוטנציאל הזה נראה לי לכאורה מאד לא-ריאלי.

כלומר - צריך לקחת בחשבון, שהישוב ישאר באותם 171 דונם. אולי יהיו בו הוספות של

100 דונם, לפי עניות דעתי, אך לא יותר מזה.

אם יהיה מדובר על ישוב קטן מאד - זה ודאי לא מצדיק השקעה כספית

עצומה. בדרך כלל - איננו מדברים על הקמת ישוב - במקום שאין אפשרות לדבר על שטח

המתקרב לאלף דונם. וכאן - זה יהיה רחוק מאד מזה.

מתי דרובלס: זו ועדה חדשה, ואני רוצה להעיר הערה אחת: הנושא של 42 מיליון

שקל להקמת ישוב - מי שמכיר ויודע, רבותי - הלוואי ונעמוד

בסכום זה של 42 מיליון שלף. איני רוצה לומר אחר-כך שזה הרבה. זה מעט... אנו מדברים

על מיליון שקל ליחידה ויהיו שם ארבעים יחידות.

אורי בר-און: איזה מילון שקל ליחידה?! מה פתאום? אנו בונים שם מושב!?

מתי דרובלס: 42 מיליון שקל לשנה ראשונה - להקמת ישוב? - זה סכום שהוא

המינימום הדרוש. גם במקום אחר זה עולה כך לישוב ארבעים משפחות

ועל כן - זה מה שזה עולה. לדעתי - זה המינימום. זה יעלה עוד יותר, בתנאי האינפלציה

הקיימים.

אורי בר-און: כוונתנו היתה שאת נספים נבנה כמו כל ישוב שבנינו עד היום.

זמני
זה גרעין, על מקום קבע לשלושים או ארבעים משפחות והיתר -

זו בעיה עצמית, שהישוב בונה בעצמו את המגורים. זה אינו עולה ארבעים מיליון שקל,

בשום מקרה.

י. מרגלית: בניה זמנית אינה עולה הרבה פחות. היא כמעט ואינה זולה יותר.

מיכאל דקל: אנו נכנסים לנושא עקרוני - איך מחלקים את הישובים. ישנם כמה

סוגים של מקומות. אם המקום אטרקטיבי והסוכנות בונה להם תשתית

קיומית ולא דיורית, זה ענין אחר. על כן, זה עולה הרבה כסף. סדר הגודל הוא של 8,5

מיליון לירות ליחידה, שעקרונות – גם אם במקום זה צריכים אנו לבנות ישוב קהילתי – ישוב גדול, שהסוכנות היא המממנת, או שצריך ללכת לפי הקונצפציה של שערי-תקווה או דבר דומה לזה. על כן, צריכה להיות בענין זה החלטה.

הסכום עצמו אינו גדול. אם הסוכנות מספלת בזה – והיא הנוחתת אמצעי

קיום – אזי זה שלושה מיליון לירות ליחידה, וזה לא הרבה כסף. השאלה אם הולכים לישוב קהילתי כזה במקום קרוב ומשקיעים הרבה או מוותרים על ישובים קהילתיים במקומות אלה וזה ייבנה לפי שיטת "בנה-ביתך" ומדובר על הקמת תשתית, שגם זה אמור בסכומים מכובדים. אבל על זה צריך להחליט עקרונית.

אורי בר-און: יש כאן חברים חדשים, שלא היו בקיאים במה שהיה כאן קודם, בועדה זו.

איננו בונים פרנסה, אלא ישובים קהילתיים ומה שעושה המדינה הוא זה: היא מקימה את הגרעין, את המוקד, ועושה זאת במבנים זמניים. אני יודע, שזה עולה הרבה כסף. אבל נכנסו לשיטה, שבונים מבנה זמני על מגרש קבע וזאת עושים לשלושים-ארבעים משפחות. ולא יותר מזה. היתר – פרנסה, תעשיה – בענין זה בונים אנו את אזור התעשיה הגדול, המדינה מבטיחה את התשתית, ויש עשרות מפעלים שרוצים לעבור לשם, מפעלים רציניים וטובים. זה ייבנה מול נטפים. זה יכול לתת פרנסה. על כן, דברו על אמצעי-קיום ולא מדובר בענין זה על מקומות אלה.

כך בנינו את בית-אבא ואת בית-אל. כל הישובים כך נבנו, פרס לשנים-שלושה שיצאו אחרת. וזאת, משום שהחלטנו עליהם קודם לכן, שכך ייבנו. והכוונה לריחן, סלעית; כל יתר הישובים נבנו בשיטה האחרת. אלה אינם ישובים חקלאיים ואיננו נותנים להם פרנסה. אנו נותנים רק את מקומות המגורים וכל אחד דואג לעצמו. כך זה היה עד עתה.

יהודה דקל: אנו כן נותנים פרנסות, אבל הבעלות היא כפי שציינו.

מיכאל דקל: בהחלטה הקודמת, בישיבה שהיתה בה החלטה לגבי נטפים – הוטל על

החטיבה בהסתדרות הציונית לטפל בזה ולהם יש מודל מסויים, וצריך

להחליט אם במקום זה צריך לעבוד על מודל זה.

היו"ר ש. ארליך: גם אני רוצה לשאול שאלה: האם מודל זה, המקובל והקיים - לא חל

על נטפים?

מתי דרובלס: המצב כזה: היום אנו בשומרון, במקומות שיזמה פרטית יכולה להיכנס

אליהם - משתדלים לתת תכנון ותשתית והיתר - בידי היזמה הפרטית.

בנושא נטפים - יש התחייבות מוסרית, והועדה תחליט.

גרעין חברים - יוצאי תימן - הביעו רצונם להתישב באזור זה. הם

ממתינים שנתיים-שלוש ולא יכולנו להענות להם.

כידוע, לפני חצי-שנה הם עשו הפגנה, כאשר התישבו באופן לא-

חוקי בשטח, ועל-סמך החלטה שנשתדל להכניס זאת לתקציב שנת 3-1982 - הם ירדו מהשטח.

למרות שזה נחשב אזור אטרקטיבי וניתן לישבו על ידי יזמה

פרטית - והמדינה יכולה לתת כאן רק את התשתית והתכנון - ישנה בעיה כאן. הם טוענים

שבבית-אבא עלו עולי-רוסיה ובמקומות אחרים עלו אחרים, ואותם מקפחים.

כמובן שאיננו מקבלים נימוקים אלה, אבל ישנה כאן הבעיה שהם

תימנים וזו בעיה רגישה. על כן - אבקש לבדוק את כללית ולחלליט על הקמת ישוב.

אפשר יהיה למצוא יזמה פרטית, שאנשים יבנו את הבתים מכספם ובהתאם לזה - לנכות

מהשיכון של האזרחים.

אם אלה יצטרכו לבנות - הם לא יוכלו להרים את הנושא, כי אין להם

כסף לכך. הם ידרשו את המינימום, לפי הדגם הקודם שלנו. הדגם הקודם הוא של שלושים-

ארבעים בתים, שהם זמניים, ומקימים אותם לא כפבני-קבע. וכן מבני-ציבור ותשתית

של חשמל ומים.

הדגם של החטיבה להתישבות - של ארבעים יחידות אלה - הסכום

הנדרש לו הוא ארבעים מיליון שקל בערך.

ע. לוֹיִנסקי: איני רוצה להתייחס למקום הזה. אני חושב, שמה שהעלה כאן דקל -

זו שאלה רצינית מאד, המטרידה אותי זמן רב. וצריך לקיים על כך

דיון. הבינותי שבתקופות מסוימות - היתה נסיה לומר: ישוב קהילתי - וזאת מסיבות

שונות. אבל אם יש תכנית באיזה ישוב, שלמעשה יהיה עירוני - אני בעד, שיהיה זה תקציב

משרד השיכון או במשרד השיכון. אני חושב שחלק מהדברים יהיו פשוטים יותר בשבילנו.
 כי אם אומרים אנו שהדגם ההתיישבותי כביכול, או החצי-התיישבות של החטיבה בתוך זה, ואחר-כך - ה-200 דונם - אזי ברור שבסופו של ענין - נפגע במטרות אחרות של התקציב; ונצטרך לעשות זאת בין המשרדים והפעולות השונים. החטיבה אינה יכולה, גם כאשר היא עובדת תקציב ממלכתי - לבנות ערים; היא לא יכולה ואינה בנויה לכך. אני זוכר כמה ויכוחים, כאשר שר השיכון אמר שזה אני ואמנם הוא צדק. לדעתי - זה ענין בסיסי מאד. כאשר נכנס לנושא של משרדים אחרים ונשפל בו - אזי יחסר לנו לפעולות החיוניות ונעבור לפעולה בכבישים ותקשורת ודרכים הפועלים מהתקציב הלא-נכון.
 אני אומר זאת ללא קשר למושגים אחרים. עלינו לעשות את העבודה כך - שיהיו פחות תסבוכות בביצוע.

השר מ. נסים: אל נסכם עתה אל נקבל החלטה חד-משמעית. נתעוררו כאן בעיות,

שאי-אפשר להתעלם מהן.

אני מציע שהיושב-ראש יקבע ועדה, שיהיו בה שנים-שלושה חברים, ועד הישיבה הבאה - יציעו הצעה מוסכמת, ונדון בה, כאשר לבעיה הכספית והקרקעית. אבל גם בענין הקונצפציה נדמה לי, שלא טוב לקבל עתה החלטה בנושא זה.

היו"ר ש. ארליך: לא נקבל שום החלטה, כי קיימת החלטה. ועדה זו החלטתה בעבר על-כך

- אבל אבקש את סגן שר השיכון להביא פרטים מלאים לישיבה הבאה

של הועדה, על מבנה הנקודה הזאת, ועל תקציבה - מתואם עם האגפים והמשרדים הנוגעים בדבר. ואם יהיה צורך - נחליט אז החלטה נוספת.

תודה רבה.

הח/3. פסגות - דיווח נציג משרד הבינוי והשיכון
 סעף שני - פסגות. אבקש את נציג משרד השיכון והבינוי.

י. מרגלית: בהתאם להחלטת ועדת השרים להתיישבות - סוכס על הקמת מרכז עירוני

בפסגות.

השר א. שרון:

לפני שמתחילים בנושא פסגות - אני רוצה לומר, שבפסגות ישנה

בעיה משפטית מסויימת. דבר זה הובא על-ידי לראש-הממשלה וישנה

החלטה של ראש-הממשלה בענף. אך למרות שיש החלטה של ראש-הממשלה - היא לא נתקבלה על-דעת

הגברת פליאה אלבק, והיא רצתה החלטה-ממשלה.

אינני נכנס לנושא מי מוסמך לקבוע אם ראש-הממשלה זו האינסטנציה המוסמכת

או לאו. אבל אם זה נמצא באינסטנציה כזאת - איני מציע לדון בזה עתה, אלא לדחות את

הדיון לפעם אחרת.

היו"ר ש. ארליך:

נדחה את הדיון ואבקש את שר הבטחון - -

השר מ. נסים:

אני מסכים שלא נדון בזה היום. אבל צריך לזכור, שהיה דיון,

שאת פרטיו איני מכיר. הדיון היה אצל ראש-הממשלה, כאשר היה תלוי ועומד

בג"ץ ואיש ממשרד המשפטים, בכל דרג שהוא, לא היה נוכח במפגש זה, כדי להציג את

הבעיה. זה לא ענין של - "מי מחליט" - ואני בעד דחייה של הענין עתה, אבל כדאי, שכל

דיון כזה יהיה בהשתתפות הגורמים הנוגעים בדבר.

היו"ר ש. ארליך:

איננו דנים עתה בסעיף זה.

בשעה שיהיה דיון באיזה מקום - שיהיה צורך בכך - יהיה נוכח בו נציג

משרד המשפטים.

מיכאל דקל:

היה ידוע לי על בג"ץ מסויים ועתה אני שומע שהבג"ץ היה על כל

השטח. לכן, צריך לדעת על מה דנים אנו כאן.

היו"ר ש. ארליך:

שר הבטחון מבקש לא לדון בזה עתה, ולא נדון בזה, בלי שאלות.

היו"ר ש. ארליך:

סעיף 4. - העברת בתים להשלמת רצף ההתישבות בחבל הבשור

יהודה דקל:

רענן ויץ, לפני נסיעתו לחו"ל - במסגרת תפקידו - שלך לאדוני היו"ר

מכתב, בו ביקש להציג בפני הפורום את דעותיו.

הוא כתב אותו ביום ששי, לפני נסיעתו. אני אודה לאדוני, אם הוא

יחלק את המכתב בין המשתתפים.

היו"ר ש. ארליך:

בבקשה. אבל לא יקראו אותו עתה כאן, כי אנו בישיבה.

יהודה דקל:

יש כאן ביטוי לאמונתו של רענן, והוא רואה בזה אינטרס

ממדרגה ראשונה, כאשר המניע העיקרי הוא שלא להשאיר מאחורינו בפתחת

רפיח, כאשר נפנה אותה, עם ביצוע הסכמי השלום נכסים, שעיקרם מבני-משק, ומבני-

מגורים. ושהם מסוג הדברים, שהם פרי מחשבה, תכנון במשך לפחות שני דורות. וזו טכנולוגיה

מתקדמת, שאין להשאיר מאחורינו שם.

זה כולל גם ניסור. ועל-מנת לבהון את שני האספקטים של העברת

מבני-משק ומגורים - נערכו סדרת סקרים וניסויי-שדה, להעביר מבני-משק ומגורים.

אחר השלמת הסקרים והתוצאות נמצאו מוצלחות - היה קשר עם קבלנים

ויש כרגע הצעות ממשיות של קבלנים, המוכנים לעמוד ולחתום חוזים עליהן.

אשר למבני-המשק - הביצוע מתעכב רק בגלל הסיידורים האחרונים,

שצריכה הממשלה לקבוע עם המתישבים בפתחה וברגע שיגמרו זאת - החסיבה להתישבות קבלה

עליה להעביר את מבני-המשק ונוכל להעבירם בשלמות לשימוש מתישבים בשני האזורים הסמוכים

- בחבל הבשור ובחבל-עזה.

בסך הכל - נוכל להעביר את כל המבנים, אם לא תהיינה הפרעות

מצד המתישבים.

בענין העברת בתי-מגורים - זה ענין שונה. העלות של העברת מבני-

משק תהיה כארבעים אחוז מעלות הקמתם של המבנים מחדש, מאותו טיפוס.

אשר לבית המגורים - היה ניסוי של העברת מבנה אחד ממרכז דותן בגוש

מבטחים לשוב יחד. הוא הועבר למרחק 14 ק"מ והועמד במקומו החדש ושופץ הוא ראוי לשימוש

לפחות ברמה שהיה בה לפני שניסו להעתיק אותו.

קבלן שנתבקש להציע הצעות נוספות - הגיש הצעה פורמלית, שהוא מוכן להעביר עוד שש-מאות בתים מסוג הבתים שישנם במושבי הפיתחה, את הסטנדרטיים בלבד. ישנם שם כ-400 בתים וכ-150 כאלה - בימית.

רענן מתיחס למשקים - ל-350 בתים.

הצעת הקבלן היא להעביר בית במחיר שהוא 75% מהעלות של בית חדש. עלות בית חדש באותם תנאים היא עשרים ושמונה אלף דולר. פרטים אלה, באופן יסודי, נמסרו על-ידי החברה של היועצים, שהכינו סקרים אלה גם לראש-הממשלה וגם למשרד השיכון. ומה שעושה כאן רענן היום - הוא בעצם מבקש שגם ועדה נכבדה זו תשמע ותקבל החלטה בענין העברת בתים אלה.

מאחר שאנו נמצאים היום כבר פחות מחצי-שנה לפני מועד ביצוע ההסכם, ובמידה שיתבצע כלשונו - חודשיים יידרשו להכנה ושלושה חודשים - אפשר יהיה לעסוק בביצוע. בפרק-זמן זה - ההכנות יכללו העברת ציוד מחו"ל - הכנת בתים, הכנת משטחים להקמתם והכנת דרכים להעברה ושלושה חודשים יעמדו לרשות המבצעים להעברת הבתים. בתנאים אלה - אפשר יהיה, במידה ויהיה הסכם חתום - להעביר כל יום חמשה-עשר בתים, ובמשך 75 יום - אפשר יהיה להעביר 400-350 בתים. העלות הכוללת - זה בסדר גודל של 7,5 ציליון דולר או 103 מיליון שקלים במחיר של היום.

היועצים, מתכננים, שעשו את הסקרים והניסוי וכן הקבלנים - יפעלו במגע ישיר עם משרד הבינוי והשיכון, שלפי ההנחה של רענן - יקבל עליו להיות האחראי על המבצע והמוציא אותו לפועל.

יש יעוד ל-320 בתים בישובים באזורים הקרובים בחבל עזה והבשור. בחבל עזה הזכיר שר הבטחון את בעיית ישוב גלאור, וישוב בדולח. את אלה אפשר להקים מיד - על חשבון בתים אלה וגם מרכז עמבר, שזה ישוב סמוך להם - אפשר להתחיל בבנייה מיידית של המקום עם בתים אלה.

אם נצטרך לבנות את הישובים האלה בתקציבים רגילים, שמשרד השיכון

והבינוי יכול להעמיד לרשות הפיתוח שלהם - אפשר יהיה לבצע כמהצית מתכנית זו - שזה אומר 60 בתים - בכל אחד מישובים אלה.

זה אמור לגבי חבל הבשור - שלושים-ארבעים משפחות בישוב, וזה יכול

לכסות את כמות הבתים הנדרשת שם.

במכתבו של רענן ישנה הערה בענין מקלטים מימית. אותו מתכנן

שעוסק וערך את הסקר והניסוי - בקשר להעברת הבתים - מציע לטפל בחמשים-או תשעים מקלטים

בימית, שאפשר להעבירם לישובים אחרים, מקרית-שמונה ועד מקום אחר.

העלות היא 55% מעלות מקלט חדש מאותו סוג. זה אומר - 2.5

מיליון שקל מול 4.5 מיליון שקל. וזה הוא מעיר בהערת-אגב.

הוא חושב שהמשימה דחופה והוא מבקש שפורום זה יקבל החלטה,

ואולי נוכל לגמור על מינימום הדברים עם האוצר, כדי שאפשר יהיה לבצע העברת הבתים.

תודה רבה.

מתי דרובלס: אני רוצה לברך את היו"ר על הדמוקרטיה, שלמרות שחבר איננו -

דבריו נשמעים. כאשר הנושא נראה לו דחוף - הוא נותן לדבר

לאיש, שניסה לייצג את דעות החבר שנעדר מן הישיבה.

ועתה - לנושא: גם לפי תחשיב התקציב הזה, עלות הבית של כל בית,

ברדיוס של 15 ק"מ מהמקום - תגיע ל-75%. אך בתים אלה הם בני שבע-או שמונה שנים.

אם נוריד את הפחת, לפי רענן - נגיע ל-90%.

שאלה נוספת היא כזאת: כחבל הבשור הקימונו עד עתה שמונה ישובים,

ובכל אחד מהם שלושים בתים.

משרד השיכון לא בנה שלשים בתים בישוב, כי זה היה טוב כך, אלא

משום שלא היה תקציב לחמשים בתים. יש לנו היום, באזור מסויים מצוקת-דיור, כמו בגליל.

ויכול להיות שזה ענין שעדיפותו מעל העדיפות של הבשור ויו"ש או מקומות אחרים.

על כן, אם עלות בית שמעבירים מפתחת רפיח לחבל בשור תעלה, במקרה הטוב, וחזול ביותר

תשעים וכמה אחוזים - מדוע להיות מוגבלים בהשקעה של 15 ק"מ? אולי אפשר להקים את הבית

במקום שם הוא דרוש יותר, אם יש תקציב?

על כן, ההצעה לדעתי אינה מעשית. אני סומך על ממשלת-ישראל,

שתחליט מה ואיך ייעשו הדברים, וכך ייעשו הדברים.

אשר למבנים במשק - את מבני המשק אפשר להעביר, כי ממשלת ישראל מטפלת

בקשר למו"מ עם המתיישבים. אפשר יהיה להעביר מכל חלקה מה שנרצה.

על כן, מחייב אני העברת מבני-משק ובנושא הבתים - אני מציע

שהממשלה תבדוק את העניין. לדעתי - זה אינו רנטבילי. יש לנו אינפורמציה מגורם מוסמך

מאד, שעסק בדברים אלה: העברת בית יחיד. ואם ירצו החברים - אביא זאת הנה. אביא את האדם,

למרות שהוא יסכן את פרנסתו, כשיתן עדות בענין זה. לכן, כל נושא הבתים - אין לו

רגליים.

הדבר הברור כאן הוא, שלקבלנים יהיה סכום של עשרים ואחד אלף דולר,

פר כל בית.

על כן, לפני שנקבל החלטה, שאני אתנגד לה, לאור המידע המקצועי

שקבלתי - ישארו לנו שני נושאים, בהם אפשר לטפל. ברצוני לדבר עליהם.

האחד - מבני-המשק, ובנוסף - נושא המקלטים, שבנויים אשכוביות.

בזה אנו מנוסים וגם אם מנסרים את הבית - זה בית מדוק ומעורער. וזה לפחות מה שנשמע

מפי אלה שעסקו בהעברה, להוציא את הקבלנים.

זה לא רציני, ואם זה יובא לדיון - צריך שיוכיחו לנו זאת

בעלי-המקצוע.

השר מ. נסים: בענין העברת בתי מגורים. הממשלה דנה בענין זה וקבלה החלטה.

לא תמיד - כל החלטה ניתנת ליישום. השאלה היא - בהיקף רחב. עלו

גם הצעות אחרות, נוסף להצעה שמובאת כאן היום, שאגב הובאה גם בפני הממשלה; והצעה

אחרת, שהיא שונה בתכלית. אבל ממלאה אחר תפיסה, שאולי עולה בקנה אחד עם

רצון רבים בישראל, ואיני רוצה לפרט את הדברים.

אני מציע שלא לקבל היום החלטה בענין העברת בתי מגורים:

1. הממשלה קבלה כבר החלטה בענין זה;

2. נקבע כבר פורום של שלשה מנכ"לים לצורך זה.

היו"ר ש. ארליך: לא כתוב שאנו מקבלים החלטה. האפשר להחליט על כך היום בקלות?

השר מ. נסים: ישנה ועדה של שלושה מנכ"לים, - של משרדי החקלאות, השיכון ומשרד ראש-הממשלה. הם לומדים את הנושא לעמקו ועל פי לימוד זה - תהיה התוצאה.

י. מרגלית: ההצעה של העברת הבתים - נבדקה. הגענו למסקנה, שהצעת הפתרון או הפתרונות ההנדסיים שהוצעו על ידי אותו צוות-מהנדסים - לא נותנת פתרון מוחלט לבעיה. יש שם הרבה שאלות לא ברורות. ההצעה שלהם היתה על 75% מעלות יחידה חדשה, ולא נלקחו בהצעה זו הרבה מאד נושאים, כמו עלות המימון, חיפוש המימון, פיתוח התשתיות, בגין הוצאה זו. אנו סבורים, שהצעת הקבלן אינה נותנת פתרון לכל ומעלה את ההוצאה לפחות לעלות של כמעט מאה אחוז של מחיר בית חדש.

יותר מזה: במקביל פנינו לאלטרנטיבות, לחברות אחרות, וקבלנו הצעה מהחברה שבנתה בתים אלה, לתת לנו הצעה בעלות של 85% של בית חדש, תוך לקיחת אלמנטים מהמקום.

אני רואה לנכון לציין, שהבעיה היא בראש-וראשונה תקציבית, בנוסף לבעיית הזמן והמרחב שיעמוד לרשותנו. כי אם קיימות הצעות, שהאוכלוסיה תפונה מאוחר יותר - זה בניגוד לענין הפיננסי.

תאורטית, ההצעה שהוכנה על-ידי צוות מהנדסים, התייחסה לשש-מאות יחידות. מדובר עתה רק בשלוש-מאות יחידות, והוצאת שלוש-מאות יחידות מתוך 1400 - כאשר יהיה צורך להמשיך לטפל בשטח - הוצאות אלה תיגרענה מהעלות. על כן, מתוך מבט כלכלי - אין הצדקה לעשות זאת, אלא אם יועמד תקציב מיוחד, מעבר לאחרים, שהמלכת מתיחסת ומתחייבת להם בגין נושא ההתישבות.

מיכאל דקל: אחר דברי שר המשפטים, אין לי מה להוסיף, לגבי הבתים. השאלה אינה כלכלית או פוליטית, אלא איזה מחיר כלכלי מוכנים אנו לשלם כאן.

על כן, אם הוקמה ועדה, שצריכה להגיש פתרונות טכנולוגיים ותפיסתיים, פוליטיים -

שיעשו את העבודה, ונדון בזה אחרי שיגישו לנו את החומר.

היו"ר ש. ארליך: אנו לא נחליט היום דבר, משתי סיבות:

1. המציע אינו כאן.

שמענו את דברי המכתב ששלח. הוא לא ביקש לדחות את הדיון. אנו

שיבצנו זאת בסדר-היום וחשבנו שכדאי לשמוע. התרשמנו ושמענו חלק מהחברים וישנה ועדת-

שלושה מנכ"לים, והיא בודקת את הענין ותביא המלצות בעוד כמה שבועות. בינתיים -

רענן וייץ ישוב ארצה ואז נסכם את הענין.

אני מניח שזה מתקבל על דעת החברים.

המשך הישיבה - ל.ד.

התיישובות - 1.11.81

23.

סגן רה"מ ש. ארליך

(עד כאן רשמה מ.י. מכאן ל.ד.)

אני מניח, שזה מקובל על דעת כולם?

השר ז. המר:

מה לגבי מבני המשק?

מר מ. דרובלס:

יש הסכמה מלאה.

השר ז. המר:

והמקלטים?

מר י. מרגלית:

אני יכול להשיב לנושא המקלטים.

המקלטים מתייחסים לשני סוגים:

הסוג האחד - מקלטים גדולים, שהצעת הקבלנים לגביהם נראית לי בלתי סבירה. אלו מקלטים בהיקף של 280 טון ולא נראה לנו בכלל, שיש אפשרות לספל בהם.

סוג שני אלו המקלטים הקטנים יותר,

של ה-90 טון. משמעות הטיפול במקלטים האלה הינה, לנסר מחצית המקלט, להעביר אותו מחולק לשניים למקומו החדש ולבנות את הכיפה מחדש, כלומר, את כניסות המקלטים.

מפקדת קח"ר בודקת כרגע ותשיב

לנו, מהי המשמעות ההנדסית, האם יש בכלל הצדקה לניסור, האם חוזק המקלט, כתוצאה מכך, יהיה סביר וכדאי. אם נקבל תשובה חיובית ממפקדת קח"ר ויעמוד לרשותנו הזמן הפנוי והיכולת להכנס לשטחים, נעסוק בפינוי המקלטים. מובן, אם יועמד התקציב המתאים לנושא.

סגן רה"מ ש. ארליך:

תודה רבה.

הח/5. חבל קטיף:- ביצוע החלטות הועדה להתיישבות המתיישבות לבדולח, אמבר והכביש שנועד לחבר את אזור מורג גם חבל קטיף

סגן רה"מ ש. ארליך: רבותי, אנו נחרוג מסדר היום.

הסעיף הבא יהיה, לפי בקשת שר

הבטחון, בעית חבל קטיף והסביבה.

השר א. שרון:

אני אפתח בשתי מילים. בסוף חודש

אפריל 1982, יעמדו המצרים ברפיח,

כשהחלק המערבי של רפיח יהיה בידי המצרים. חבל קטיף והישוב

בכללו, ברצועת עזה, הוא קטן ודל במספר האוכלוסין. הוא עדיין

אינו מגיע לאלף נפש. לקראת התאריך הזה, אנחנו מוכרחים להכנס

לעבודה בקצב מהיר, כדי לחזק את ענין הישוב היהודי ברצועה, וכדי

לאפשר לתושבים קשר בטוח אל הנגב המערבי. זה עומד ביסוד הצעתי

להחיש את הפעילות.

אני אבקש עכשיו מאורי שיציג את

הדברים.

מר א. בראון:

לאנשים העוסקים במלאכה, הענין

ברור וידוע. אני מעלה את זה

בבלל מה שאמר שר הבטחון. יש פה לפחות 3 - 4 נושאים שלא

התחילו לגעת בהם ומוכרחים להתחיל לעבוד עליהן עכשיו, בחודש

הבא. גם אם התכניות עדיין לא גמורות, יש להתחיל לעבוד.

אני אמנה את הנקודות:

1. בצפון הרצועה, מה שהזכיר קודם שר הבטחון, בין בית להייה,

מחסום ארז והכביש לחוף הים. כלומר, ממחסום ארז לחוף הים.

2. הישוב בדולח, שהוא הישוב הרביעי. (אינני מזכיר את גנאור

ואת גדיד שהם בעבודה. בגנאור, בשבוע^{מבא} יתחילו לעבוד, לכן

אני לא מזכיר אותו). בבדולח עוד לא נגעו, לא סמנו, לא

עשו דבר.

3. המרכז האזורי אמבר. יש תכניות, ששיבת ההסדר מימית,

אם היא תתפנה, תעבור לשם, וזה יתן לאזור הזה תוספת של הרבה מאוד תושבים. בכל מקרה, המרכז האזורי הזה יתן איזה שהוא מקום מרכזי לישובים, שמסביבם יש עישובים ערביים גדולים מאוד ומחנות פליטים.

4. קשירת אזור מורג עם אזור קטיף. שר הבטחון דיבר על זה גם כן קודם. היום, למעשה, הקשר של מורג הוא דרך הישובים הערביים, חאן-יונס וכל המקומות האחרים. דרך אגב, כבר נכנס לשם גרעין, שיהיה גרעין קבע של מורג. כשהקשר שלו צריך להיות לגני הילדים ובתי הספר שיהיו במרכז האזורי או באחד מישובי חבל קטיף. כלומר, מוכרחים לחבר את האזור הזה אל אזור קטיף. אפשר להגיד, כי אפשר לעשות זאת בעוד חצי שנה או שלושת רבעי שנה. צריך להבין, שצריך להפקיע קרקעות בשביל זה ולעשות פעולות נוספות, שיראה הדבר מוזר, אם נתחיל לעשות אותן אחרי אפריל. זה יראה מוזר מאוד. כל דבר כזה, אם נעשה אותו בחצי השנה הבאה, יעורר בעיות. לכן החשיבות של ארבעת הנושאים שכאן הדגשתי, שלא נגעו בהם. בארבעתם לא נגעו.

הכביש, למשל, מגיע היום מחבל קטיף, או מהאזור שלפני חאן-יונס ועד האזור של גנאור. מה שצריך לעשות עכשיו, זה לחבר את גנאור עם מורג.

החשיבה להתיישבות של הסוכנות וכל הגורמים האחרים בקיאים בדברים האלה. זה לא דבר חדש. הבעיה היא

מר א. בראון

להחליט היום לבצע.

האם התקציב לזה נבדק?

השר מ. ניסים:

יש לזה תקציבים, שלא אושרו אולי,
אבל ידוע כמה צריך לכל דבר.

מר א. בראון:

אני רוצה לומר לחברי הועדה. אני
ביקרתי במקום עכשיו, במסגרת חלוקת

השר ז. המר:

נס הקוממיות לכפר-דרום. יש שם בערך 100 משפחות, כ-600 איש,
חקועים בתוך חצי מליון ערבים, שאינני יודע מתי האוטונומיה
תהיה, אבל לפיננוי נקבע תאריך. אמנם יש ריבונות, יש צה"ל
ויש ישראל, אבל בכל זאת, כשאתה תוקע 100 משפחות בתוך
375 אלף ערבים סביבם, מצבם הוא הרבה יותר קשה מאשר ביתר
האזורים של ההתיישבות החדשה. ממש, בסחונית, מצבם הוא בעייתי.
אבב, יש אנשים שמוכנים לבוא לשם ולמלא את המקומות האלה, בני
מושבים, אבל אין בתים ואין מקורות ייצור שהם צריכים.

רק מפני הסיבה, שאנו הולכים עכשיו

לפנות והם הופכים להיות קו הגבול, לדעתי הועדה הזו, אולי
באמצעות ועדת משנה לגבי התקציב, צריכה להחליט על עדיפות בזמן,
באשר לתקציב, לביצוע מה ששייך לאזור ההוא. האזור ההוא ממש
דחוק ועלינו לטפל בו, אם איננו רוצים שהאנשים האלה יכנסו
ליאוש. והאנשים האלה הם לא מסוג האנשים שמפגינים. הם לא
מסוג האנשים הזה, אבל משום כך לא צריך לא לטפל בהם ולהכניס
אותם לתחושת יאוש. לכן אני אומר, יש כאן צורך רציני לתכנן
תכנית מלאה, אשר מדגימה את נושא הבניה והייצור שם.

מר מ. דקל:

הייתי רוצה להתייחס לנושא הזה

כקומפלקס כולל ולא רק לנושא

של קסיף. הבעיה הבטחונית הוצגה על-ידי אריק במשפט אחד:
באפריל זה יהיה הגבול. מבחינה תפקודית ופונקציונאלית, אזור
קסיף הוא מקום שיש בו פחות מדי מתיישבים ופחות מדי ישובים.
אנו חייבים, באזור קסיף, להרחיב את הישובים ולבנות את אותם
הישובים שאושרו.

השר א. שרון:

יש.

מר מ. דקל:

אבל כרגע, אין מי שילך לשם.

אנחנו חשבנו, לפני מספר שבועות,

על דיקלה. כנראה שזה איננו אקטואלי. הייתי מציע, שמשרד
הבטחון יעלה לשם שני מאחזים, כדי לשמור על השטח הזה.

השר א. שרון:

האחזיות. מאחזים אנו לא יכולים.

מר מ. דקל:

שתי האחזיות, על-מנת לשמור על

השטח. וכדאי לקבל על כך החלטה

היום.

מר י. דקל:

יש החלטה על שתי האחזיות, היא

לא מתקצבת.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אז כאן צריך לבקש לבצע.

מר מ. דקל:

הנושא של נצרים. היה ויכוח האם

האחזות נצרים יכולה להשאר בודדת

בשטח, או לא? זה שטח חקלאי, יחסית מהטובים ביותר שישנם ברצועה. יש שם 11 משפחות שמעבדות את השטח הזה. הם מוכנים להיות יחסית רחוק מאזור קטיף ולהיות ישוב קבע.

השר א. שרון:

יש על זה החלטה כישוב קבע. אני

אעדכן אותך מיכאל. יש החלטה,

שנצרים הוא ישוב קבע. בזמנו דיברתי על ליבם של המתישבים, שהיו מיועדים לגנאור, להשאר במקום כמתישבים במקום עצמו. הם נטו לקבל את ההצעה. הרחבנו את השטחים שנתנו להם. השטח שיכול לעמוד שם הוא משבצת קרקע גדולה. השטח, שאני בזמנו, כאלוף פיקוד, גידרתי שם, היה כ-4,000 דונם. בינתיים הוא כורסם במקצת, אבל עדיין יש שם שטח, שאני מעריך, של בין 2,000 ל-3,000 דונם, שיכול לעמוד היום לרשות הישוב. כל שטח, שרוצים היום לקבל, אפשר לקבל לעיבוד, מה שצריך רק, זה לקבוע את הגוף שישב שם, זה יכול להיות גם הגוף הנוכחי, לסייע לו, הקרקע עומדת לרשותו.

מר מ. דקל:

הנושא השלישי שרציתי לבצע בו -

למרות שהישובים שם קטנים, ויש

להם אולי הרגשת בדידות, גם אם נוסיף 2-3 ישובים, המצב יכול

להשאר כפי שהוא, מבחינת תחושת הבדידות, אם לא נחבר אותם

דרך אותו הכביש, דרום - מזרחה, למורג ולאזור הבשור.

מר מ. דקל

למרות שיש חשיבות כל כך גדולה

להרחיב את הישובים ולהקים את ישובי אמבר, בקסיף המצב הוא כזה, שאי אפשר לקבל חברים נוספים למשק, כי המבנים נתפסו על-ידי העובדים של המערכת האזורית, שלמעשה מיועדים לגור באמבר. עם כל זה, הייתי רואה את חשיבות הכביש כחשיבות ראשונית, זה, בלי שזה גורע מענין הרחבת הישובים ותוספת הבניה. מבחינת התחושה העצמית שלהם, הכביש היום הוא הדבר החשוב ביותר.

אין מחלוקת על מה שאמרו כאן. יש הסכמה הדדית. הבעיה היא כספית

מר י. דקל:

בלבד.

אני רוצה להוסיף, לצורך הדיווח -

מר י. מרגלית:

ראשית, בגדיד עובדים. בגנאור

התחלנו בעבודה. אגב, ההוצאות הן ענקיות. על-מנת להכשיר את הקרקע ליישוב כמו גנאור כדי להפוך אותו ליישוב חקלאי. רק העתקת קרקע והכשרתה זה מאה מליון לירות. אנו מתחילים כבר את התכנון לאמבר ועושים הכשרת קרקע. אינני ידע מאיפה ניקח את התקציב, אבל לפחות יש להכשיר את הקרקע, על-מנת שנוכל להתחיל בבניית בית-הספר.

אשר לבדולח - הישוב נמצא עדיין

בתכנון. אני מקווה שנגמור את התכנון ונוכל להתחיל בביצוע. על-כל-פנים, היום, אין תקציב, לא לבדולח, לא לכביש ולא ליחידות דיור באמבר.

אני רואה לנכון לציין, שמתן דגש

על אזור חבל עזה - ובהחלט כולנו בדעה אחת, שצריך לתת לו

מר י. מרגלית

לתת לו עדיפות, משמעות^{ביטול} עדיפויות של המינימום הקיים באזורים
אחרים. אנחנו כולנו קובעים כל כך הרבה עדיפויות, כך שאם
אנחנו קובעים עדיפות נוספת בגליל, עדיפות ברמה, עדיפות
בשומרון, משהו בבקעה ומשהו בנגב עצמו, הרי שיש לנו כל כך
הרבה סדרי עדיפויות, שאם הנושא התקציבי לא יקבל תפנית משמעותית,
אינני רואה פתרונות רבים. ומן הראוי, שהועדה הזו תיקח את
זה לתשומת ליבה.

לא לתשומת ליבה, להחלטה.

מר א. בראון:

השר א. שרון: אני רואה, מבחינת עדיפויות, את
הדברים הבאים. הדבר הראשון זה
המרכז האזורי, מפני שהמרכז האזורי אמבר נותן אפשרות להגדיל,
בפעם אחת, את מספר המתיישבים.

הדבר השני הוא הישוב בדולח, שהוא
הישוב המערבי ביותר, והוא ממש קרוב לקו שיפריד בינינו לבין
המצרים. לכן חשוב, בקדימות ראשונה, להקים אותו שם. בכלל,
תמיד צריך לתפוס את הקצוות. קודם תופסים את הקצוות, אח"כ
מטפלים במה שבמרכז.

הדבר השלישי - הכביש שצריך לחבר

את מורג עם חבל קטיף. זה סדר העדיפות. זה לא דבר שיכול
להמתין ולחכות. צריך לגשת לעבודה. ראיתי שבונים גם במקומות
אחרים. אם תשאל אותי, האם היום חשוב להוסיף בתים במעלה-אפרים,
או שם? אומר לך שתעזוב את מעלה אפרים, היום, ותרוץ לשם.

מר י. מרגלית:

כבר הורדתי אותו.

השר א. שרון:

לא שמעלה אפרים זה לא חשוב, ולא
 שזה לא יפה. זה דבר נהדר. אבל
 רוצו לשם, מפני שיהיו לנו בעיות שם. ברבע שיתחיל להיות המגע
 הישיר בין המצרים לבין תושבי הרצועה, כל נושא קרקעי יעורר
 מיד מחלוקת שנצטרך לדון בה בדרג מדיני. מוכרחים היום לגמור
 את הדברים, להכניס את הסרקטורים, להתחיל ליישר את השטח. זה
 מה שצריך להתחיל לעשות מייד. יש לפתוח את תוואי הכביש, כי
 צריך להבין שהכביש הזה, בניגוד לישוב בדולח ובניגוד למרכז
 האזורי, כן עובר באזורים פרטיים. כלומר, תתעורר בעיה. לכן
 מוכרחים להכנס מייד ולפרוץ את התוואי הזה. אי אפשר יהיה
 לעשות את זה אחרי שהמצרים יגיעו. לפני שהמצרים מביעים, יש
 לפרוץ את התוואי, מייד, ולכסות אותו לפחות בחשתית שתאפשר
 את קיומו.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אני מציע, שהועדה, במקרה זה, כן

תחליט. אני מציע, שהועדה

חקבע, שללא דיחוי, יש להתחיל בביצוע העבודות בשלושת הנקודות,
 לפי סדר העדיפויות שמנה עכשיו שר הבטחון: מרכז אמבר, בדולח,
 וכביש שיקשור את חבל מורג עם חבל קטיף.

הוועדה מטילה על סגן שר החקלאות

לטפל בהתחלת ביצוע העבודות.

באשר לתקציב, אם יהיו בעיות,

שנינו נטפל בעניין.

זה מקובל? תודה.

השר ז. המר:

אני מקבל את זה ברצון רב. אני
רק מבקש, היות ויש עוד בעיות, שלא

נסבור בזה את נושא קטיף.

השר א. שרון:

לא, לא.

סגן רה"מ ש. ארליך:

להיום.

הת/6. כביש מעלה אדומים - ערד

סגן רה"מ ש. ארליך:

יש עוד נושא, שיש לנו אפשרות לדון
בו, וזה: כביש מעלה-אדומים - ערד.

מר י. דקל:

למען האמת, הכוונה הראשונית היתה,
לדון בקטע קטן של הכביש הזה.

לפי בקשת יו"ר הועדה, נציג את הכביש במלואו, במגמה לקבל החלטה
או אישור עקרוני, כדי שהתכנון המפורט, בכל אחד מהקטעים, יוכל
להיות ללא כל קשר בין קטע לקטע.

מדובר בסלילה של כביש, שהוא המשך

של כביש אלון. כביש אלון, שהוא כביש ירושלים - חברון עד בקעת
בית - שאן, חוצה את כביש ירושלים - יריחו באזור מעלה אדומים.
הכוונה לסלול כביש, שיתחיל באזור מעלה האדומים ויגיע לאזור
שדה התעופה שהולך ונבנה בתל-מלחמא. הכביש הזה ייצור
קשר ישיר בין ירושלים, מישור האדומים עם שדה-התעופה, וישרת
את צרכי ההתיישבות בקטעים השונים של הדרך. באופן ספציפי,

מר י. דקל

באופן ספציפי, מדובר בקטע מידי של הדרך, שנמצא בשני-השלישים התחתון שלה. בנוסף לזה, ישרת הכביש את מערכת הבטחון בכל האזור הצפוני שלו. אורך הכביש, מתחילתו ועד סופו, כ-116 ק"מ. ואם יבוצע כולו, העלות, במחירים של היום, תהיה כ-1,050 מליון שקלים. הכביש הזה, בהתאם להמלצת היחידה לתכנון במערכת הבטחון, נכלל במסגרת תכנית האב של מערכת הדרכים ביהודה ושומרון. מדובר בכביש ברמה ארצית, כאשר אחריות הטיפול, התכנון והתחזוקה, תהיה של מחלקת העבודות הציבוריות.

בנוסף לכביש הארצי, באורך

שציינתי, אנו מדברים על כביש ברמה אזורית, שיקשר את אזור ההתיישבות החדש, שפיתחנו בשנה האחרונה באזור כרמל - לשני הישובים שהוקמו כאן, לישוב האזורי כרמל, ולהאחזות נח"ל מעון, וממנו דרך לשטחי העיבוד שיועדו לישוב הזה ולישובים נוספים בדרכה של הדרך הזו, ללוציפר ולשני ישובים נוספים שאושרו להקמה באזור יער יתיר, ששטחי העיבוד שלהם יהיו באזור חל-ערד. על-מנת להגיע בצורה מסודרת מאזור כרמל לאזור שטחי העיבוד, יש צורך לאשר ביצוע כביש באורך כ-12 ק"מ, מכרמל, דרך לוציפר למטה, למקום שהוא יפגש עם הכביש העתידי, כשהוא יגיע, מכאן אל השטחים בתוואי של הכביש הסופי.

אנו מבקשים, שבעקרון, הוועדה

תאשר את התוואי כולו, ואת הכביש הספציפי, האזורי, שאנו רוצים לצאת לבצע. קטעים ממנו כבר בוצעו - קטע ממעון לכרמל. יש קטע נוסף, שעובר על דרך רומית, שלאורכו נפרצה דרך זמנית מאוד בשביל הנחת קו המים על-ידי חברת מקורות.

מר י. דקל

וכן, את הקטע האחרון של הדרך, שעובר בתוך שטח שהוא שמורת טבע. זה אחד המקומות הבלבדיים, שבו אפשר לרדת מאזור גבוה לאזור נמוך יותר, לאזור הקריות, כדי שהחברים שגרים כבר בישובים האלה, יוכלו לרדת בצורה מסודרת, עם הכלים שלהם, לעבוד בשטחי העיבוד. אומדן העלות של הקטע של הכביש האזורי - כ-40 מליון שקל. זהו כביש ברמה אזורית. זהו תוואי של כביש ארצי. פה אנו מדברים על קטע ברמה אזורית. המדובר על הקטע מכרמל דרך לוציפר, להר משא, עד לאזור תל-קריות.

השר א. שרון:

ב-3 לינואר 1978, קיבלה הממשלה

החלטה על מערכת צירי תנועה ביהודה ושומרון, ובתוכם הוצג הכביש הזה ואושר, כפי שאושרה עקרונית התכנית כולה. מאז נעשו כמה פעולות. לציר הזה לא הגענו. מתוך הכרת המצב הכספי, אינני מציע שנדבר עכשיו על הכביש כולו. אין אפשרות לשאת בנטל הזה כרגע. אין צורך בהחלטה עקרונית, יש החלטה כזו. לא רק החלטה, אלא באותה החלטה מספר 262 מה-3 ינואר 1978, אושרו ונקבעו הצירים האלה.

מה שנראה לי כרגע חיוני לעשות, קצה יער זה הקטע שצויין כאן מאזור כרמל עד אזור יתיר והירידה לאום-קרייתן, כדי לאפשר לרדת אל חלקות הקרקע. אינני מציע, בשום פנים ואופן, לבנות כאן כביש ארצי, או כביש אזורי, אלא לעשות את הדבר הזול ביותר, שיאפשר נסיעה. ממש הזול ביותר. לא טוב לעשות כביש ישר, לא שזה לא יעלה בסופו של דבר יותר יקר, אלא שיש לנו בעיה, שאין לנו כסף, הישובים כבר במקום, ממש אין להם אפשרות של נסיעה וזוהי פעולה פשוטה ומהירה שניתנת

השר א. שרון

לביצוע. לכן, הייתי מציע לקבל החלטה כזו ושהקרן-הקיימת תיגש מייד לביצוע העבודה. אני מדבר רק על החלק האחרון, על הקטע האחרון.

מר מ. דרובלס: אני מצטרף להצעתו של שר הבטחון. אני מציע להטיל על החטיבה להתיישבות לבוא בדברים עם האוצר, להגיש את ההצעה התקציבית המינימאלית הדרושה לזה. ביצוע כביש זה הוא חיוני בהחלט ואנו נתאם זאת עם האוצר.

מר מ. דקל: יש לי רק שאלה. אני מבין שישנם תכנית אב לכבישים של מחלקת עבודות ציבוריות, האם זה תואם.

מר מ. דרובלס: אנו מתאמים את זאת. כן.

השר א. שרון: הייתי אומר כך: התוואי שמופיע היום הוא התוואי הימני יותר. יש פה מקום של שני תוואים, אבל אנו כבר סיכמנו, שהתוואי שצריך להיות, הוא התוואי שיהודה דקל הראה אותו, המערבי יותר. כך שגם אם נכנס לשם היום עם כביש הכי צר והכי פשוט, עם איזו שהיא תכנית על השטח, שתאפשר נסיעה בדרך, הוא כבר ישרת את התוואי ההוא שצריך להיות. כך שמדובר בעצם באותו תוואי, הוא תואם.

סגן רה"מ ש. ארליך: רבתי, אם אין הערות, אנו מקבלים את הצעת שר הבטחון ומחליטים,

שלפי שעה, כדבר דחוף, אנו הולכים לעשות תוואי מכרמל ועד
אום-קרייתן. הדבר דחוף ביותר. הדבר יעשה בהקדם ויתואם
עם המחלקה להתיישבות.
חודה רבה, הישיבה נעולה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

הת/1

תחילת עבודתה של הועדה להתישבות המשותפת
לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית ונושאים
לסדר יומה

יושב-ראש הועדה להתישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות
הציונית העולמית מקדם בברכה את חברי הועדה מטעם
הממשלה ומטעם ההסתדרות הציונית העולמית ומביע תודה
מיוחדת ליו"ר היוצא של הועדה - על ניווט הועדה
להתישבות במשך ארבע השנים האחרונות.

שרי הבטחון, התקשורת והחינוך והתרבות מעלים נושאים
לדיון על סדר-יומה של הועדה.

בדיון משתתפים: השרים ש. ארליך, מ. צפורי, א. שרון,
ז. המר; ה"ה י. דקל, מ. דקל ומ. דרובלס.

(פירוט הנושאים שהועלו על סדר-יומה של הועדה -
רשומים בפרוטוקול המילולי של הישיבה).

הת/2

נטפים - דיווח המנהל הכללי של המחלקה להתישבות

המנהל הכללי של המחלקה להתישבות פותח.

בדיון משתתפים: השרים א. שרון, ש. ארליך, מ. נסים;
ה"ה י. דקל, מ. דקל, י. מרגלית, א. בראון, א. פוגל,
מ. דרובלס, ע. לוינסקי והגב' פ. אלבק.

מ ח ל י ט י ם להטיל על סגן שר החקלאות מר מ. דקל,
להביא לישיבה הקרובה של הועדה להתישבות - פרטים
מלאים מתואמים עם כל הגורמים הנוגעים לענין באשר
למבנה של נטפים ותקציבה.

הת/3

פסגות - דיווח נציג משרד הבינוי והשיכון

נציג משרד הבינוי והשיכון פותח.

בדיון משתתפים: השרים א. שרון, ש. ארליך, מ. נסים;
וה"ה י. מרגלית ומ. דקל.

./העברת

הת/4 העברת כתיים להשלמת רצף ההתישבות בחבל הבשור

המנהל הכללי של המחלקה להתישבות פותח.

בדיון משתתפים: השרים מ. נסים, ש. ארליך;
וה"ה מ. דרובלס, י. מרגלית ומ. דקל.

המשך הדיון נדחה.

הת/5 חבל קטיף: - ביצוע החלטות הועדה להתישבות
המתיישבות לבדולח, אמבר והכביש שנועד לחבר
את אזור מורג עם חבל קטיף

שר הבטחון פותח.

בדיון משתתפים: השרים ש. ארליך, א. שרון, ז. המר;
וה"ה א. בראון, י. מרגלית, י. דקל ומ. דקל.

מ ח ל י ט י ם מכח החלטות מס. הת/19 ומס. הת/2
של הועדה להתישבות מיום י"ג בניסן תשל"ט (10.4.79)
ומיום כ"ג בתשרי תש"ס (14.10.79) - להתחיל ללא
דיחוי בביצוע העבודות להקמתם בחבל קטיף של המרכז
האזורי אמבר, הישוב כדולח וסלילת הכביש שנועד לחבר
את אזור מורג עם חבל קטיף.

להטיל על סגן שר החקלאות, מר מ. דקל, לטפל בהחללת
ביצוע העבודות וזירוזן.

הת/6 כביש מעלה אדומים - ערד

יו"ר הועדה להתישבות פותח.

בדיון משתתפים: השרים א. שרון, ש. ארליך; וה"ה י. דקל,
מ. דרובלס, ומ. דקל.

מ ח ל י ט י ם מכח החלטה מס. 262 של הממשלה מיום
כ"ד בטבת תשל"ח (3.1.78) בעניני התנחלות - לסלול
באופן דחוף ביותר וכדרך הזולה ביותר המאפשרת תנועה,
את קטע הכביש - מאזור כרמל עד אזור יתיר והיחידה
לאום-קרייתן.

החטיבה להתישבות תבוא בדברים עם משרד האוצר בענין
התקציב הדרוש לביצוע החלטה זו.

מזכירות הממשלה

סניגוריה

ש מ ו ר

פרוטוקול
ישיבת הועדה להתישבות המשותפת לממשלה
ולהסתדרות הציונית העולמית

כ"ד בתמוז התשמ"א - 26.7.81

נכחו: חברי הועדה - השרים: א. שרון - יו"ר, ז. המר

נציגי ההסתדרות הציונית: מ. דרובלס ר. ויץ, א. תבין.

נעדרו: חברי הועדה - השרים: י. ארידור, ש. ארליך, מ. כגין,
י. כץ, ד. לוי, ח. לנדאו (חולה),
מ. נסים, ג. פת

נציגי ההסתדרות הציונית: א. כץ, ע. לוינסקי, מ. ריבלין,
י. פרידמן, פ. שנק, א. שנקר,
י. שפירא.

א. בראון	-	עוזר שר החקלאות לענייני התישבות
א. דודאי	-	לשכת שר החקלאות
ד. הגואל	-	המנהל הכללי, משרד האנרגיה והתשתית
א. זילבר	-	לשכת שר החקלאות
מ. כהן (קדמון)	-	קק"ל
י. מרגלית	-	משרד הבינוי והשיכון
אל"מ ד. סתו	-	צה"ל
ח. צבן	-	קק"ל
ר. חביב	-	משרד האנרגיה והתשתית
ש. רביד	-	החטיבה להתישבות, הסוכנות היהודית
מ. שמיר	-	מנהל מינהל מקרקעי ישראל
פ. שפר	-	חברת החשמל בע"מ

א. לישנסקי - מזכיר הועדה

סדר היום:

הת/61	נטפים - יישוב קהילתי 2.18
הת/62	פסגות - מרכז אזורי 17.18
הת/63	העברת בתים והשלמת רצף ההתישבות בחבל הבשור 29.18
הת/64	החישמול בבקעת הירדן, ביהודה ובשומרון 30.18
הת/65	החכרת קרקע למשתכנים ביהודה ובשומרון - נוהל 47.18
הת/66	פארקים, ייעור ושטחי מרעה - ליישובים ביהודה, בשומרון 49
הת/67	בקעת הירדן וחבל עזה
הת/68	זוהר - מקום קבע ליישוב 60
הת/69	הקמת יישוב - נטף 61.18
הת/69	החלטות מס. 53/הת - 54/הת של הועדה להתישבות - תיקון 61

נטפים/.

בפרוטוקול זה 71 דפים.

2-22 3.1
1.22-41 3.5
42-58 3.1
52-61 3.1

הח/61. נטפים - יישוב קהילתי

השר א. שרון : רבותי, אני פותח את הישיבה.
הנושא הראשון : גרעין נטפים.

מר אורי בראון : הוטל עלי, לפני שתי ישיבות, לבדוק את הנושא של גרעין נטפים. אני רוצה להזכיר לכם - זה גרעין שהיה מיועד להתיישב בכמה מקומות קודם. בסופו של דבר לא נמצא לו מקום. בדיון ושיחות שהיו לי גם עם הממשל וגם עם הגרעין, הגענו לאיזה שהוא פתרון והצעה למקום. רצינו שזה יקבל את ההחלטה של ועדת השרים, כשהחלטה היא מותנית.

המדובר ביישוב בשטח שנקנה על ידינו לפני 4.5 שנים והיה מיועד בזמנו לאלקנה ב'. כתוצאה ממשפט שהיה בשכם, לאחר הקניה, התשלום והכל, הוציא שופט צו של איסור עבודות עד גמר דיון.

הדבר הזה נמצא עכשיו בברור ובסיום הטיפול בנושא זה. ההצעה שלנו היא להקציב, ליעד את השטח המאחד הזה / גוש שלם של ישובים מסביב לאזור התעשייה של אריאל. המדובר בנקודה בחצי הדרך בין אריאל ואלקנה, מצפון לברקן. השטח הקנוי הוא 171 דונם, שאליו מצורף שטח מדינה שבזמנו ניתן לבדיקה של היעוץ המשפטי. היות וזה היה פס צר, בלי קשר לאדמה הקנויה, לא השתמשנו בשטח זה. עכשיו, כשזה יצטרף ביחד, זה יהווה בערך 400 - 300 דונם. אנו מציעים ליעד לגרעין נטפים את השטח הזה.

אמרתי להם כי השנה עדיין לא בא בחשבון להכניס את זה לתכנית או תקציב הבניה, אלא רק לקרוא

מר א. בראון

השנה הבאה. לגרעין הזה היו גלגולים רבים מאוד ונגרם לאנשי הגרעין סבל די גדול. זהו, זוהי ההצעה.

מר מ. דרובלס : אנו מטפלים קצת בגרעין נטפים. אני

מוכרח לציין שזה גרעין שבהחלט יש

לו את מלוא הזכויות להתיישב, אם כי הוא מרגיש את עצמו מקופח קצת, כי איננו נותנים לו, כביכול, תשובה. מכאן, אם אנחנו נקבל החלטה, שאנחנו מאשרים באופן עקרוני את הקמת הישוב, אך ניגש לביצועו רק בעוד שנה - אני חושש שדבר זה לא יוסיף להרגשת הגרעין.

שנית, היות והרצועה היא צרה, הייתי

מציע, עקרונית, לקבל את ההחלטה להקים שם ישוב.

השר א. שרון : זה לא ישוב, זו הרחבה.

מר מ. דרובלס : בסדר, הרחבת אזור ברקן, או הוספת

אזורי מגורים. עם זאת, רוב ההרחבות

שם נעשות בצורת בנייה עצמית, השקעה עצמית של האנשים, אבל מצבם החומרי של האנשים בגרעין נטיפים הוא כזה שהם לא יוכלו להשקיע מכספם. והיות ואנו לא יודעים, ברצועה זו, האם נוכל להקים בתים לתפקוד, בשל מצב השיפועים, השטח, אני מציע שנבדוק קודם את השטח מבחינה טכנית. נצא עם בעלי מקצוע ונבדוק, ובישיבה הקרובה נדווח מה המצב הגיאוגרפי. מה עוד, שלפי הצעת מר בראון זה כרוך בהקציב שעדיין איננו. הייתי מציע לתת לנו שבוע ימים ללמוד את החומר.

מר ש. רביד :

יש לי שאלה פשוטה, שאולי נובעת מחוסר הכרות את הגרעין. אבל האם לא יותר טוב, ולא יותר אקטואלי, ולא יותר מידי, שיכנסו מחר בבוקר לתפוח.

מר א. בראון :

בוקר טוב.

השר א. שרון :

כבר ניסינו.

מר ש. רביד :

אני יודע שהם לא רוצים, אבל השאלה היא האם אנו עושים בזה משהו כשאנו אומרים להם: "אולי בשנה הבאה, אם יהיה תקציב".

מר ר. וייץ :

אני לא מציע לעשות שם את התרגיל שאריק רוצה לעשות בתלמי יוסף. זה לא הולך. אני חושב שאי אפשר לחבר שור וחמור. זה לא הולך.

מר א. בראון :

כל פגישה שלי איתם, והיו לי בערך 15, התחילה בזה.

השר א. שרון :

מאחר ואני מניח שכל הערה, גם כזו הנשמעת תוך כדי דברי אחרים נרשמת בפרוטוקול, הייתי רוצה להתייחס להערה שהשמיע פרופסור רענן וייץ, בענין "התרגיל שאני רוצה לעשות למושב תלמי-יוסף בחבל הבשור!". אני רוצה להודיע, ש-א. אינני עוסק בתרגילים. אף פעם. לא בעבר, לא עכשיו, ואינני מתכוון לעסוק גם בעתיד בתרגילים.

השר א. שרון

ב. זה אמנם איננו שייך לנושא שהועלה כאן ושדנים בו, אבל מאחר והוא הועלה, אני חושב שיש התעללות חמורה באנשים שחיו בחבל ימית ונתבעים לעבור ועדות קבלה חדשות מדי פעם, לכן קיבלתי החלטה כפי שקיבלתי. לא היה בה שום דבר פסול. היא תואמת בהחלט את החלטת הממשלה שבה ינתנו כל ההקלות למתיישבי פתחת-רפיה להתיישב מחדש, ולא יצטרכו לעבור מחדש אותו מסלול של ועדות קבלה, כפי שמקובל בישובים ובמתיישבים חדשים המבקשים להצטרף לישוב.

בתורי אני אענה על כך.

מר ר. וייץ :

הנושא הזה איננו על סדר היום ואף אחד לא יעסוק בנושא זה.

השר א. שרון :

אני מחר נפגש איתם שוב ואני מוכן להציע להם זאת שוב. זה בוודאי

מר א. בראון :

הפתרון המהיר והטוב ביותר. עד היום הם לא קיבלו את זה, עם כל הנסיונות.

ככל שהפתרון האלטרנטיבי הוא פחות אקטואלי, אולי יש יותר לחץ, יותר

מר ש. רביד :

סיכוי ללחוץ עליהם.

בסדר.

מר א. בראון :

אני במקרה נפגשתי עם גרעין נטפים באקראי, פגשתי שם גם את אורי.

מר י. מרגלית :

מר י. מרגלית

אולי אני נביא זעם, אבל אני סבור שגרעין נטפים אינו מנבא עתיד ורוד. זו לפחות ההתרשמות הראשונה שלי. אני סבור, שעצם העובדה שהתארגנה קבוצת אנשים ויוצרת עובדה בשטח, לא צריכה להביא אותנו לידי כך, שאוטומטית, נאשר הקמת ישוב. אני סבור, שבלחץ מתאים, כן ניתן היה להביא אותם לתפוח. לדעתי, אנחנו מקשים על עצמנו בעתיד, באישור ישוב נוסף מסוג זה. אני מאמין שאילו היה לחץ מתאים על הגרעין להשתלב במקום קיים, זה היה טוב יותר למקום ולגרעין.

מר מ. דרובלס : יוסי, אנו ניסינו, זה לא הולך.

מר ר. וייץ : אני לא אחזור פה על דעתי, היא ידועה. כולם יודעים שאני מתנגד להתיישבות יהודית באזור ההוא מטעמים כלליים, וככל שהדברים נעשים יותר ויותר, דעתי מתחזקת. זה לא אומר פה, רציתי רק שיהיה רשום בפרוטוקול שאמרתי שוב את דעתי.

מר מ. דרובלס : מותר לך לשנות את דעתך.

מר ר. וייץ : כשיגיע המועד לשינוי, אני מבטיחך שאתה תהיה הראשון שתדע ששיניתי את דעתי, ואחריך כל הציבור. אתן לך דמי קדימה.

הערה שניה - מתוך כבודו של היושב ראש, לא אענה לך על התשובה שלך להערה שלי. אבל תסלח לי, לא כך עומדים הדברים, בהחלט לא כך. רק מכבודך אני שומר את זה ולא ממשיך הלאה.

מר ר. וייץ

עכשיו, לגופו של ענין - גם כשעושים

התיישבות חפוזת ביהודה ושומרון, צריך לעשות אותה בקצת הגיון, להשתמש בידע המקצועי שיש לנו, להשתדל, מצד מי שכבר עושה, שהיא תהיה משהו של קבע, שהיא תשא פעם פרי, שיהיה מזה משהו.

אני, שמתנגד לכל ההתיישבות הזו

אומר, כי ההתיישבות הזו מטיבעה היא התיישבות עירונית. הגרעין הוא גרעין עירוני. אין לו ולגרעין התיישבותי קואופרטיבי כל דבר שהוא, גם לא לישוב קהילתי. לפיתוח עירוני יש דינמיקה משלו ותכנון משלו, ריבוננו של עולם! ואנו כבר, בהסטוריה שלנו, עשינו שגיאות מרובות של הקמת ערים חפוזות, קטנות ומוזרות, שאת"כ לא יכולות לשאת בשרותים ובכל דבר אחר.

אינני מבין את הגישה הזו - בשל

מה יש ללכת אחרי כל גרעין שמתגרען ומראה שרירים, לרוץ אחריו ולומר "מה!". יושב פה בא כח משרד השיכון שטיפל באריאל. אני חושב שהם עשו מלאכה טובה באריאל. הם תכננו את אריאל יפה. אריאל יכולה להיות מתוכננת על שכונות, שכונות או פרברים, פרברים, בתנאי שכל פרבר יעמוד ברשות עצמו ויוכל לקבל את סוג האוכלוסיה שנאה לו ותהיה לו מידה מסויימת של עצמאות, עד שכל הדברים יתחברו פעם, אם לא עכשיו, בעתיד, לאיזו יישות עירונית מתפקדת כהלכה. אני סבור שהליכה ללא התאמה, ללא תכנון, ללא מסירה לאותף הידיים שיודעות לעשות במלאכה, תביא, בסופו של דבר, לתוצאות חמורות ביותר. ואני רוצה שוב, להפעות את תשומת ליבכם לצורה שבה הדברים נעשים.

אני טוען, שאת הגרעין הזה צריך

לבחון, כשם שבוחנו את כל הגרעינים שמיועדים להתיישבות

מר ר. וייץ

עירונית ולתכנן את זה כחלק מהתאגיד. שזה יהיה במפוזר, להפך, אני בעד ערים שמתפזרות, שנותנות אפשרות של צורות חיים כפריות, עם שטח ליד הבית וכו'. אבל שיהיה פה הגיון שיביא אי פעם לידי שרותים ברמה מתקבלת, לידי חינוך ברמה מתקבלת. ריבוננו של עולם! אנו לא יכולים לעשות את הדברים אחרת יותר. כי או שזה יפול למעמסה נוראה על כולנו, על כל המדינה. או שהוא לא יחזיק מעמד ויהפוך לסלמס, לשכונות טעונות שיקום. זו הטענה שלי. תודה.

השר א. שרון : אני רוצה לתת תשובה. מבלי לעסוק

בנושא : איזה אזור טוב להתיישבות ואיזה אזור לא טוב להתיישבות - זה נושא שעליו מחליטות ממשלות, והממשלה, בנושא זה, קיבלה החלטה בקדנציה הקודמת שלה, ואין לה, בוודאי, לשנות את מדיניותה ב-4.5 השנים הקרובות - אני מקווה שגם מעבר לזה. כך שמבחינה זו, מה שקובע, כמובן, זו עמדת הממשלה.

אבל הייתי רוצה לומר, פשוט, למען יעשה צדק ולמען כבודם של אנשי החטיבה להתיישבות, ולמען כבודם של אנשי משרד הבינוי - שלא היה מפעל התיישבותי שהושקעה בו כל כך הרבה עבודה תכנונית ומחשבה כמו במפעל ההתיישבות בשומרון וביהודה. והלואי, וההתיישבות שתוכננה החל משנות ה-50, היתה מצליחה תוך פרק זמן כל כך קצר, להגיע לכך שתהיה בה תשתית חינוכית, חברתית, תרבותית, תשתית של דרכים, תשתית של מים, התחלה של תעשייה וצמיחה של אוכלוסיה, בקצב כפי שקרה במפעל הזה. ואני אומר זאת פשוט לכבודם של עשרות ומאות אנשים, שעשו ימים כלילות בתכנון, בביצוע ובהקשמה של המפעל הזה.

מר ר. וייץ :

אני דיברתי על גרעין נטפים אדוני
היו"ר, רק על גרעין נטפים.

השר א. שרון :

יש לי בקשה. כל זמן שאני יו"ר
בועדה הזו, איש לא יפריע. אני
אומר זאת פשוט לכבודם של אותם אנשים, בתקווה שמפעלי התיישבות
בעתיד יזכו לאותה תשומת לב שהושקעה בנושא הזה.

מר ר. וייץ :

אמן.

מר א. בראון :

אני רוצה לומר משהו לגבי המקום,
לגבי התכנון ולגבי הקשר עם ישובים
אחרים ואפשרויות. אני חושב, שאם יש דבר שהוגשם באזור הזה,
זו התכנית שדובר עליה פעם על גושי התיישבות, שקשורים למרכז
אחד, שסמוכים לאזורי תעשיה, והתעשיה לא בתוכם אלא באיזה
שהוא מרחק לא גדול מדי, מספיק קרוב, ויחד עם זה לא רחוק.
זה בדיוק המקום, וממש מתבקש שם כך לבנות.
לך, אני יכול להגיד רענן, שזה
היה מתוכנן, אלא שזה נדחה בזמנו בגלל בעיות משפטיות. מה
שאנחנו רוצים זה לחדש את התכנון שהיה פעם. לא צריך לבנות
על זה כל מיני דברים, שבמקרה הזה הם לא מתאימים. יכול
להיות שהם מתאימים לאיזה שהוא מקרה, אבל לא לזה. זה סמוך
לאזור תעשיה, למרכזי חינוך, לעיר שהולכת ונבנית. זה מתאים
מבחינה קרקעית, השיפועים לא קשים. היה לנו חלום, עוד לפני
5 שנים, לפני שהממשלה הזו היתה קיימת, להקים שם ישוב. תמיד
רצינו להקים ישוב במקום הזה. זה מתאים, זה מתוכנן, זה טוב,
אז אני יודע למה לתקוף את זה כאילו לא תכננו את זה. אלא

מר א. בראון

מה, התכנון היה מזמן, לפני הרבה זמן.

וזה מתאים גם לגרעין הזה. וכאן

אני רוצה להגיד כמה מילים לגבי הגרעין - אני מכיר חלק מהאנשים, לא את כולם. מחר תהיה אסיפה שבה בוודאי אני אכיר חלק גדול אחר מהם. יש בהם חלק שמצבו הוא כזה שאיננו מסוגל בעצמו לבנות. יש חלק גדול מהם שהם אנשים מבוססים, שרוצים לבנות קהילה עם חיי קהילה, עם בתים מפוזרים, עם חינוך יותר טוב, ולצאת מתוך המקומות שהם גרים בהם היום. הסיכולים בעצמם לבנות את בתיהם ולהגיע לצב של ישוב קהילתי כפי שהוא מתוכנן לישוב קהילתי, לא חקלאי, זה נכון, אבל ישוב קהילתי עם חיי קהילה, עם חברה, עם חינוך כפי שהם רוצים, עם אפשרויות עבודה ופרנסה של חלקם הגדול במקום, כפי שאמרנו שיהיו ישובים קהילתיים.

גודלו גם כן בסדר גודל מתאים,

המרחקים שלו ממרכזים אחרים, מבתי ספר, מכל הדברים האחרים.

לכן, לא נכון להציג את זה כאילו

זה נפל מהשמיים. לא. זה דבר שהיה מתוכנן מקומם. זה גרעין בהחלט מוכר לנו. היו אתו קשיים קודמים.

אני רוצה להגיד מספר משפטים. לא

מר מ. דרובלס :

הייתי לוקח את רשות הדיבור אלמלא

רענן היה משמיע מה שהשמיע. היות ואני מרגיש את עצמי שותף למפעל התיישבות לתפארת, שאני חושב שכל עם ישראל יכול להיות באה בו, אני קצת נפגעת. רענן, אנו יושבים פה בועדה ממלכתית, ואנו מקימים התיישבות שכולנו יכולים להיות גאים בה, בעיקר

עם החלוצים, והגיע הזמן, אחת ולתמיד, להבדיל ולהפריד בין דעות פוליטיות לבין התקפות ללא סוף על ההתיישבות שהוקמה.

הודות לתכנון הזה - ואני מבין גם

קצת בתכנון, וגם אני קצת בעל מקצוע, הודה לאל, יושבים באזור הזה 20 אלף יהודים. ואם היינו עוסקים בתכנון לתפארת, לא היו יושבים שם יותר מאלף יהודים. גם אני עליתי להתיישבות, ואתה רענן, העלית אותי להתיישבות מתוכננת מאוד, משנת 50 ועד שנת 59, ישבנו ללא תשתית בכלל באזור מבואות בית"ר.

בגליל התחלנו את המבצע בדומה ליהודה

ושומרון. לצערי הרב, לא השגנו עדיין את התשתית ואת הפיתוח בגליל, כשם שישנם ביהודה ושומרון. אנו יודעים מהו ההבדל בין התכנון האורבני לתכנון הכפרי. יושבים על זה יהודים, והתכנון ישנו, והתשתית מפותחת, וכולם גאים בכך, ובוא נפסיק.

אתה יכול, מבחינה אידיאולוגית, לבוא

ולהגיד, כפי שאתה אומר, כי אתה נגד זה שהתיישבו שם יהודים. אבל לא לבוא ולתקוף את אלה שהקימו ואת אלה שיושבים שם, שהם יושבים באיזה שהם ישובים שהם לא מתוכננים ואין להם כל עתיד.

לכן אני אומר, שבכל הישובים שהוקמו

אנו יכולים להיות גאים, לא רק בחומר שיושב שם, אלא גם בצורת התכנון והביצוע. והלוואי ובאזורים אחרים נגיע למצב כזה כפי שהגענו כאן, למרות שיש כאן עוד הרבה מאוד מה לעשות בפיתוח התשתית, הרבה מאוד מה להשקיע. הלוואי וגם באזורים אחרים נוכל להגיע לרמת השרותים כפי שישנה כאן.

מר מ. דרובלס

עכשיו לגרעין נטיפים - כפי שאמרתי

קודם, אני בעד הרחבת הסביבה שם, כי ישנה שם כל התשתית. התשתית היא בנוייה - גם של כבישים, גם של חשמל, גם של חינוך, תעשיה, טלפונים וכו', ומה שיותר אזרחים ישבו על התשתית הזו, זה יהיה יותר זול.

יחד עם זאת, לא הייתי רוצה לבוא

ולומר למתיישבים - "הנה קיבלנו את ההחלטה". כי עד עכשיו, אנשי הגרעין הזה נלחמים על זכותם להתיישב במקום הזה, ויש להם זכות מלאה. לכן אם נאמר: "קיבלנו את ההחלטה אבל זה יהיה בעוד שנה", חושש אני שקצת נסעה אותם. לכן אני מציע למי שיפגש איתם, שיאמר להם כך: אנחנו יכולים לבדוק את האפשרות של הליכה עם תשתית לראש השטח, כפי שאנו הולכים עם ישובים אחרים באזור זה. והיה, אם ישנם ביניהם בעלי אמצעים, או זכאי משרד השיכון, שיוכלו לבנות בהתאם לשיטה זו, לא הייתי מציע לחכות את השנה, כי אז אין צורך לחכות את השנה. אז יהיה לנו יותר קל להתגבר על התשתית ובאיזו שהיא צורה נמצא את הדרך. והיה אם לא, אנחנו צריכים לבדוק ולראות כיצד ניתן להרחיב את הסביבה הזו, מבלי להסתבך יותר. אז אני בעד זה, אבל קודם כל נראה מה שיש לנו ביד. אם היוזמה הפרטית יכולה להכנס לשם, אני בעד לאשר כזה ונלך לשם כפי שמקימים ישובים כאלה תודה.

הייתי רוצה להפסיק לעסוק בנושא

השר א. שרון :

זה.

יש לי בקשה עניינית, לגבי גרעין

מה ר. וייץ :

נטיפים. אחת מן השתיים - או שקרה

מר ר. וייץ

דבר בתכנון שאני לא יודע אותו, ועל כן אני טועה, או שיש כאן אי הבנה יסודית. אני עכשיו מדבר על גרעין נטפים, לא על שום דבר אחר. אני הבינתי, מלכתחילה, שגרעין נטפים הוא חלק מהתכנון העירוני, ואני מבין זאת. אבל כשמעתי את בא כח משרד השיכון, המופקד על התכנון העירוני, אזאני שקלתי בדעתי, שמא אני טועה. אם אני טועה, אם כן, אני לא יודע - וזה קורה, אני רוצה לבדוק את התכנית. יכול להיות שהיא קיימת ואני לא יודע עליה דבר. אני רוצה לדעת איך היא נעשתה, ולישיבה הבאה, אבוא מוכן ויכול להיות שאתמוך בהקמת הישוב. אני באתי לישיבה, בידיעה, (אולי מתוך טעות) שמדובר על שכונה נוספת לאריאל. כך הבינתי. לא הייתי מתנגד אילו המופקד על כך היה אומר לי: "ידוע לי, אני מקבל זאת". אבל אני שמעתי דברים אחרים. אז בבקשה, אני מבקש לבדוק את העניין. אם מדובר על ישוב כפרי, אני אביא את דעתי לישיבה הבאה.

אל"מ ד. סתיו : רק הערה אחת - השטח הזה כלול היום

בתחום התכנון של אריאל. לכן, מה שלא יומלט עליו - ולפי הנתונים שאורי הביא, בהחלט הגיוני להחליט החלטה כזו - יש לעשות את זה בהתאם ובהקשר לתכנון של אריאל. אני לא אמרתי שיש להטיל זאת על מתכנני אריאל, אלא רק אמרתי, לתשומת לב, שזה בתחום התכנון של אריאל - גם בירקן, גם אזור התעשייה וגם השטח הזה - ויש להקים זאת בתאום.

מר א. בראון : זה לא בתוך שטח התכנון של אריאל,

זה 8 ק"מ משם.

השר א. שרון :

אני רוצה לסכם את הנושא

ולהבהיר את נושא "תחום התכנון" -
אנו בזמנו התלבטנו בבעיה קשה מאוד של קרקעות לישובים. מאחר
והיתה החלטה ממשלתית האומרת שלא תופקע קרקע פרטית, אלא יבנו
ישובים על קרקע מדינה בלבד. ולא רק על קרקע מדינה בלבד
מבחינת הבעלות החוקית, אלא נתבקשנו, והייתי יכול להגיד -
אפילו נצטוינו אז, שלא להשתמש בקרקע, אפילו היא קרקע מדינה,
אם קרקע זו עובדה על-ידי מתיישבים או תושבים ערביים באזור.
הדבר הזה הכניס אותנו למיטת סדום שלא היה כדוגמתא. מונחה
בזמנו ועדה, שמיתה לי הזכות לעמוד בראשה. מבין חברי הועדה
הזו נמצא כאן אחד עכשיו - שר החינוך שהיה חבר הועדה. סיירנו
אז בחברון, בגבעון ובמקומות אחרים. הצענו אז לממשלה
הצעת פתרון, שהממשלה קיבלה אותה, האומרת שאנחנו נאתר שטחים
בסביבת הישובים, אפילו אם הם אינם קשורים קשר טריטוריאלי
רצוף האחד בשני, שיספקו את אותה מכסת קרקע הדרושה להקמת
הישובים המתוכננים. וכך אמנם עשינו. וקבענו אז קו מסויים
שקראנו לו קו תכנון. והקו הזה אמר אז שבתוך תחומיו, כל פעולת
בניה חייבת להעשות באישור הרשות המוניציפאלית המופקדת על
אותו שטח. היו מקומות, שהמקומות שנקבעו היו קרובים מאוד.
למשל, אם ניקח את גבעה 510 מצפון לקדומים, שהיא ממש קרובה
מאוד וברור שהיא צריכה להיות חלק בלתי נפרד מהישוב קדומים.
אותו הדין לגבי אפרת ועוד שורה של מקומות אחרים.
באריאל, לעומת זאת, השטח שקבענו
הוא גדול מאוד, הוא מקיף כ-14 אלף דונם, שאותו כשטחי מדינה,
שבמרכזם נמצאים לא מעט שטחים פרטיים, בעוד שאריאל עצמה,
נזקקת לפי כל התכניות שלנו לשטח של 6,000 דונם. הקרקעות האלה

השר א. שרון

נכנסו לתחום של אריאל, אבל היה ברור לחלוטין שעליהן יוקמו דברים נוספים, שהם מתקשרים לתוך כל המערכת.

מר ר. וייץ : שאינם שייכים לעיר?

השר א. שרון : שאינם חלק מהעיר. זה מגיע למרחק

של 8 ק"מ מהעיר. למשל, הישוב בירקן, שנמצא בשולי אותו השטח. למשל, אזור התעשייה, שהערכתנו היא שהוא אמנם ישרת בעיקרו את העיר אריאל, אבל ברור לי שאם הוא ימצא כ-2 ק"מ מזרחית מבירקן, לכיוון אריאל, ישרת גם את בירקן, גם את יקיר, ועשוי לשרת ישובים נוספים שיהיו. יכול להיות שהוא ישרת גם מטרות נוספות שיהיו בשטח הזה.

כל השטח הזה נמצא לאורכו של ציר חוצה שומרון, ויש לנו ענין מיוחד שיהיה רצף יהודי לאורך הציר הזה, כי זהו בעצם הציר האיסטרטגי אולי החשוב ביותר שקיים היום, ויהיה קיים בעתיד, למדינת-ישראל, שיקשר את שפלת החוף עם בקעת הירדן ונהר הירדן.

לכן לא הייתי היום, בשום פנים ואופן, מתנה הקמה של ישוב כזה שנמצא 8 ק"מ מאריאל, ולא נמצא במשבצת הקרקעית הדרושה לאריאל, אפילו אם תהיה זו עיר בת 50 אלף נפש, בתכנון של אריאל.

הייתי מציע לקבל את ההצעה שהוצעה כאן. מדובר כאן בגרעין מראש העין. גרעין שטוען תקופה ארוכה מאוד, הן על קיפוח והן על רצונו להתיישב. לא הצלחנו, בשום

השר א. שרון

פנים ואופן, ליישב אותו במסגרת שרצינו ליישב אותו. עשינו נסיונות גדולים מאוד ליישב אותו בתפוח, וזה היה רק טיבעי שניישב אותו בתפוח, ולא הצלחנו. כולנו עסקנו בנושא זה, ולא שמישהו שהיה קצר רוח עסק בזה, אלא כולנו עסקנו בנושא הזה ולא הצלחנו. לכן נראית לי הצעתו של אורי טובה. מדובר כאן על דבר שצריך לעשותו בעוד שנה. חשוב לנו מאוד לקבל החלטה, שבמסגרת פעולות ההרחבה של גושי ההתיישבות, לפי החלטת ממשלה קיימת, מס' מתאריך , נקבל החלטה שמתקציב השנה הבאה יוקם לגרעין הזה ישוב.

מר ר. וייץ : את התכניות צריך לעשות עכשיו, לא?

מר א. בראון : כן.

מר ר. וייץ : רק רגע, אדוני היו"ר. פה התבהרו לי כמה דברים שלא היו ידועים לי. למשל, מה שאמרת עכשיו, זה משהו חדש בשבילי וצריך לדעת ולבדוק אותו. כי אני הייתי בדעה כדעתו של בא כח שר הבטחון כאן. על כן, אם חל שינוי פה, אני מבקש לבדוק את העניין ולראות האם התנאים והגרעין מתאימים להקמת ישוב קהילתי כפי שכאן הוצע. זה יקח עוד שבוע ימים, ואני אביע את דעתי בנדון. אני באתי הנה עם אינפורמציה שונה בתכלית. מתי השתנתה האינפורמציה הזו, אין לי מושג.

השר א. שרון : הייתי מאוד רוצה לקבל את הצעתך. לצערי, אינני יכול לקבל אותה. אני מוכרח לסיים את הפרשה הזו, ואני רוצה לסיים אותה היום. מה

השר א. שרון

שבהחלט נראה לי, שהגרעין הזה צריך לעבור, כמו כל גרעין את
הבדיקות הדרושות.

מר א. בראון : בוודאי, הוא עובר ועדות קבלה
ובדיקות. פשוט לא היה למי לתת
אותו עד עכשיו.

הח/62. פסגות - מרכז אזורי

השר א. שרון : יש לנו שני נושאים מאוד דחופים.
לאחד ביקשנו את שר החינוך, ולא
הייתי רוצה לעכב אותו. נעשה אותו בקצור. אני אבקש מאורי
שיציגו. המדובר בנושא פסגות. אח"כ אבקש ממנכ"ל משרד
האנרגיה להציג את נושא החישמול, מאחר והוא צריך לעזוב לפני
השעה 1500.

מר א. בראון : הנושא של פסגות זה גם כן נושא
שאנחנו מנסים לדחוף אותו כבר
הרבה מאוד זמן. המקום הוא ג'בל טוויל. דובר עליו כבר
לפני מספר שנים. כל הזמן דחינו ודחינו אותו. עכשיו החלטנו
להעלות את הנושא. המקום מיועד להיות מרכז אזורי, נמצא

מר א. בראון

מעל רמאללה, ממזרח לאל-בירה, בשטח של אדמות מדינה רשומות בטאבו. השטח מפותח. מיועד להיות מרכז אזורי. למעשה המועצה האזורית כבר הוקמה במקום. אנו רוצים להקים שם גם מרכז חינוכי וגם מרכזיה פדגוגית. הציגו לי את כל האפשרויות ואת כל הנתונים. זה יהיה מיועד לישובים עופרה, בית-אל, גבעון, בית-חורון. כלומר, כל הגוש שנמצא מסביב לרמאללה. מצפון לרמאללה, ממערב לרמאללה וממזרח לרמאללה. כלומר, זה איזה מקום מרכזי שאליו מתנקזים מכל הכיוונים, גם מבחינה גיאוגרפית. בשטח יש מים, חשמל, כבישים. הוא אותר בזמנו עבור פקידות של עיריית ירושלים. אנו רוצים לאשר את המקום הזה כמרכז אזורי. אפשר לומר שבעצם הוא כבר התחיל לפעול כמרכז אזורי.

השר א. שרון :

רבותי, במקום הזה נמצאת המועצה

האזורית מטה-בנימין. צריכים להיות

בו אנשים שעובדים במועצה, שעוסקים במפעלים שקשורים במועצה. המועצות שבנינו בשומרון, ביהודה, בבקעת-הירדן ובחבל עזה דומות במבניהן למועצות הקיימות והמוכרות בארץ. זו היתה גם מגמתנו - לבנות דבר דומה. מקובל וידוע כבר שנים רבות, שבמרכז של מועצה אזורית קיימים המפעלים המשרתים את ישובי המועצה. במקרה זה מדובר במפעלים חינוכיים, אדמיניסטרטיביים בעיקר. שרותים מוניציפאליים.

אין שם בעיה של הכשרת קרקע. זה

שטח מוכשר, שמאז ומתמיד היה מיועד לבניה. כבישים סלולים. אין שם בעיה של מים או בעיה אחרת, זה מקום שחיים ועובדים שם.

השר ז. המר :

אני רוצה להצטרף לבקשה לאשר את

המקום הזה לגרעין. ראשית, זה גרעין

השר ז. המר

שאני מכיר אותו, שהוא גרעין חזק מאוד מבחינת האנשים.

אל"מ ד. סתיו : זה גרעין או מרכז אזורי? אני

הבנתי שמדובר במרכז אזורי.

השר ז. המר : המדובר במרכז אזורי, אבל ישנה

קבוצת אנשים שהתרכזה כדי להיות

במרכז האזורי הזה. מה ההבדל?

מר ר. וייץ : לשמש שם שרתים?

השר ז. המר : הכל. כל מה שהאזור דורש. והיות

וזה לא רחוק מירושלים, אפשר להגדיל

את תחומי פעולתם. היא יכולה להיות מעבר לזה.

השר א. שרון : אני מציע להתייחס כרגע למה שהאזור

דורש. הרי זה אזור גדול שאוכלוסייתו

הולכת ומתרחבת מיום ליום.

השר ז. המר : אינני יודע איך הגרעין התגבש

בתחילתו. אבל בסה"כ אלו אנשים

שמוכנים לעשות הרבה דברים. הם רוצים לעבור לשם, הם מוכנים

לעשות דברים רבים. אני יודע על קבוצה של 60 משפחות בערך,

שמוכנות לשרת את צרכי האזור, ואם יש עוד מעבר לזה, הם

מוכנות להתפרנס גם מירושלים, שהיא לא רחוקה. יש בתוכם

פרופסור אחד מהאוניברסיטה. אז הוא יכול להמשיך להיות פרופסור

השר ז. המר

באוניברסיטה וגם לשרת באזור באופן צדדי, או משהו כזה. יש כאלה.

השר א. שרון : אלא אם הוא ילמד בביר-זית?

השר ז. המר : אינני יודע האם הוא ירצה. בינתיים הוא ראש המחלקה ללשון עברית באוניברסיטה העברית בירושלים, ד"ר בר-אשר. היה שם איזה מתקן צבאי שאני יודע מסגן שר הבטחון שיש נכונות להעביר אותו ליעד השני.

השר א. שרון : למועצה האזורית הוא לא מפריע.

אל"מ ד. סתיו : במתכונת מינימאלית הוא יכול להתקיים שם.

השר ז. המר : ישנה נכונות גם בתחום זה.

אני נתקלתי בעניין לאחר שהאנשים האלה היו אצלי וביקשו ממני תשתית לחינוך לשנה הקרובה. ואז התברר שבעצם חסר להם קצת מעבר לזה כדי לעשות. הם מוכנים כבר השנה, או בתחילת שנת הלימודים, או מראש השנה תשמ"ב, כבר להכנס לעניין. הבקשה שלי היא גם לאשר את המסגרת, וגם למצוא דרך, מה שיותר מהר, לאפשר להם להכנס. אגב, זה ציבור שבפרוש יכול לתרום בעבודה ממשית באזור, באופן יוצא מן הכלל, לדעתי. אפשר לבחון אותו גם תוך כדי זה. זו המשימה שלו.

מר ר. וייץ :

אם אני מבין, המטרה היא להקים מרכז
אזורי דוגמת בני-יהודה ברמת-הגולן,
נכון? מרכז שרותים לאזור, ולידו גרעין שמתפרנס בפנים ובחוץ.
מה שאנחנו קוראים "מרכז אזורי מאוכלס יתר", כלומר, מעבר
למה שהאזור עצמו זקוק. כדי לעשות את המלאכה כמו שצריך,
אדוני היו"ר, צריך להטיל על הרשות לתכנון, באמצעות המומחים
שלהם, לעשות את הפרוגרמה. זו פרוגרמה לא רגילה למרכז
אזורי, כי שם צריך לתכנן את כל השרותים ולהביא בחשבון את
כל ההשלכות האזוריות. לאחר מכן יש להביא זאת לדיון בועדה
הבין-מוסדית למרכזים אזוריים, שבה משתתף גם משרד השיכון, וידונו
לגופו של עניין.

מר מ. דרובלס :

אם מדובר על פסגות כמרכז אזורי,
צריך לראות, איך במהרה ניתן לרכז
שם את כל מבני הציבור, חינוך, כדי שהאזור הזה יוכל לשרת
את האזורים שקמו מסביב. במקביל, בהמשך למבני הציבור שנקים
שם, צריך לדאוג למספר יחידות דיור שיוקמו באזור, כדי שאותם
אנשים שישרתו את האזור, יוכלו לגור במקום.
בשלב ב', אם נרצה לתכנן את המרכז
שיהיה דו תכליתי (וגישתי לכך חיובית) - גם לאנשים שמשרתים
את האזור, וגם בעלי מקצועות מיוחדים שיוכלו לעבוד מחוץ לאזור,
אבל יוסיפו בנוכחותם למקום - לזה יש להתייחס מבחינה תכנונית
כפי שאמר רענן.

לכן אני מציע, כמקובל, להטיל על
המנהל לבניה כפרית, לקחת את הדברים בידיים, כשבשלב ראשון,
הקמת מבני הציבור, בתי הספר וכו', שזה הדבר הנוער והדחוף

מר מ. דרובלס

שיש לתת לו תשובה. במקביל יש לתכנן מספר יחידות דיור, ובאיזו צורה זה יעשה, זה משהו אחר. אבל יש להתחיל לתכנן ולהקים את המרכז הזה, אם אנחנו אומרים שאנחנו צריכים להקים באזור הזה מרכז אזורי שישרת את האוכלוסיה.

מר י. מרגלית : אדוני ראש המחלקה, המושג "לקחת

את הדברים בידיים", הוא מושג מופשט

ויכול להתקבל בצורה די ברורה. אבל לגופו של ענין, אנחנו תחילה צריכים לדעת מה אנחנו רוצים מבחינה פרוגרמטית. אם אנחנו רוצים להקים מרכז אזורי שבו ירוכזו כל האלמנטים שמשרתים את האזור, אז יש לזה מתכונת. יש לנו ועדה למרכזים בין-אזוריים שיושבת וקובעת את הפרוגרמה. אנחנו יכולים להחליט גם על מרכז אזורי מעבר לדברים האלה. ברור לי שאנחנו לא יכולים להקים את מבני הציבור לפני שקבענו פרוגרמה - מה בכלל יהיה שם. אני מפריד את הצד הפרוגרמטי מהצד התקציבי - אם יש כסף או אין כסף - אני מנתק את הדברים. אבל אני סבור, שבראש וראשונה, אנחנו צריכים לדעת מה אנחנו רוצים שם. אני מכיר את הנושא של ג'בל סוניל. אני מכיר את הנושא של נסיון לרכז שם את בנייני המועצה והרעיונות השונים. אבל מן הראוי שועדת הפרוגרמה תשב ותציע הצעת פרוגרמה לגבי מה אנחנו רוצים לעשות שם, וננסה לתת לזה עדיפויות. צריך להתחיל בתכנון מפורט לגבי מה אנחנו רוצים בכלל שיהיה שם.

(מכאן רשמה ז.ת.)

(עד כאן רשמה ל.ד. - מכאן ז.ת.)

השר א. שרון:

אני מציע את ההצעה הבאה לסיכום:
אנחנו מחליטים לאשר הקמת מרכז איזורי

במקום ולהטיל...

מר י. מרגלית:

על הועדה למרכזים בין-כפריים.

מר ר. וייץ:

יש לזה מנגנון ברשות לתכנון - הם
יודעים לעשות את המלאכה.

השר ז. המר:

אך זה סוג מרכז איזורי כזה כמו
שאמרת?

מר ר. וייץ:

זה מרכז דו-תכליתי. מרכז ספיר בערבה
הוא אותו סוג.

השר א. שרון:

אנחנו מחליטים על הקמת מרכז איזורי
באתר בו נמצאים היום משרדי המועצה
האיזורית מטה בנימין. מטילים על הרשות לתכנון להגיש הצעה
מפורטת של אותו מרכז איזורי.

מר מ. דרובלס:

הייתי אומר, שבשלב ראשון יכלול כל
מבני הציבור ו-250 יחידות דיור.

השר א. שרון:

סיכמנו על מרכז איזורי, סיכמנו על
כך שהרשות לתכנון תיגש מיד לתכנון את
המרכז האיזורי, כדי שיוכל לשמש כמרכז לאיזור המועצה האיזורית
מטה בנימין, על כל המשתמע מכך; ודבר נוסף, שחייב לדעתי להיות

השר א. שרון:

כלול בהחלטה זאת, שיש לעשות כל מאמץ כדי לאפשר, במבנים זמניים, לאנשים הקשורים בפעילות במועצה האיזורית מטה בנימין, לשכון במקום. הרי לא יעלה על הדעת שנעסיק שומר מרמאללה שישמור במקום - הרי מישחו צריך לשמור, מישחו צריך לעשות שם עבודות פקידות, מישחו צריך לנהל, מישחו צריך ללמד, גננות צריכות מקום מגורים - רופאים, אחיות, הרי הם צריכים להתגורר במקום כלשהו. לכן, צריך לאפשר, במגורים זמניים, את כניסתם של מספר משפחות מינימלי המתחייב מקיום משרדי המועצה האיזורית במקום. זה כולל גם מבנים, שיכולים להיות בהחלט מבנים זמניים, למוסדות חינוך, עד שהיכון וחושלם תכנית הקבע. מה שהייתי רוצה לגבי תכנית הקבע, שאנחנו יודעים שבניתה היא ממושכת יותר, לאחר שהיא תתקבל ותאושר, הייתי רוצה לקבוע מועד, מתי נוכל לראות את התכנית, שהרשות לתכנון הגיש.

מר ר. ויץ:

אלה שעוסקים בדברו הם בעלי מלאכה טובים; ואם זה גרעין כמו שאתה אומר, אז צריך לשתף אותו בתכנון - כמו שעושים תכניות כאלה.

מר א. בראון:

מי יעשה זאת פיזית?

מר ר. ויץ:

אני משול לרופא, שמתנגד עקרונית להפלות; אך אם הוא עושה הפלה, הוא עושה אותה טוב. המשל דומה לנמשל. מעולם לא עשיתי מלאכה לא טובה. אני חייט טוב.

השר א. שרון:

אנו מצרכים על כך; הייתי רוצה רק
להחליף את המלה הפלה במושג נטיעה

או שתילה.

יש לי רק שאלה מעשית - מי יקים את

המבנים הזמניים?

מר ר. ויץ:

זבולון, לפני שאתה עוזב, אני רוצה
להשמיע הערה, שגם אתה תשמע אותה.

אני חוזר על הערתי מהישיבה הקודמת, ביחס למצב התקציבי. תזכרו
שחסרים לנו כ-124 מיליון שקל להשלים דברים שאנו באמצע והפסקנו
אותם. חסרים עוד כ-120 מיליון שקל להחלטות שנתקבלו עד היום;
וכל החלטה נוספת פירושה תקציב שאיננו ובלי תקציב, כל ההחלטות
ישארו על גבי הניר. אני רוצה שלא ייחסו את הדברים לכוונות
אחרות.

השר א. שרון:

הממשלה תעמוד על ביצוע מדיניותה.
אין כל חשש שהממשלה תאפשר שמדיניותה

המוצהרת לא תתבצע.

אל"מ ד. סתו:

יש במקום בכל זאת מספר בעיות של
תשתית. אמנם, יש מים ויש קצת חשמל,
אך צריך לחבר את החשמל. אז גם הטיפול המידי צריך להיות מוטל
על מישהו, באופן טבעי זו החטיבה להתישבות.

מר ר. ויץ:

כדרך הנהוג.

מר מ. דרובלס:

יש פה הסכמה כללית שצריך להקים את

המרכז וכמובן שאנחנו רוצים שהתכנון

יהיה הטוב ביותר. אך אני רוצה להבהיר את הדברים כפי שהם ברוחם. תכנון של רשות התכנון, מהפרוגרמה ועד לתכנון מפורט, זה מדובר על מספר חודשים טובים. הכוונה פה והרוח - אם אני לא טועה - היא לנסות להפעיל מרכז זה בהקדם האפשרי; אם נצטרך להשקיע רק בתכנון, בויכוחים ובדיונים כ-6 חודשים עד שנוכל להגיש את התכנית, קרי: רק בסוף השנה האזרחית של 1981 ותחילת 1982 - כי אנו מדברים, במקרה הטוב ביותר, במבנים זמניים שאפשר יהיה להכנס בשנה הלימודים לא הקרובה, אלא השניה - אנו צריכים לקבל שני דברים: (א) האם זו כוונתנו ללכת לתכנון הקבוע ובמקביל אם לעשות תכנון זמני, על מנת לתפעל את האיזור הזה; (ב) להטיל על גורם, שהגורם הטבעי הוא המינהל לבניה כפרית - או אם מסיבות טכניות הוא אינו יכול, אז לבוא ולהגיד שתעשה זאת החטיבה להתישבות, במקרה יוצא דופן זה, או כל גורם אחר, אך שיהיה גורם שיהיה אבא, מי יבצע אותם המבנים הזמניים. אם אין אבא, זה לא יוקם והרוח של ההחלטה, כפי שאני מבין אותה, לא תבוצע. ואני רוצה לבצע לא רק את ההחלטה, אלא גם את רוחה.

מר א. בראון:

אני מאד הייתי רוצה שהמינהל לבניה

כפרית יעסוק גם בזמני ואח"כ גם בקבע.

זה היה הכי טוב, כי אז זה גם מתאים אחד לשני. השאלה אם זה יכול להתבצע והמדובר הוא לעשות זאת עכשו.

מר י. מרגלית:

אני חושב, שהבעיה אינה ג'בל טוויל,

הבעיה היא כללית לגבי זמני וקבע.

מר י. מרגלית:

אני מכריז, שאם היה נוטל על משרד הבינוי להיות אחראי לבניה כולה, גם הזמנית וגם הקבע, בכל מקום, הוא היה נוטל על עצמו את האחריות והיה דואג שימצאו התקציבים. לא יתכן, שיש "כלה" שקוראים לה ג'בל טוויל, שיבואו ויגידו למשרד הבינוי לקחת אותה. אז אם תהיה החלטה כללית, שבה נאמר שמשרד הבינוי אחראי לבניה כולנו, נדאג גם לזה.

לגופו של ענין, בדרך כלל תכנונו של ישוב נעשה בצורה מתואמת בין המחלקה להתישבות לבינוי, נקבעת פרוגרמה, נקבעת תכנית מתאר שאותה מלווה המחלקה להתישבות; לאחר מכן, בתכנית הבינוי המפורטת אנחנו עוסקים. אנחנו משלימים את התכנון המפורט ובונים ודואגים גם שיהיה התקציב הסתמי לכך. היום במשרדי אין תקציב לנושא זה של בניה זמנית. אם הייתה מתקבלת החלטה עקרונית האומרת שכל האחריות, לא רק ג'בל טוויל, נופלת על המערכת שלנו, הייתי פונה לשר ומבקש ממנו שיפעל להשגת משאבים לנושא.

מר ר. וייץ:

ענין התקציב שווה, מי שלא יקבל זאת

על עצמו, כי היום כסף אין לאף אחד.

בלי תקציב, אי אפשר לעשות כלום. שמענו מהיו"ר, שחזקה על הממשלה שהיא תממן מדיניותה. אז זה ברור, שבלי תקציב אי אפשר לעשות. אך לאחר מכן, אדוני היו"ר, צריך פה לעשות מה שעושים בכל מקום. אעפ"י שאני מתנגד להקמת כל ההתישבות הזאת, אך כדי שהיא תיעשה טוב, קיבלתי על עצמי להניע את הרשות ואת הפרוגרמה, כמו שאנו יודעים. אם זה יקח 6 חודשים, זה יהיה יפה מאוד, כי זו פרוגרמה לא פשוטה.

מר ר. ויץ:

אני מציע, יוסי, שאתה תיקח את
את העסק עליך מהתחלה ועד הסוף. זה מרכז איזורי.

מר מ. דרובלס:

אם אתה לא יכול, הגיד - ואנחנו
נקבל זאת.

מר ר. ויץ:

למה הוא לא יכול?

מר מ. שמיר:

יש כאן שתי החלטות מתבקשות: (א) לתכנן
קבע מרכז איזורי מאוכלס גדול. לזה
ניתנה תשובה בהחלטה מס' 1 - שהרשות לתכנון תתכנן זאת. (ב) יש
כאן דרישה ליצור עובדות בשטח, שלא יעמדו בסתירה, אך יקדמו את
ההתישבות במקום, בנוסף לעובדות שנקבעו. אז מתי, עם כל הכבוד,
עד עכשו פעולה כזאת של יצירת תנאים זמניים נעשתה ע"י החסיבה
להתישבות.

מר מ. דרובלס:

לא במרכזים איזוריים. אני לא מתנגד.
שמשדד הבינוי יודיע שהוא מוכן שהחסיבה
להתישבות תבצע, אנחנו נבצע.

מר מ. שמיר:

אין שום הבדל בין הישוב הזה שעתיד
לקום ובין יתר הישובים שקמו, מלבד
שמשדדי המועצה האיזורית יהיו במקום ועוד איזה שהם מתקנים
איזוריים.

מר ר. ויץ:

מדובר בבית ספר, במרפאה וגם במתקנים
איזוריים-כלכליים; לא?

מר א. בראון:

זה אני לא חושב.

מר מ. שמיר:

השאלה הראשונה היא בסדר גמור.
לגבי השאלה השנייה, מחלמים מהענין
הזה, כי הכוונה להקים, כפי שנהוג עד כה, מבנים זמניים - וזה
מה שצריך להחליט.

מר ר. ויץ:

אני מציע למשרד הבינוי לקבל את ההחלטה
במפורט על המרכז הזה - ולא לקשור זאת
עם כל המדיניות. יוסי, אני מציע לך לא לעשות דיסה שלמה. זה
מקום, שמי שמתחיל ימשיך אותו הלאה.

מר י. מרגלית:

אני סבור שצריך לתכנן את הישוב הזה
תכנון קבע.

השר א. שרון:

זה לא ישוב, זה מרכז איזורי.

מר י. מרגלית:

אני רואה, ששם הדיור הפרטי יהיה
גבוה מהדיור הציבורי. זה יהיה כמו
בני יהודה. נכון, שברגע שתיקבע הפרוגרמה, צריך להתחיל בתכנון
מפורט. אני רק רוצה להדגיש, שהקמתו של הישוב תהיה מותנית
בקבלת תקציב מיוחד מן האוצר, כי לנו אין תקציב להקמת
ישובים זמניים.

השר א. שרון:

מבנים זמניים כרגע, להכנסת משפחות
העובדים, אפשר להכניס?

מר י. מרגלית:

לי אין תקציב לנושא הזה.

השר א. שרון:

תקחו משהו מהשוליים.

מר י. מרגלית:

אנחנו כבר מעבר לשוליים. אנחנו
היום לא מסוגלים לתת תשובות לדברים
שהתחייבנו עליהם במפורש. אם בחטיבה להתישבות יש יתרות שעדיין
לא מומשו....

מר ר. ויץ:

בחטיבה אין יתרות - יש מינוס עצום.

מר י. מרגלית:

אני מודיע, שלמשרד הבינוי אין תקציב
להקים ישוב זמני בג'בל טוויל.

מר א. בראון:

האמת היא, שמה שכאן מציעים זה הנכון
וכך צריך היה לעשות. אך במציאות של

היום, לדעתי אפשר למצוא איזו פשרה, כדי להקים את המבנים
הזמניים, שאנשים יוכלו להכנס לשם בעוד חודש וחצי - חודשיים
ולהתחיל לשמור על המקום. אני חושב, שדוקא החטיבה להתישבות
יכולה לעשות זאת, אם ע"י לקיחה ממקום אחר או בדרך אחרת.

מר מ. דרובלס:

אין מה לקחת.

מר ר. ויץ:

אם מדובר על כסף - שלא תהיה שום
אשליה. הזהרתי בישיבה הקודמת ואני
רוצה להזהיר גם עכשו: בלי כסף אי אפשר לזוז. כל הקומבינציות
שלנו נגמרו. מיצינו את הלימון עד הטיפה האחרונה. יש לנו
עסקים נוראיים עם החשב שלנו, עם חובות, עם קבלנים ועם הבטחות
ללא כיסוי; ואם משיגים כסף, אני מציע להעמיד אותו לרשות יוסי.
אנו נעשה את התכנית כמו שצריך, כמקובל, ואתה תקים את המבנים
הזמניים.

השר א. שרון:

אני רוצה לסכם את הנקודה הזאת.

נראה לי, שצריך לעשות זאת באופן

מסודר. אני חושב, שמשרד הבינוי הוא שצריך להיות אחראי על

הנושא הזה, הן על ביצוע בנית הקבע והן על הקמת אותם מבנים

זמניים הדרושים למגורים ולמוסדות החינוך, שיש להקים אותם

מיד. לכן הנושא יהיה באחריותו של משרד הבינוי; ואנחנו רשמנו

לפנינו את הודעת משרד הבינוי, שאין לו משאבים כספיים נוספים

ולצורך זה הוא תובע תקציב נוסף.

הח/63. העברת בתים והשלמת רצף ההתיישבות בחבל הבשור

מר ר. ויץ:

אני ממחר ואני מצטער מאד שלא אוכל

להקשיב למנכ"ל משרד האנרגיה, אעפ"י

שזו בעיה שמעניינת אותי מאד.

אני רק רוצה לשאול שאלה לסדר היום,

אותך אדוני היו"ר. לפני כמה וכמה ישיבות, העלית את הבעיה

של העברת הבתים והקמת התישבות לאורך הקו בפיתחת שלום ובקטיף.

מר מ. דרובלס:

איפה זה פיתחת שלום?

מר ר. ויץ:

בחבל הבשור. אתה אמרת לי בזמנו,

לפני הבחירות, שיש עיכובים ובעיות

מדיניות. הזמן רץ, העניינים מסתבכים שם קשות ואנו עלולים להפסיד

את המועד. חס וחלילה, אם נצטרך לצאת ולהשאיר למצרים את השטח

ההוא, על כל מתקניו ועל בחיו, אני חושב שאנחנו נעשה דבר שאין

נורא ממנו; ויש לנו עוד זמן, בתכנון מתאים, להעביר את הבתים,

מר ר. ויץ:

להקים עוד מספר ישובים ולהקים איזור התישבותי מסודר, שיכול להיות לנו לחיץ, במקום מה שכולנו מצטערים, מה שקרה בפתיחת רפיח. אני שלחתי את הנושא הנה. מתי נדון בנושא?

השר א. שרון:

ברגע שתוקם הממשלה - ואני מקוה שהיא

תוצג בכנסת ביום חמישי - בישיבה

הראשונה מיד לאחר הצגת הממשלה, נושא זה יעלה. אם הממשלה תוצג השבוע, זה יעלה ביום ראשון הקרוב בועדת השרים. אם מאיזו שהיא סיבה יהיה עיכוב בהצגת הממשלה עד ליום ב', אז יהיה מיד בישיבה לאחר מכן. אני מקוה, שזה יהיה כבר ביום ראשון הקרוב.

מר ר. ויץ:

אז בישיבה הראשונה אביא את החומר

ואציג אותו.

הח/64. החישמול בבקעת הירדן, ביהודה ובשומרון

מר ד. הגואל:

הנושא הוא החשמול בבקעת הירדן, ביהודה

ובשומרון. אנחנו מוכנים להציג את

הנושא בשלמותו, כשהוצג כאן תמונה שלמה של הדברים, שבוצעו באיזור הזה: דברים שנמצאים בביצוע בשנת התקציב הנוכחית עד 31 למרס 1982 ודברים שמתוכננים בראיה קצת יותר לטווח ארוך.

אני חושב, שבנושא זה, יחד עם חברת

החשמל - וביחוד מנהל מחוז ירושלים בחברת החשמל, שהוא גם הטמונה

על איזור יהודה ושומרון, מר שפר - היתה התקדמות, שכפי שתוצג

מר ד. הגואל:

כאן, בודאי הוכל להרשים את הנוכחים. נוכל לענות על שאלות, או אם ישנן שאלות מראש, שמבקשים להדגיש אותן, נוכל לעשות זאת הן כדי הצגה.

אני חוזר - המדובר הוא על מעין 3

איזורים: איזור השומרון, איזור בקעת הירדן ואיזור יהודה, כולל עד חברון ולמטה, כאשר אנו נציג את ההדגשות של הדברים כך: בקצרה, את הדברים שכבר הושלמו; בהדגשה יותר גדולה, את הדברים שבביצוע; ובהדגשה עוד יותר גדולה את הדברים שעומדים להתבצע.

אני מבקש ממר שפר, מנהל מחוז ירושלים,

שבעזרת מפה, יתן את תמונת המצב.

מר שפר: (מראה על מפה) - כפי שכבר נאמר, אנחנו רוצים להבדיל

בין שלושה איזורים: השומרון, הבקעה

ויהודה. על המפה שלפנינו יש שטח של השומרון, שטח של הבקעה

ושטח של יהודה.

נוכל לקבל את המפה, כדי לצרף אותה

השר א. שרון:

לפרוטוקול שלנו? זה חשוב מאוד. אני

מבקש להעביר אותה לאהרן לישנסקי.

הקו הצהוב מסמן את איזור הזכיון

מר שפר:

של החברה המזרח-ירושלמית, כשהמעגל

ברדיוס של 20 ק"מ מירושלים מסמל את האיזור המקורי של הזכיון,

כפי שהוא ניתן בזמנו, לפני ההרחבה. הקוים האדומים המלאים

מסמנים את אותם קווי חשמל שכבר בנינו. הקוים האדומים המרוסקים

מר שפר:

מסמנים את קוי החשמל שהם היום בתכנון ובביצוע בשלבים שונים. נקודות כחולות מסמנות את אותם הישובים או נקודות חיבור, שהיום נמצאים בדיונים שונים, אך טרם הגיעו למימוש הזמנה.

אם נהחיל בשומרון, באיזור שהוא בריבוע שבין "הקו הירוק", כביש חוצה-שומרון, כביש ומאללה-שכם וכביש טול כרם-שכם, לפני כשנה וחצי אנחנו התחלנו כאן בעבודה, בהתאם לתכנית אב, עפ"י הזמנה של מספר גורמים ביחד ובתיאום והכנה של משרד האנרגיה ומתאם הפעולה ובנינו את שלושת הצירים הראשיים, ששניהם כבר מחוברים ביניהם. הציר השלישי, שהולך מכפר קסאם עד תפוח עומד לפני חיבור בציר התיכוני; כך ששלושת הצירים מבחינת חשמל יהיו מחוברים ביניהם ויתנו את האפשרות של עזרה הדדית בין הקוים. כאן יכולנו לעשות תכנון אב לגבי שטח שלם ולקדוח את הקוים הראשיים, שמהם היום אפשר לתת לכל דורש. עד היום חיברנו 7 נקודות ישוב יהודיות: שבי שומרון, קדומים, קרני שומרון, מעלה שומרון, תפוח, אריאל ואלקנה. כמו כן, כבר חוברו לצירים אלה 4 כפרים ערביים, 3 קידוחים לתחנות שאיבה ו-4 איזורי תעשייה.

השר א. שרון:

אינני רואה חיבור לאלון מורה.

מר שפר:

מיד אגיע לזה.

זה המצב הקיים היום. אנו כרגע נמצאים בבניה של הציר שהולך משבי שומרון צפונה, עד משטרת סנור ונלך עד קידוח סנור והמחנה שבדרך, כשהחלק הזה ישולם.

מר שפר:

דבר שני שאנו עושים כרגע, כבר בעבודה, זה המשך מתפוח, דרך לובן-שקיר לשילה. למעשה, זה יהיה גמור תוך חודש-חודש וחצי.

הדבר השלישי שאנו עושים כעת הוא - אנו עושים את התכנון לאלון מורה, לפי הזמנה שקיבלנו לפני זמן קצר, כאשר בדרך יחובר גם קידוח של מקורות, ע"י מחנה חורון, וכנראה גם מחנה חורון.

מר א. בראון: מתי זה יהיה?

מר שפר: זה יהיה בתוך שנה התקציב 1981/82, דהיינו עד לאביב הבא.

השר א. שרון: אני לא רואה שום תכנון לגבי תרצה.

מר שפר: עוד לא הגיעה אלינו הזמנה.

השר א. שרון: אם כך, צריך להעביר למשרד האנרגיה את תביעתנו בענין תרצה. מסנור יצטרך לחבר קו לתרצה.

דבר נוסף, אולי אתה מוכן לפרט לנו ישובים שטרם חיברתם.

מר שפר: לזה אני מגיע כרגע. אנו מדברים

היום על הקטע הזה בצפון - ריחן, חניניה, דותן. זה יחובר ממי עמי למטה.

השר א. שרון:

זה כולל גם את שקד, שנמצאת ממש ליד
חיננית?

מר שפר:

כן, כולל שקד.

מר א. בראון:

זה כבר בעבודה?

מר ד. הגואל:

מדובר פה עד 31.3.82, כלומר עד סוף
שנה התקציב הנוכחית.

מר שפר:

חומש טרם מחוברת - זה עכשו בעבודה.

השר א. שרון:

כלומר, חומש כרגע היא לקראת חיבור?

מר שפר:

כן, בביצוע מעשי בשדה. יקיר - אנחנו

גמרנו את העבודה בפנים, בנינו את

הרשת ועכשו ניגשים לעבודה בחיבור הקו שיכנס גם ליקיר; ועד סוף

השנה הקלנדרית זה בודאי יהיה עשוי.

מר א. בראון:

צריך כבר לקחת בחשבון את עמנואל.

מר שפר:

לגבינו, זאת עוד לא הזמנה.

מר א. בראון:

אני אומר זאת, כי זו בטח צריכה חשמל

רצינית מאד.

מר שפר:

שילה - עוד בסוף הקיץ; אלון מורה -

עד סוף שנת התקציב; קרני שומרון ג' -

כאן עדיין בשלבי הכנה, אין עוד התקדמות.

יש גם שורה של כפרים ערביים, שהם

כבר הוזמנו ושאונו עוסקים בחיבור אליהם, כשרובם נמצאים לאורך

הצירים והחיבורים הם קצרים מאד.

מר מ. דרובלס:

מה עם שבי שומרון ב'?

מר ש. רביד:

אנחנו לא הוצאנו הזמנות לכל המקומות

החדשים.

מר שפר:

בבקעת הירדן - אנו יוצאים מתחנת

משנה בבית-שאן ויורדים לכל אורך

הבקעה, עד יטב, כשכאן יש לנו קו עוקף, שהולך דרך מכורה, גיחיה,

מעלה אפרים וחוזר לפצאל. הקו הוא ארוך מאד, מעבר לכל סבירות

טכנית ולכן גם סובל מהפרעות מדי פעם; וכשהקו יוצא, אז מספר

גדול מאד של תחנות טרנספורמציה של ישובים נשארים ללא חשמל.

השר א. שרון:

מה הפתרון לבעיה זו?

מר שפר:

אנו עוסקים בחכנון של קו נוסף, שילך

מירושלים, יתפוס את הקצה הדרומי

ויסגור את המעגל מתחנת משנה בירושלים לתחנת משנה בבית שאן.

כך שאפשר יהיה לתת עזרה מכאן ומשם.

השר א. שרון:

האם אתם אינכם חושבים להוביל קו
לאורך ציר הוצה-שומרון, שיגיע עד

הבקעה?

מר שפר:

זה נמצא אצלנו אמנם במחשבות, אך
טרם הגיע הזמן, כי זה רק יחבר שתי
מערכות ביחד, אך זה לא יכול להיות במקום, כי כאן לא תהיה יכולת
אספקה.

מר א. בראון:

אך במקום ירושלים?

מר שפר:

לא. מהקו הזה לכל אורך הוצה שומרון
אנו לא יכולים להזין את המערך הזה.

מר א. בראון:

אז תעשו קו רציני.

השר א. שרון:

תסלחו לי שאני אומר זאת, אך התכנית
הזאת שאתם מציגים כאן - מה שנקרא
סגירת המערכת מירושלים מצד אחד ומבית שאן מצד שני - הרי זו
בעצם חלק מתכנית מדינית, שאבד עליה הכלח מזמן והיא אינה מקובלת
על הממשלה. זו בדיוק אותה תכנית חשמל שמוכרת לי מלפני 8 שנים,
7 שנים ו-6 שנים. זו אינה תפיסה שמקובלת על הממשלה הזאת. זה
הנסיון לקשור דרך ירושלים ובית שאן, כדי לא לעבור במערכת ראשית
ולחבר את בקעת הירדן דרך השומרון.

השר א. שרון:

אני בכל מקרה מבקש לבחון - מבלי שאנו נתיימר להתמצא בנושאים המקצועיים, שבהם אתם הם בעלי המקצוע הראשיים - האם אין אפשרות של העברת קו מתח גבוה, או מתח עליון (אינני יודע איזה קו צריך להיות כאן) לאורך ציר חוצה שומרון, שהוא הציר הקיומי העיקרי של מדינת ישראל. אני מבקש לקבל תשובה על זה בישיבה הבאה.

מר שפר:

אני יכול כבר לתת תשובה, כי השיקולים שהביאו אותנו למערך, כפי שאני מציג אותו כרגע, הם טכניים גרידא. אם לתת את האספקה לכל שטח הבקעה, שמרבית העומס שלה הוא כאן ולא בצפון; אם לתת את האספקה מהמערב, הרי פירוש הדבר שאנחנו צריכים לבנות עוד קו לכל אורך הציר. הבניה הזאת לא תוסיף שום דבר לשטח זה, אלא תביא חשמל מכאן להנה - דבר שאנו יכולים, ביתר קלות, לעשות מירושלים להנה, כשבדרך אנו יכולים לתת אספקה למספר ישובים לא קטן.

השר א. שרון:

איך תוכל לתת אספקה לישובים שנמצאים במסגרת הקונצסיה?

מר שפר:

אני מבקש להסביר, שהתכנית שלנו לטווח יותר ארוך אומרת, שאנחנו צריכים, כאן באיזור, להקים תחנת משנה ראשית במתח של 150 קילוואט. המקום שנבחר לעת עתה הוא תפוח ומכאן הקווים של 33 יתפצלו לאורך השומרון ולבקעה - וזה יהיה מקור האספקה הראשי.

השר א. שרון:

אני מבקש ממנכ"ל משרד האנרגיה,

לדווח לנו - אם ניתן בישיבה הבאה -

אם באמת יש הכנית, כמועד הנראה לעין, לחיבור בקעת הירדן בקו חשמל עיקרי משפלת החוף לאורך ציר הוצה שומרון. יש לחיבור הזה משמעות עליונה לגבי עתיד השטח והתפתחותו, כמו שיש לו חשיבות ממדרגה ראשונה מבחינה מדינית; וצריך להשתחרר מהתפיסות שכבר נגנזו.

מר ד. הגואל:

לשאלה הזו תקבל את התשובה. אך אני

מדגיש את הקו היורד מירושלים לבקעת

הירדן, עובר דרך מישור אדומים ועוד כמה ישובים.

השר א. שרון:

אני לא רוצה להתערב בזה. אני פשוט

מסביר, מבלי להתערב בנושא המקצועי,

שנראה לי שמבחינה מדינית, יש חשיבות עליונה להעברת חלקים מרכזיים של התשתית דרך השומרון, כמקשר בין בקעת הירדן לשפלת החוף. על זה אני מבקש לקבל תשובה - מהן התכניות.

מר שפר:

החלק השלישי הוא יהודה. כרגע קיימים

שני קוים ראשיים, שאחד בא מתחנת משנה

הר טוב, ע"י בית שמש, הולך עד חברון; והקו השני בא מירושלים ושוב נכנס לחברון, כששני קוים נפרדים מזינים מצד אחד את העיר מצד שני את קרית ארבע. יש לנו גם קו שבא מהרשת האזורית בפרוזדור ירושלים ונכנס דרך מבוא ביתר עד לגוש עציון. מחובר כאן כל גוש עציון, כמה צרכנים ערביים, כמו: אלערוף, בי"ח אלברקא, בית עומר, בית אולא ואנחנו מגיעים לחברון.

מר שפר:

ביהודה, למעשה, היום אין לנו הזמנות, מלבד שאלה אחת של אספקה לישוב חדש, אפרת. כאן אנו אמנם חיברנו את ישיבת ההסדר עפ"י צו של חצרים צבאיים, אך יש עדיין דיון מי יתן אספקה לאפרת, כי הישוב עצמו נמצא בתוך הקונצסיה של מזרח ירושלים.

מר מ. דרובלס:

מה עם תקוע ומעלה עמוס?

מר שפר:

אין לנו שום הזמנה בשטח של יהודה לחיבור של איזה שהוא ישוב יהודי. יש כרגע דיונים עם המימשל על החיבור של מספר כפרים ערביים דרומה מחברון ומערבה מחברון - דבר שיאלץ אותנו כבר ללכת לתכנית אב סופית לגבי שטח של יהודה.

השר א. שרון:

ז"א, לא תקוע ולא מעלה עמוס?

מר ש. רביד:

היתה לנו, בזמנו, חכנית להגיע למצפה שלם דרך תקוע ומעלה עמוס. אך בסופו של דבר, מטעמים אחרים, הוחלט להגיע מדרום למצפה שלם. כך אני מבין.

מר שפר:

לא. למצפה שלם יש הזמנה. העבודה שם עוכבה עקב בדיקת ההשלכות של פסיקה בית הדין הגבוה לצדק. אני מבין, שאנחנו עכשו נלך לכיוון של מצפה שלם לרשת הארצית, כשהקו ילך מירושלים, יעבור ליד בית-לחם, בית-צחור, הרודיון. אם תבוא עכשו הזמנה לתקוע, נוכל לעשות זאת.

מר ש. רביד:

מצפה שלם, כשהיה היאחזות, כדי לברוח

מהקונצסיה, הוגדר כחצר צבאית. אז

אמרנו, שקודם כל נגיע למצפה שלם. אח"כ יש לנו בעיה איך לרדת
בדרך לישובים אזרחיים כמו תקוע ומעלה עמוס. נתגבר על זה במשך
הזמן. הכסף למצפה שלם, שזה עיקר הכסף, שולם.

השר א. שרון:

אני מבין, שכרמל ומעון לא מופיעים.

מר שפר:

לא.

השר א. שרון:

מצפה גוברין לא מופיע, וגם לוציפר

לא מופיעה. ז"א, כמו שהתקדמנו מאד

בשומרון, אנחנו נמצאים בפיגור רב ביהודה.

מר שפר:

לא קיבלנו שום הזמנה.

מר ש. רביד:

לגבי כל הישובים החדשים - בעית

ההזמנה היא נורא פשוטה, היא רק

בעיה תקציבית, פרט לנושאים של הקונצסיה.

השר א. שרון:

אני רוצה לשאול שאלה. הגענו כבר,

ברוך השם, לכך שכל משרד ממשלתי תורם

מתקציבו משהו למען ההתישבות הזאת. משרד החינוך תרם, משרד

החקלאות תרם, משרד הבינוי תרם - כל אחד תרם מתקציבו. אי אפשר

שאתם מתקציבכם תתרמו משהו לדבר הזה? ההזמנה היא דבר שהביטוי

שלה הוא כספי. אז אולי אתם מוכנים לקחת על עצמכם משהו

מתקציבכם? מדוע צריך להתייחס למקומות אלה אחרת מאשר מתייחסים

השר א. שרון:

לישובים מעבר מזה של הקו? אני מפנה זאת למשרד האנרגיה.

יש לי שאלה נוספת. אם אמנם אתם

טוענים, שמהקו שיחבר את ירושלים עם בקעת הירדן ניתן יהיה
לספק חשמל לישובים הנמצאים בקרבת הקו - ואנחנו יודעים שהישובים
האלה הם בתחום הקונצסיה של החברה המזרח-ירושלמית - מדוע לא
ניתן לתת פתרונות למקומות שבהם הבעיות הן קשות מאד, כמו: בית
אריה, נוה צוף, נילי, מתתיהו וישובים נוספים באזור הזה?

במתתיהו כבר נפתרה הבעיה.

מר מ. דרובלס:

(המשך הדברים ושמה ל.ד.)

(עד כאן רשמה ז.ת. מכאן ל.ד.)

השר א. שרון :

אם אתם טוענים שזה כל כך טוב,

וזה נותן אפשרות לספק חשמל, אדרבא,

תספקו חשמל למקומות שאמרתי. אנחנו זקוקים לחשמל באופן מהיר

ביותר בבית-אריה. אנחנו זקוקים לחשמל בבית-אריה ב', שהוא

מצפון לבית-אריה. לניל"י ולשורת ישובים נוספים.

מר מ. דרובלס :

ניל"י, ברקן, שב"י-שומרון ב', תרצה.

מר ר. חביב :

לגבי בית-אריה ומתתיהו, ממש לפני

ימים (שפר עוד לא קיבל את זה),

יצאה הוראה של מפקד יו"ש לביצוע לחברת החשמל לישראל. הם

שניהם פחות או יותר על גבול הז'כיון, ובכל זאת הם יחוברו

לחברת החשמל לישראל.

השר א. שרון :

מה עם ניל"י?

מר מ. דרובלס :

ניל"י לא.

השר א. שרון :

למה ניל"י לא. איך היא התקיימת?

מר ש. רביד :

הבעיה היא פשוט בעיה תקציבית.

בחברת החשמל מקבלים אותנו

יפה ונותנים לנו קפה, אבל הם לא מטפלים בלי כסף.

השר א. שרון :

אין לי טענה לחברת החשמל. דרך

אגב, אם אני יכול, ואני מבקש להעביר

עד אחרון העובדים, אני מבקש לשבח אותם. אני רואה אותם. אני מדבר עם העובדים שלכם שעובדים על העמודים. בדרך כלל אני מתעכב תמיד ליד העמוד האחרון. נעשתה שם באמת עבודה בלתי רגילה. אני רוצה לשבח את משרד האנרגיה על כך, כמובן, ואת העובדים שעובדים בשטח. הם עושים באמת עבודה בלתי רגילה. אבל יש לי בקשה למשרד האנרגיה - אנא, תנו לנו מתקציביכם לנושא הזה. ג'וקי, אתם הרי שופעי כספים.

מר ד. הגואל : אני חושב שאנו בהחלט שותפים לעניין.

מבחינת חברת החשמל, הגענו למצב, שלגבי מה שעושים בשטח, אחדנו את הכללים, מה שקורה מעבר לקו אחד של הקו הירוק, קורה גם מהעבר השני. כלומר, יש פה החלה מוחלטת של הנוהלים בנושא של טיפול חברת החשמל.

דבר שני, אנו מתואמים עם מתאם

הפעולה בשטחים ומפקדת יו"ש תאום די הדוק, אבל חשוב שגם מהצד שלהם תבואנה הזמנות. השטח הוא באחריות מפקדת יו"ש. יחד איתם, נוכל בהחלט לזרז את ההזמנות האלה.

באשר לבעיה התקציבית - מה שנוגע

להשנה, קשה מאוד יהיה לתת דבר נוסף. אבל אנו כבר עומדים בפני תקציב שנה הבאה, לכן לגבי ההזמנות המיידיות, ובמיוחד לגבי ההזמנות, שמבחינה טכנית, ברור לי שהם יתחילו לאחר ה-1 אפריל 82 שגם הוא די בפתח - חשוב שלפחות נדע מה ההיקף, כך שמבחינת הדרישות שלנו, בתאום עם יהודה ושומרון, נוכל

מר ד. גואל

לכלול בחשבונות ובהתחשבות של משרד האנרגיה. אנו מוכנים לשבת עוד פעם עם מר שפר, שבענין הזה הוא באמת דוחף ראשי. (כל הכבוד לעובדים בשטח, שהם המבצעים, אבל בסופו של דבר, מבחינת הבקרה והדחיפה, היא קיימת בחברת חשמל באמצעות מר שפר,) אני מוכן לעשות בדיקה ולראות איפה אנו תקועים. תנו את הרשימה ואת סדרי העדיפויות ונעשה את זה.

השר א. שרון : אני מבקש מראש המחלקה וראש החטיבה להתיישבות, שתעבירו את הרשימה הזו, כדי שנוכל לראות במה ניתן להעזר במשרד האנרגיה.

מר מ. דרובלס : אני בהחלט רוצה להצטרף לברכות של יו"ר הועדה, הן לחברה והן למשרד האנרגיה. מבצע חישמול ישובים בשומרון בעיקר היה ללא תקדים בשנתיים האחרונות, ועל כך כל הכבוד, הן לחברת החשמל והן למשרד האנרגיה. יחד עם זאת, יש פה איזה מין אבסורד. אנו היום עומדים במצב שבכתריסר ישובים אנו מפעילים גנרטורים. הסבל למתיישבים הוא רב. ההוצאות הן עצומות, פי כמה ממה שעולה זרם של חברת החשמל. ובסופו של דבר, הפעלת הגנרטורים, בצורה כזו או אחרת יוצאת מכיסנו. אז אם אנו כבר לקחנו על עצמנו וחברנו לרשת כ-40 ישובים ביהודה ושומרון או למעלה מכך, וזה מבצע ללא תקדים - אנחנו נעביר את הרשימות - אנחנו עומדים במצב שבמספר מקומות לא הזמנו את החיבור פשוט מחוסר תקציב, כי החברה לא רוצה רק מכתב עם ד"ש, אלא רוצה שזה יהיה מלווה במשהו. ולחברה יש מנהג מצויין, היא תמיד גובה מראש.

מר מ. דרובלס

אז יש פה מצב של אחת מן השתיים :

או שנקבל באיזו שהיא צורה את הכסף, כי מכספנו אנו פשוט כבר איננו יכולים להוציא זאת ולעשות את ההזמנות האלה, בעיקר ביהודה. ביהודה יש לנו לעשות את לוציפר, מעון, כרמל, מצפה גוברין, תקוע, מעלה עמוס ומצפה לכיש. 7 ישובים, ששם מופעלים גנרטורים ויוצא שמוצא כסף רב, וההזמנות עוד לא הועברו לחברת החשמל, אם מחוסר תקציב או מסיבות אחרות. בשומרון מדובר על כ-5 ישובים שעליהם הוחלט, בחלקם אנו כבר יושבים, בחלקם אנחנו צריכים לשבת בעוד כחדשיים. אנחנו אמנם נעשה את כל המאמץ, אבל אני מבקש, בהתאם לכך, שגם האחרים, גם משרד האנרגיה, יעשה זאת. אולי אפשר להגיע לכך שהכספים לחשמל יוזרמו ישירות דרך משרד האנרגיה ולא דרך משרדים אחרים. אולי הריכוז הזה יביא לביצוע מהיר יותר.

בינתיים, בואו לא נדבר על תקציב שנה הבאה, ויחד, כולנו נעשה מאמץ ונראה מה ניתן לעשות עוד השנה כדי לחבר לחשמל לפחות את הישובים הללו שכבר הוקמו. אנו נחסוך כסף. שנה של הפעלת גנרטור זה כמו חיבור הישוב לחשמל.

השר א. שרון : אני מודה לך ג'וקי ועל מאמציכם בנושא.

מר שפר : אני מבקש למה שמנכ"ל משרד האנרגיה כבר אמר - שאנחנו זקוקים למעשה לריכוז ההזמנות, כי קשה לנו לעשות לוח זמנים כשאיננו יודעים מה יעמוד לפנינו.

מר מ. דרובלס :

אנו נעביר לכם לוח הזמנות עם
עדיפויות.

מר ש. רביד :

אני מציע שבקי ירכז את זה כמו
קודם כי הוא בקשר עם גורמי מקורות
ומחנות הצבא וכו'.

מר שפר :

דבר שני, אני מודה בשם העובדים
על המחמאות.

השר א. שרון :

אני באמת מודה לכם. יש לנו לעיתים
קשיים עד שניגשים לעבודה, אבל
משנגשים לעבודה, אני רואה את העמודים האלה מתקדמים במשך
היום.

מר שפר :

העובדים שם עושים שבועות שלמים
בשטח. הם ממש לנים בשטח.

השר א. שרון :

אני רואה אותם ומדבר איתם לעיתים
קרובות.

מר מ. דרובלס :

גם את מנהל המחוז רואים הרבה בשטח.

מר א. בראון :

נכון, גם את שפר. כל פעם שאני
נוסע, אני פוגש אותו בשטח.

השר א. שרון :

תודה רבה לכם.

הח/65. החכרת קרקע למשתכנים ביהודה ובשומרון - נוהל

השר א. שרון : הנושא הבא הוא נוהל החכרת קרקעות. אני מבקש שמאיר שמיר יציגו.

מר מ. שמיר : מאז שמפעל "בנה ביתך" התחיל לפעול ביהודה ושומרון, נקבעו בדרך אדמיניסטרטיבית דמי ההחכרה, שעיקרם בשניים : 5% דמי חכירה ראשונים. ו-1% של דמי חכירה שנתיים. מסיבות פורמאליות, ופורמאליות בלבד, מועצת מנהל מקרקעי ישראל לא יכולה לתת תוקף לנוהל זה, כיוון שהתנאים ביו"ש שונים מהתנאים בצד זה של הקו הירוק. מצאנו, שמבחינה פורמאלית, חשוב שתהיה החלטת ממשלה מוסמכת. למעשה, מה שמבוקש כאן זה לתת תוקף לנוהל כפי שהוא מתנהל לשביעות רצון כל מי שנוגע בדבר - גם המתיישבים וגם המיישבים. אני לא אפרט את כללי הנוהל. העקרון הוא פשוט -5% דמי חכירה ראשונים ו-1% דמי חכירה שנתיים.

מר א. בראון : ויש כאן הלוואה עומדת למקרה שעוזבים.

השר א. שרון : האם נוסח ההחלטה בפניכם, או אתם רוצים שאקריא אותה לכם?

מר מ. דרובלס : אנו מכירים אותה.

מר א. בראון : אריק, אני רוצה להכניס דבר אחד להחלטה הזו - שיהיה לה תוקף לזמן

מר א. בראון

מסויים. יכול להיות שדברים ישחנו בעוד שנתיים.

אז ישנו זאת.

השר א. שרון :

אולי נחליט שהיא לשנה.

מר א. בראון :

זה לא טוב, כי ישנה הרגשה שהיא
ארעית.

מר מ. דרובלס :

אפשר לעשות פשרה. אתה יכול להחליט
שכל שנה זה מתחדש אוטומטית.

מר ש. רביד :

אנו מדברים עם אנשים. יש אנשים
שמתחייבים, שהולכים. נניח שמחזיקים

מר א. בראון :

יבוא מתי ויציג לשנות זאת, כשאנו בינתיים התחייבנו, אז בואו
נתן את זה לפחות לשנתיים.

אני רוצה להבטיר כי מה שהתחייבנו
לא ניתן לשנות.

מר מ. שמיר :

אני לא מתכוון שהתחייבנו, חתמנו.

מר א. בראון :

אני מתכוון לאנשים, שנגיד באים

היום לאריאל, הם עוד לא בתור, רק בעוד חצי שנה יכשירו להם
את השטח, אז צריך לתת לזה זמן.

לפי דעתי, אם נקבע כרגע מועד,

השר א. שרון :

אנו מגבילים. לכן, לדעתי, לא

השר א. שרון

צריך לקבוע כרגע מועד, זהו הסידור. הערכתי היא שזה יקח
שנים עד שמישהו ירצה לשנות את זה. לכן זה נשאר. אני מבקש
לצרף לסטנוגרמה את נוסח ההחלטה.

הח/66. פארקים, ייעור ושטחי מרעה - ליישובים ביהודה;
בשומרון, בקעת הירדן וחבל עזה.

הנושא הבא זה יעור ומראה ליישובים
ביהודה ושומרון. הייתי רוצה

השר א. שרון :

שהוא יוצג.

לפני כשתי ישיבות, השר הטיל על
מנהל מקרקעי ישראל להכין את הנושא

מר א. בראון :

מר א. בראון

של הצמדת האובייקטים השונים : מרעה, פארקים, יעור, לישובים, ולמעשה, יחד עם הקרן הקיימת הוכנה תכנית, שעכשיו, לאחר האישור כאן, צריכה עכשיו להתחיל להתגלגל הלאה.

השר א. שרון :

ראשית, יש כאן רשימה מצורפת

שנעביר, היא תרשם ותהיה חלק מההחלטה.

אני רוצה שניגע בעקרונות. אני רוצה להזכיר שאני חזיתי ואמרתי כאן פעמים רבות, שצריך, מוקדם ככל שרק ניתן, עוד בטרם נגשים להסדר מדיני כל שהוא, להעמיד קרקעות מדינה לרשות המועצות האזוריות והישובים ביהודה, בשומרון, בבקעת הירדן ובחבל עזה, כדי שיופיעו כחלק מן המשבצת השייכת לישובים היהודיים.

כל מי שמכיר במו"מ על האוטונומיה

את סעיף הקרקע - אני מציע לחברים לעיין בו בהזדמנות, אינני רוצה כרגע לעסוק בו כאן - יבין את החשיבות של העמדת הקרקעות האלה, מוקדם ככל שרק ניתן, לרשות הישובים.

הייתי רוצה רק שנזהיר את עצמנו

מפני דבר אחד - מתן כזה מזכיר קצת את הנישואים האלה שהיו מקובלים בשנות ה-30, כשאי אפשר היה להשיג סרטיפיקטים - כאשר בארץ היה אדם מתגרש גרושין פקטיביים (שהיו אמיתיים) מאשתו, נוסע למזרח אירופה, מתחתן שם ומביא אתו כלה חזרה. לעיתים, לא במעט מקרים, הגרושין שהיו פקטיביים הפכו לקבועים, והנשואים שהיו פקטיביים הפכו לקבועים.

אם אני רואה למשל שסלעית מקבל

2,000 דונם אדמת מרעה - אני לא יודע האם יהיה לו עדר והאם

מתוכנן לו עדר - אינני רוצה שהוא יהיה היום בעל משבצת

השר א. שרון

קרקע של 2,000 דונם, כשיהכנ של-2,000 דונם האלה נזדקק למטרה אחרת.

מר ש. רביד : למה לישובים ולא למועצות האזוריות?

השר א. שרון : לכן אני רוצה פה לשצוא את הנוסח

שישמור בידי הממשלה, החטיבה להתיישבות, המנהל, את היכולת להשתמש אח"כ בקרקעות האלה מבלי להיות כבולים על-ידי ההחלטה הזו שאנו מצרפים אותה לפרוטוקול.

מר א. בראון : אני רוצה לומר משהו לגבי מה שאמרת

עכשיו - כשראינו זאת בצורה הזו של הישובים, ראינו זאת לאחר שעמדה לנגד עינינו השאלה - מי יכול להיות בעל הבית על השטח הזה? כי כשאתה מראה לישוב את האזור הזה, אם יש לו עדר או אין לו עדר, אז יש בעל בית, יש ממי לדרוש את זה. ככה גם אין ממי.

השר א. שרון : אני בעד המועצות.

מר א. בראון : אני מציע שיציגו קודם את העניין.

מר מ. שמיר : אני מציע שנבחין בין שני מישורים :

מישור אחד - אופן הקצאת הקרקע.

מישור שני - פיתוחה. באשר להקצאת הקרקע, הכללים יהיו כללים ברורים. ראשית, החכירה תהיה לשנה. היא תתחדש כל 5 שנים.

שנית, נבחן את יישום אותו העקרון

שמנחה אותנו בישובי המחלקה להתיישבות - העקרון של חוזה משולש לצורך זה.

שלישית - חלק מהקרקע יוחבר גם

למועצות האזוריות ויכלל במסגרת שטח השיפוט של המועצות האזוריות.

על כל פנים, התכנית לא תהיה התכנית

שמובאת כאן. התכנית הזו חובא למפקדת יו"ש כפי שמתחייב

מבחינת החוקים, ואני מקווה שנתגבר על ההיבטים הפורמאליים

שעדיין קיימים, נקבל אישור ואז תהיה ההקצאה הזו.

מה שמובא כאן זו תכנית אופרטיבית,

מתוך הנחה שזה יהיה התשובה. עשינו שיקול דעת לגבי איזה

שטח להצמיד לאיזה ישוב, מה יעודו, ב-3 מישורים : יעור, מרעה

והכשרת קרקע - ומוצגת כאן תכנית אופרטיבית לגבי טיפול באותו

השטח, לאחר שההבטים המשפטיים ימצאו את סידורם במסגרת מקבילה.

זאת כמובן, כשהם לא יעמדו בניגוד למה שניתן לעשות עם

השטחים האלה, כי מעמדם הוא לא חד-משמעי כשטחי מדינה ויש עוד

כל מיני דברים שמצריכים פתרון.

לצורך אילוסטרציה, תליתי כאן מפה

מר קדמון :

שמתארת בסגול את שטחי המדינה

ועל זה משבצות הישובים כפי שהם קיימים היום לגבי שטחי

התפיסה.

התכנית שלנו, למעשה, קבעה ארבע

מטרות :

מר קדמון

1. שמירת גבולות התפיסה של הישובים והשטחים הסמוכים להם של אדמות מדינה.
2. הבטחת רזרבות קרקע להתיישובות בעתיד.
3. יצירת רצף קרקע בין ישובים.
4. יצירת מקורות פרנסה ותעסוקה בתחומים האלה.

האמצעים שקבענו לעצמנו הם :

הכשרת קרקע להקלאות, יצירת שטחי מרעה, יעור (הן כתפיסת שטחים והן כיעור ממש) ופארקים הן להתיישובות עצמה והן למטיילים באזור.

מה שהנחה אותנו בתכנית היה -

ליצור שטחים כאלו שהישובים מסוגלים, באזור שלהם, ביכולת שלהם, לשמור עליהם. לא התייחסנו לשטחים שנראה לנו שלא ניתן לעשות את זה, כלומר, הם צריכים להיות במסגרת אחרת שתקבע - המועצות, מנהל מקרקעי ישראל, ממשל.

יש פה המלצות לגבי כל תהליכי

התכנון והביצוע המומלצים. לא הייתי מציע להכנס לזה ולדון בזה כאן. על כל פנים, זה על פי התהליכים המקובלים..

אם יש עניין בזה, אני מוכן להוסיף

נתונים כוללים. או אתן לדוגמא איך זה בנוי. למשל, ראינו קבוצה של ישובים שנראה לנו שהם בשלים להכנס לתכנית כזו - כי זה אחד התנאים בעצם לביצוע. אז אם נכנס ל-7 ישובים כאלו, לדוגמא, אנו יכולים להגיע לסה"כ סדר גודל של 60 אלף דונם מרעה וכ-12 אלף דונם ייעור ועוד פארק אחד. זה דבר שצריך לתקצב אותו בסדר גודל של כ-90 מליון שקל. זה כולל כבר רכישת

מר קדמון

עדריס וכו'. כמובן, שהסכום קטן יותר אם נוריד את נושא העדריס.

השר א. שרון : מה גודל השטח?

מר קדמון : אנו מדברים על 60 אלף דונם למרעה, כ-12 אלף דונם לייעור ופארק אחד בשילה. זו דוגמא לתכנית עבודה אפשרית בשנה אחת.

השר א. שרון : כשסה"כ התכנית מדברת על 350 אלף דונם. כלומר, התכנית כולה, באותם תחומים של מרעה, ייעור, פארקים והכשרת קרקע היכן שאפשר, מדברת על היקף של 350 אלף דונם. זה מבצע בעל חשיבות עצומה, מכל הבחינות.

מר קדמון : עוד דבר אחד אני מבקש להעיר -

אני חושב שצריך להתייחס מאוד בזהירות להערה שהערת קודם. אסור להראות בתכנית הזו הקצאת שטח לישובים. זו תכנית למיפוי ואיתור שטחים בלבד. לדוגמא, כדגם, זה מחייב תכנון מפורט והקצאה, אבל אין להתייחס לזה.

השר א. שרון : אבל יש לי בעיה. אני רוצה לקבל

פה החלטה מחייבת. את ההחלטה הזו

אני מוכרח לקבל היום. יחד עם זאת, אני חושש לקבל החלטה המחייבת להעמיד קרקע לידי ישוב, עוד לפני שהשלמנו את העיבוד המלא של תכניות - מה יכול כל ישוב וכו'. האם לא יותר בטוח שאנחנו נעמיד את הקרקע הזו לרשות מועצות אזוריות? להחלטה שלנו

השר א. שרון

היום יש חוקף משפטי. כלומר, מבחינת הנושא המדיני - יכול להיות שאני טועה, אתם צריכים לבדוק - שמפחיד אותי מאוד, כי זה יכול להתפתח במהירות עצומה, אנחנו מכוסים. כי בסעיף הקרקע, כשמדובר על סטטוס של ניהול מקרקעי מדינה, מופיע שם דבר ברור מאוד העוסק בקרקעות שהוקצו להתיישבות יהודית. לכן יש חשיבות רבה שהדבר הזה יהיה מעוגן בחוק. כלומר, בכל רגע אני יכול לבוא ולומר כי קיימת החלטה והקרקעות האלה נמצאות בתחום אחריות של גופים כאלו וכאלו. יחד עם זאת, אני חושש להעמיד את הקרקע בידי מישהו. לכן הייתי רוצה שיהיה סעיף המגביל את המועצות האזוריות, שלא הן תהיינה הסמכות האחרונה המקצה את הקרקע הזו.

מר ש. רביד :

אני חושב אריק, שהבעיה ניתנת לפתרון

יחסית בקלות, אם כי צריך להלביש עליה את הלבוש המשפטי. נוצרו תקדימים, אפשר לחתוך - ואני חושב שכך צריך לעשות זאת, ואז אפשר לענות גם על החששות שלך וגם לקבל את ההחלטה המשפטית שמוציאה את הקרקע הזו מתחום ההכרעות שאנו לא רוצים בהן. אפשר לקבל החלטה לחתום על חוזה משולש לפיתוח עם החטיבה להתיישבות ומועצה אזורית מסוימת, לטובת רשימת ישובים, מבלי להגיד שלסלעית יש 2,000, לשילה יש 2,700 וכו'. אלא, שיש חוזה פיתוח בין המנהל, החטיבה להתיישבות והמועצה האזורית בנימין לטובת כל ישובי מועצה אזורית בנימין, סה"כ שטח כך וכך עם העיגולים שלהם, וליתר בטחון להוסיף עוד כמה "ביתים" כאלו.

השר א. שרון :

ואם יתווספו ישובים?

מר ש. רביד :

אז אני אומר כי יש להוסיף עוד

כמה "ביתים" כאלו, ליתר בטחון.

מר ש. רביד

בצורה הזו אתה גם מבטיח שהישובים נהנים (ואף אחד לא יכול להגיד לך שלא) ומהצד השני, השמירה היא באחריות המועצה האזורית ואף אחד לא יוצר על זה חזקה. צריך לזכור גם, בינינו לבין עצמנו, כי יש כמה ישובים שישמרו פחות טוב מאשר אם זה יהיה בטיפול מרכזי של המועצה האזורית. יש כמה שיעשו זאת יותר טוב מהמועצה האזורית, ויש כמה שיעשו את זה פחות טוב. לכן, אם בכל מועצה אזורית ניקח יהודי שיהיה אחראי לנושא הזה, ומחרתיים זה יתפתח לרשות מרעה, אז בכלל אפשר לפתור בעיה זו. אינני יודע מה הצד החוקי של רשויות מרעה מעבר לקו הירוק, אבל ברגע שזה יפתר, אפשר יהיה להעביר אותו אז לרשות מרעה ולפתור את הבעיה עוד יותר טוב.

מר מ. דרובלס : יש לי שלוש הערות : ראשית, אני מברך על היוזמה.

שנית, אני קצת חושש מהישובים וקצת מהמועצות. כי הישובים יקבעו את העובדה שהשטח הוא שלהם, ואח"כ, תתחיל להתווכח איתם באשר להתיישבות חדשה או אחרת, האם כן צריך או לא צריך לתיתו מועצות הן חצי אינטרסנטיות. לכן, הייתי מציע את הנוסחה המשפטית, האם החטיבה, יחד עם גוף אחד שקיים לצורך התיישבות, או גוף שאינו אינטרסנטי...

מר ש. רביד : זה לא כדאי בלי האזרחים, כי אז זה כאילו בידי הממשלה.

מר מ. דרובלס : אני מציע לבדוק זאת, כולל הקמת חברה מיוחדת לצורך זה, חברה מיוחדת

מר מ. דרובלס

שתהיה שותפה לצורך העניין. לבדוק את הדרך מבחינה משפטית.

שלישית, הייתי מציע לחשוב על

האפשרות, לא להחכיר. למרות שאנו מחכירים החכרה זמנית לתקופה של שנה, פה, בגלל האספקט הכללי שישנו, תקופת השנה לא עונה לי בדיוק לדברים האלה. לכן יש לחפש תקופה הרבה יותר ארוכה - 3,5,7 או כל תקופה אחרת. כלומר, יש לבדוק את הסמנטיקה מבחינת השנה. במקומות אחרים לא מפריע לי שזו תהיה החכרה זמנית. כאן לא הייתי רוצה שתהיה החכרה זמנית לשנה.

צריך לעשות זאת לזמן יותר ארוך ולתת זאת לרשויות.

מר א. בראון :

אני התייעצתי עם סרי ויש חשש שהפרקליטות לא תתמוך תמיכה מסיבית בהצעה זו. אני מדבר על בחינת היישום.

מר מ. שמיר :

עברנו כבר מכשולים כאלו.

מר א. בראון :

מבחינתי, אני בהחלט תומך בנוסחה שאמר אותה שמעון. יתר על כן, אפשר

מר מ. שמיר :

אולי להוסיף עוד אלמנט אחד, וזה פותר את הבעיה - שהגוף הזה רשאי להקצות לשימוש זמני את השטח הזה ליושבים ספציפיים, לפי קביעה והחלטה.

טוב, זו ההחלטה. אני מציע שתשבו
אח"כ ותנסחו אותה בדיוק.

השר א. שרון :

(מכאן רשמה ז. ת.)

(עד כאן רשמה ל.ד. - מכאן ז.ח.)

מר ש. רביד: צריך שיהיה ברור, אנחנו עוסקים

בסמנטיקה. חוץ מניירות לא יהיה

כלום, אם לא יהיה לענין הזה כסף.

השר א. שרון: את הנושא הזה אני שומע כל הזמן.

מר ש. רביד: אנחנו השנה, בחטיבה להתישבות - מה

שלא היה לנו אף שנה - בגרעון תקציבי.

השר א. שרון: האמן לי, זה טוב.

מר ש. רביד: זה לא כך - הבעיה מתחילה להיות

בעיה של אמינות.

השר א. שרון: הענין הזה לא נשאר על הניר ואסביר

מדוע. ראשית, מבחינת ההיבט המדיני

שלו, יש לו משקל רב. דבר שני, מבחינת הפיקוח על השטחים, מאות

רבע שטחים אלה יועברו על גבי מפות לאחזיות המועצות, תהיה לנו

כתובת לתביעה לפיקוח על הענין. מישור יהיה חייב לדווח ולפקח

כל הזמן.

יחד עם זאת, בהמשך להערה של סרי,

פה צריך להבין דבר אחד - שדין קרקעות המדינה האלה הוא כדין

קרקעות מדינה אחרות; ז"א, זה לא באופן אוטומטי, שכל דבר המופיע

כאן בצבע, על המפה, ומתאר קרקע מדינה, שהוא קרקע מדינה. הוא

צריך לכלול, ראשית, שטחים שהם היום בבעלות המינהל, או שלוחתו

ביהודה ושומרון, שהיום הם בבעלותו ומוחכרים למועצות האיזוריות

השר א. שרון:

ושטחים שבאופן מובהק וברור עומדים בקריטריונים של קרקעות מדינה.

מר ש. רביד:

אריק, אני מציע שתקבל על עצמך - היות

וזה נושא מיוחד, וזה לא עוד ישוב,

או עוד 40 בתים באיזה שהוא מקום, אלא זה נושא שנברא במיוחד,

עם כל ההשלכות שאתה יודע אותן יותר טוב מאתנו. אם מעבר

להכרזות רוצים להתחיל בפעולה של גידור, יעור וכדו', זה לא

יהיה מתקציב של 10 מיליון ל"י שעומד לרשות ישוב.

השר א. שרון:

זה מובן.

יש לי הצעה - הקרקעות שיוקצו למועצות

האיזוריות, במדה ותצטרך להתבצע בהן פעולה ממשית, ז"א פעולת

ביצוע כלשהי, הבדיקה תיערך בהן כפי שמקובל לגבי קרקעות מדינה.

זה פותר אותך מהבעיה.

מר מ. שמיר:

אני אומר כך: בכפיפות להחלטות

הממשלה, יוקצו הקרקעות למטרות סקר,

שמירה, מרעה ופיתוח. ההקצאה תיעשה למועצות האיזוריות ולטובת

הישובים בתחומן (והכוונה כאן באמצעות החטיבה להתישבות והמועצה עם המינהל).

האיזורית תיתכן גם החכרת מישנה לישובים בהקצאה זמנית.

פעולות הפיתוח, לכשתיעשנה בשטח, יהיו כפופים לנוהלי הקצאה

הקיימים היום של קרקעות מדינה.

אל"מ ד. סתו:

הייתי אומר: הקצאה למשמרת.

השר א. שרון:

אני מפחד מהמלה "משמרת".

מר מ. שמיר:

אמרת: סקר, שמירה, מרעה ופיתוח.

הח/67. זוהר - מקום קבע ליישובהשר א. שרון:יש עוד נקודה קטנה בענין מקום קבע
לזוהר.

אנחנו הקמנו, לפני 4 שנים, היאחזות

נח"ל במשטרת דהריה, והיא יושבת במקום מוגבל, מצומצם, קטן,
שאינו מאפשר התרחבות ובניה והגיע הזמן למצוא לה מקום קבע.
חקרנו, בדקנו, סירנו, למדנו ומצאנו מקום שהוא מאד מתאים כמקום
קבע והמקום הזה נמצא בהצטלבות הדרכים דהריה-חברון, עם הכביש
שמוביל לסמוע ממערב לכביש באר שבע-חברון - והגבעות האלה נמצאות
מערבית לכביש. אני מבקש מאורי להצביע על המפה. הייתי רוצה
שנקבע זאת כמקום קבע.

מר א. בראון:

(מראה על המפה): זו סמוע, זו חברון -

קריית ארבע, זו באר-שבע וזה הכביש
שמוביל. המקום נמצא בדיוק כאן, מעל המסעף הזה. רואים את שטח
הפרסה של שטח המדינה. יש שם מקום, שלפי דעתנו, בשלב ראשון -
זה עוד לא נבדק הבדיקה הרגילה - הוא מקום טוב ומה שאנו רוצים
זו החלטה ראשונית, כדי שנוכל להמשיך בפעילויות.

הח/68. הקמת יישוב - נטף

מר א. בראון: יש לי עוד נקודה. בישיבה הקודמת
דנו על נושא נטף וקבענו שזה יהיה
רק בתיאום עם הצבא. הצבא אישר זאת והיה סיכום עם סגן הרמטכ"ל
הישוב יבנה, בשלב ראשון, כישוב זמני.

השר א. שרון: זה בין לטרון לבין מעלה החמשה.

מר א. בראון: הם בונים בעצמם את הישוב כישוב זמני

השר א. שרון: הם כבר במקום?

מר א. בראון: הם התחילו והפסיקו ועכשו יתחילו
מחדש.

הח/69. החלטות מס. הח/53 והח-54 של הועדה להתישבות - תיקון

מר ח. צבן: אני רוצה להודיע לפרוטוקול, לגבי
פרק התנ"ך (כפירה) - מקימים צוות
תכנון של שמורות הטבע, המחלקה להתישבות, הקרן הקימת והמינהל
ועובדים על זה.

השר א. שרון: אני מודה לכם מאד. אני חושב, שזו
היתה ישיבה פוריה.

הת/61

נטפים - ישוב קהילתי

עוזר שר החקלאות לענייני התישבות פותח.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה א. בראון, מ. דרובלס, ש. רכיד, ר. ויץ, י. מרגלית ואל"מ ד. סתו.

מ ח ל י ט י ם בהמשך להחלטה מס. הת/56 של הועדה להתישבות מיום י' בתמוז התשמ"א (12.7.81), לאשר הקמתו של ישוב קהילתי באיזור בירקן-יקיר, בנ.צ.מ. 161170 - במסגרת שנת הכספים 1982. הישוב יאוכלס על-ידי גרעין נטפים.

להטיל את אחריות הביצוע של החלטה זו - על החטיבה להתישבות של ההסתדרות הציונית העולמית.

הת/62

פסגות - מרכז איזורי

עוזר שר החקלאות לענייני התישבות פותח.

בדיון משתתפים: השרים א. שרון, ז. המר; ה"ה א. בראון, ר. ויץ, מ. דרובלס, י. מרגלית, מ. שמיר ואל"מ ד. סתו.

מ ח ל י ט י ם כפוף לתוצאות הדיון בעתירה לבית המשפט הגבוה לצדק בענין ג'בל-טוויל, לאשר את הקמתו של מרכז אזורי "פסגות" בג'בל-טוויל, באתר המועצה האזורית מטה בנימין, כדלקמן:-

א. תוך התייחסות להודעתו של נציג משרד הבינוי והשיכון כי חסרים למשרדו משאבים כספיים וכי לצורך הקמת המרכז האמור הוא תובע תקציב נוסף, להטיל על משרד הבינוי והשיכון את האחריות להקמתו של המרכז האזורי "פסגות".

ב. (1) משרד הבינוי והשיכון יגיש את נושא המרכז לוועדה למרכזים בין-אזוריים לשם קביעת הפרוגרמה של המרכז - על כל המשתמע מכך;

(2) עם גמר התכנון יגיש המשרד את הפרוגרמה לאישורה של הועדה להתישבות;

ג. בהמשך לעיל ועד אשר תיכון ותושלם תכנית הקבע של המרכז - יקים משרד הבינוי והשיכון מגורים זמניים למספר משפחות כמתחייב מקיום משרדי המועצה האזורית במקום, לרבות מבנים זמניים בשביל מוסדות חינוך.

./העברת

העברת בתים והשלמת רצף ההתישבות - כחבל הבשור

הח/63

מנהל המחלקה להתישבות של הסוכנות היהודית פרופ' ר. ויץ מעלה את הבעיה של העברת בתים והשלמת רצף ההתישבות כחבל הבשור.

יו"ר הוועדה להתישבות משיב שעם כינונה של הממשלה החדשה יועלה הנושא לדיון בוועדה להתישבות.

החישמול בבקעת הירדן, ביהודה ובשומרון

הח/64

המנהל הכללי של משרד האנרגיה והתשתית פותח.

מנהל מחוז ירושלים בחברת החשמל מדווח בנושאי חישמול של ההתישבות החדשה בבקעת הירדן, ביהודה ובשומרון ועונה לשאלות חברי הוועדה.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה ד. הגואל, פ. שפר, א. בראון, מ. דרובלס, ש. רביד ור. חביב.

מ ח ל י ט י ם :

א. הוועדה להתישבות רושמת לפניה כדלקמן, ובהערכה רבה את הדין וחשבון של משרד האנרגיה והתשתית ושל חברת החשמל לישראל בע"מ בענין החישמול של ההתישבות החדשה בבקעת הירדן, ביהודה ובשומרון:-

(1) בשומרון המערבי:-

לפי הזמנת משרד הבינוי והשיכון, ההסתדרות הציונית העולמית, מפקדת איו"ש ומשרד הבטחון (אג"ת), בתאום של לשכת מתאם הפעולה בשטחים ובפיקוח כולל של משרד האנרגיה והתשתית הוזמנה באפריל 1979, בניית תשתית של רשת חשמל באזור זה. על-פי הזמנה זו, אשר כללה פריסה של 100 ק"מ קו מתח גבוה ו- 3 תחנות משנה ראשיות - אשר בימים אלה יבוצעו - חוברו לרשת החשמל:-

(א) היישובים:-

- (1) שבי שומרון;
- (2) קדומים;
- (3) קרני שומרון;
- (4) מעלה שומרון;
- (5) תפוח;
- (6) אריאל;
- (7) אלקנה;

./קידוחי

(ב) קידוחי מים ומשאבות:-

- (1) אריאל;
- (2) קדומים;
- (3) קרני שומרון;

(ג) אזורי תעשייה:-

- (1) קדומים;
- (2) קרני שומרון;
- (3) בית אריזה סלע;
- (4) שבי שומרון;

(ד) כעת נמצאים בשלבי ביצוע שונים ויחברו במשך השנה התקציבית, לתשתית החשמל הקיימת הישובים הבאים:-

- (1) דותן;
- (2) סנור;
- (3) חומש;
- (4) יקיר;
- (5) שילה;
- (6) אלון מורה;
- (7) קרני שומרון ג';

קידוחי המים:-

- (1) בידיא, ליד אלקנה;
- (2) א-זויה, ליד אלקנה;
- (3) חורון;
- (4) סנור;
- (5) שבי שומרון;

(ה) כמו-כן נמצאים בשלבי תכנון שונים לשנת 1982 ויחברו לרשת החשמל לאחר עריכת ההתקשרויות הסופיות:-

- (1) אזור התעשייה באריאל;
- (2) מחנות צה"ל - חורון וסנור;

./בבקעת

(2) בבקעת הירדן:-

(א) כל מקום צרכנות שעבורו הוזמנה אספקת חשמל, מחוץ לגבולות הזכיון של החברה המזרח-ירושלמית או שהוכרז כחצרים צבאיים - חובר לרשת החשמל הארצית;

(ב) כדי לשפר את אמינות האספקה, לתגבר את יכולתה ולשם חיבור מקומות צרכנות נוספים, נמצא בתכנון ויבוצע על-פי התחזית עד סוף שנת 1982 - קו אספקה ראשי שני לבקעת הירדן, והוא שיסגור את המעגל מבית-שאן ועד לירושלים;

(ג) מקומות צרכנות שחיבורם נמצא בדיון ויבוצע כאשר יושלמו ההתקשרויות ותתשלומים, לקראת שנת הכספים 1982/83, הם:-

(1) מחנה יוסף;

(2) מחנה מבוא שילה;

(3) מחנה גיתית;

(4) מחנה נועם;

(5) מחנה ייטב;

(6) פצאל 9;

(7) קידוחי עוג'ה;

(3) -יהודה חוברו עד כה לרשת החשמל הארצית:-

(א) כל ישובי גוש-עציון, לרבות הקידוחים והמחנות שבגוש;

(ב) ישיבת הסדר "אפרת";

(ג) קרית-ארבע, כולל אזור התעשיה;

(ד) בית אומר;

(ה) בית הספר החקלאי "ערוב";

ב. ראשי המחלקה והחטיבה להתישבות של ההסתדרות הציונית העולמית, יעבירו בדחיפות לחברת החשמל לישראל בע"מ רשימה מרוכזת של הזמנות לחיבור צרכני חשמל נוספים לרשת החשמל. הרשימה האמורה תכלול את סדר העדיפויות של החיבורים המבוקשים.

ג. בהתייחס למשמעות הרבה באשר להתפתחותו של השומרון בנושאי תשתית - להטיל על המנהל הכללי של משרד האנרגיה והתשתית, להודיע בהקדם לוועדה להתישבות, אם קיימת תכנית לביצוע במועד הנראה לעין - חיבור ישובי בקעת הירדן בקו חשמל עיקרי, משפלת החוף לאורך ציר חוצה-שומרון.

המשך הדיון נדחה.

*החכרת.

הת/65

החכרת קרקע למשתכנים ביהודה ובשומרון - נוהל

מנהל מינהל מקרקעי ישראל פותח.

כדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה מ. שמיר, א. בראון, מ. דרובלס וש. רביד.

מחליטים במגמה לעודד ולהגביר את ההתישבות ביהודה ובשומרון, להעניק למשתכנים על קרקע ביישובים שהוקמו ואשר יוקמו על-פי החלטות הממשלה, ושתוקצה להם למטרות מגורים על-ידי מפקד האזור - הקלות בתנאי קבלת הקרקע, כדלקמן:-

א. (1) המשתכן ישלם סכום חד-פעמי בשעור של 5% בלבד מערך הקרקע - כפי שתוערך על-ידי השמאי הממשלתי;

(2) סכום זה ייחשב כתשלום דמי חכירה ראשוניים בשעור של 80% מערך הקרקע, אם תושלם בניית דירה/בית תוך שלש שנים מיום ההקצאה, והמתיישב יגור בדירה/בית במשך חמש שנים רצופות לפחות - מתום השלמת הבניה;

ב. כמו-כן ישלם המשתכן דמי חכירה שנתיים, החל מיום ההקצאה, בשעור של 1% מערך הקרקע - עבור כל שנה מראש.

ג. אם יבקש המשתכן להעביר את זכויותיו בדירה/בבית מבלי שהתגורר בדירה/בבית במשך חמש שנים מיום השלמת הבניה, יהיה עליו לשלם:-

(1) דמי הסכמה כפי שיחולו עליו בעת התשלום - כאילו שלם דמי חכירה ראשוניים בשעור של 80%, וכן -

(2) סכום השווה ל- 75% מערך הקרקע כפי שיקבע למועד העברת הזכויות על-ידי השמאי הממשלתי.

הת/66

פארקים, ייעור ושטחי מרעה - ליישובים ביהודה, בשומרון, בקעת הירדן וחבל עזה

יו"ר הוועדה להתישבות פותח.

כדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה א. בראון, ש. רביד, מ. כהן (קדמון), מ. דרובלס ומ. שמיר.

./מחליטים

מ ח ל י ט י ם במסגרת מדיניות הממשלה בענין חיזוק ההתישבות ועבודה וכפוף להחלטות הממשלה:-

א. לאשר הקצאת קרקעות ביהודה, בשומרון, בבקעת הירדן ובחבל עזה למטרות ייעור, פארקים ושטחי מרעה של ההתישבות החדשה. ההקצאה תיעשה למועצות האזוריות בשביל הישובים שבתחומן - באמצעות החטיבה להתישבות של ההסתדרות הציונית העולמית, המועצה האזורית הנוגעת לענין ומינהל מקרקעי ישראל. במסגרת הנ"ל, תיתכן גם החכרת משנה לישובים - בהקצאה זמנית.

ב. בהמשך לעיל - פעולות הפיתוח לכשתיעשנה בשטח - יהיו כפופים לנוהלי הקצאה הקיימים היום, של קרקעות מדינה.

(תכנית ההקצאות של קרקע למטרות הנ"ל - שמורה במזכירות הממשלה).

הת/67 זוהר - מקום קבע לישוב

יו"ר הועדה פותח.

מ ח ל י ט י ם בהמשך להחלטה מס. הת/27 של הועדה להתישבות מיום ג' באלול תשל"ז (17.8.77) בענין הקמתו של מאחז נח"ל במשטרת דהריה - לאשר עקרונית איתור ותכנון מקום הקבע של הישוב בהצטלבות הדרכים באר-שבע - חברון עם הכביש שמוביל לסמוע, ממערב לכביש באר-שבע - חברון.

הת/68 נטף - הקמת ישוב

מ ח ל י ט י ם בהמשך להחלטה מס. הת/50 של הועדה להתישבות מיום י' בתמוז התשמ"א (12.7.81) - רושמת לפניה הועדה את הודעתו של עוזר שר החקלאות לעניני התישבות, כי בהתאם להחלטה הנ"ל, סוכם בתאום עם סגן הרמטכ"ל מיקומו המדויק של הישוב הזמני - בשביל גרעין נטף.

הת/69 החלטות מס. הת/53 ו- הת/54 של הועדה להתישבות - תיקון

במקום החלטות הועדה להתישבות מס. הת/53 ומס. הת/54 מיום י"ב בתמוז התשמ"א (12.7.81) בענין מצפה ספיר וכוכביאיר, יבוא:-

./מחליטים

מ ח ל י ט י ם בהמשך להחלטה מס. הת/39 של הועדה להתישבות
מיום ט"ו בסיון התשמ"א (17.6.81), במגמה לקדם את התפתחותו
של מצפה כוכב יאיר ועל-מנת לזרז ולהתחיל לבנות בו:-

א. (1) להטיל על מנהל מינהל מקרקעי ישראל לזרז את הכשרת
השטחים המיועדים שם לבניה ולעשות למען חכירתם
בהתאם למקובל;

(2) במסגרת הנ"ל תיעשה פרצלציה והכשרת שטחים לבניה -
של 1,600 יחידות דיור, כאשר 400 יחידות נועדו
לגרעין של משקי חירות ו- 1,200 יחידות דיור לגרעין
של יהודי דרום אפריקה;

ב. הועדה רושמת לפניה את הודעת מנהל מינהל מקרקעי ישראל
כי התכנית בענין המצפה הוגשה לדיון ולאישור הועדה
האזורית לתכנון ובניה וכי מבחינה תכניתית ניתן יהיה
להתחיל בעבודות - תוך חודש וחצי מיום י' בתמוז התשמ"א
(12.7.81).

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת